ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ **Αρ. Φύλλου 445**

24 Φεβρουαρίου 2014

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. ΕΥΣΕΥΤ/Β/Ε02.01/126

Τροποποίηση - Συμπλήρωση του Οδηγού Εφαρμογής της Πράξης «Εναλλακτικός Τουρισμός» του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα (ΕΠΑΕ) του ΕΣΠΑ 2007-2013.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ - ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 90 του Π.Δ. 63/2005 «Κωδικοποίηση νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα» (ΦΕΚ Α΄ 98/2005).

2. Το Π.Δ. 149/2005 «Οργανισμός του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης» (ΦΕΚ Α΄ 211/2005), όπως ισχύει.

3. Το Ν. 3270/2004 «Αρμοδιότητες του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης και θέματα τουρισμού» (ΦΕΚ Α΄ 187/2004).

4. Το Π.Δ. 98/2012 «Τροποποίηση του Π.Δ. 85/2012 «Ίδρυση και μετονομασία Υπουργείων, μεταφορά και κατάργηση Υπηρεσιών» (Α΄/141)», άρθρο 4 (ΦΕΚ Α΄ 160/10.8.2012) και όπως ισχύει μετά την έκδοση του Π.Δ. 131/2012 (ΦΕΚ Α΄ 239/11.12.2012).

5. Το ΠΔ 86/2012 (ΦΕΚ Α΄ 141/21-06-2012) «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».

6. Την υπ' αριθ. 15903/29.7.2008 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών και Τουριστικής Ανάπτυξης περί σύστασης της «Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού, Διαχείρισης και Εφαρμογής Δράσεων του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης», σύμφωνα με το άρθρο 5 του ν. 3614/2007 (ΦΕΚ Β΄ 1635/2008).

7. Την υπ' αριθμ. ΕΥΤΟΠ/Δ/ΦVIIIα/266/28.1.2011 (ΦΕΚ Β΄ 240/11.2.2011) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Πολιτισμού και Τουρισμού με θέμα: «Τροποποίηση της Κ.Υ.Α υπ' αριθμ. ΥΠΠΟ/ΓΝΟΣ/67343/29.12.2000 (ΦΕΚ Β΄ 1620/2000) με σκοπό την αναδιάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας Τομέα Πολιτισμού και την κατάργηση της υπ' αριθμ. 15903/29.7.2008(ΦΕΚ 1635/Β/2008) Κ.Υ.Α. σύστασης της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Διαχείρισης και Εφαρμογής Δράσεων του πρώην Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 4312/18.2.2009 (ΦΕΚ Β΄ 315/20.2.2009) απόφαση».

8. Την με αριθμ. 16446/23-11-2012 Κ.Υ.Α. «Σύσταση Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού και Εφαρμογής του Υπουργείου Τουρισμού» , (ΦΕΚ Α' 3109/23-11-2012).

9. Το Ν. 3861/2010 (ΦΕΚ Α ΄112/2010) «Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο Διαδίκτυο «Πρόγραμμα Διαύγεια» και άλλες διατάξεις».

10. Το Ν. 3614/2007 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007 - 2013» (ΦΕΚ Α΄ 267/2007), όπως αυτός τροποποιήθηκε με το Ν. 3840/2010 «Αποκέντρωση, απλοποίηση και ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007-2013 και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α΄ 53/2010) και ισχύει, και ιδίως των άρθρων 4 και 17.

11. Τον Κανονισμό (ΕΚ) 1080/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Ιουλίου 2006 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) 1783/1999 (Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 210 της 31ης Ιουλίου 2006).

12. Τον Κανονισμό (ΕΚ) 1083/2006 του Συμβουλίου της 11ης Ιουλίου 2006 περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) 1260/1999 Ανάπτυξης (Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 210 της 31ης Ιουλίου 2006).

13. Τον Κανονισμό (ΕΚ) 1828/2006 της Επιτροπής της 8ης Δεκεμβρίου 2006 για τη θέσπιση κανόνων σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου περί καθορισμού των γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και του κανονισμού 1080/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Επίσημη Εφημερίδα L 371 της 27ης Δεκεμβρίου 2006).

14. Το διορθωτικό Κανονισμό (ΕΚ) 1828/2006 της Επιτροπής της 8ης Δεκεμβρίου 2006 για τη θέσπιση κανόνων σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου περί καθορισμού των γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και

το Ταμείο Συνοχής και του κανονισμού 1080/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Επίσημη Εφημερίδα L 45 της 15ης Φεβρουαρίου 2007).

15. Τον Κανονισμό 1998/2006 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis).

16. Το Π.Δ. 98/1996 «Όροι και διαδικασίες ανάθεσης σε ενδιάμεσους φορείς της εφαρμογής προγραμμάτων ή τμημάτων τους στο Υπουργείο Ανάπτυξης τα οποία αναφέρονται στους τομείς βιομηχανίας, ενέργειας, έρευνας και τεχνολογίας και αφορούν έργα του ιδιωτικού τομέα καθώς και της διαχείρισης των αντίστοιχων πόρων» (ΦΕΚ Α΄ 77/1996).

17. Την υπ' αριθ. Ε (2007) 1389/28.03.2007 απόφαση της Επιτροπής των Ε.Κ. για την έγκριση του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς της Ελλάδας (ΕΣΠΑ).

18. Την με αριθ. Ε (2007) 5338 απόφαση της Επιτροπής των Ε.Κ. της 26ης Οκτωβρίου 2007 για την έγκριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα», για κοινοτική ενίσχυση από το ΕΤΠΑ, στο πλαίσιο της σύγκλισης για τις οκτώ περιφέρειες της Ελλάδος (CCI2007GR161PO001).

19. Την με αριθ. C (2007) 5443 απόφαση της Επιτροπής των Ε.Κ. της 5ης Νοεμβρίου 2007 για την έγκριση του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος «Αττική» (CCI2007GR161PO006).

20. Την με αριθ. C (2007) 5337 απόφαση της Επιτροπής των Ε.Κ. της 26ης Οκτωβρίου 2007 για την έγκριση του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος «Μακεδονία - Θράκη» (CCI2007GR161PO008).

21. Την με αριθ. C (2007) 5332 απόφαση της Επιτροπής των Ε.Κ. της 26ης Οκτωβρίου 2007 για την έγκριση του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος «Θεσσαλία - Στερεά Ελλάδα - Ήπειρος» (CCI2007GR16UPO001).

22. Την με αριθ. C (2007) 5439 απόφαση της Επιτροπής των Ε.Κ. της 5ης Νοεμβρίου 2007 για την έγκριση του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κρήτης και Νήσων Αιγαίου» (CCI2007GR16UPO002).

23. Την υπ' αριθ. 14053/ΕΥΣ 1749/27.03.2008 απόφαση του Υπουργείου Οικονομίας & Οικονομικών «Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης» (ΦΕΚ Β΄540/2008), όπως τροποποιήθηκε με τις υπ' αριθμ. 43804/ΕΥΘΥ 2041 (ΦΕΚ Β΄ 1957/09.09.2009) και 28020/ΕΥΘΥ 1212 (Β΄ 1088/19.07.2010), 5058/ΕΥΘΥ 138 (Β' 292/13-2-2013) αποφάσεις και ισχύει.

24. Την υπ' αριθ. 14225/27.03.2008 εγκύκλιο της Ειδικής Υπηρεσίας Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης του ΥΠΟΙΟ, σχετικά με την εξειδίκευση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

25. Την εξειδίκευση του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» για την κατηγορία πράξεων «Πράσινος Τουρισμός» του θέματος προτεραιότητας «Ποιοτικά, Περιβαλλοντικά και Ενεργειακά πρότυπα στις τουριστικές επιχειρήσεις».

26. Την υπ' αριθμ. ΥΠΟΙΟ 46680/ΕΥΣ 6517/13.10.2008 Κοινή Απόφαση εκχώρησης αρμοδιοτήτων διαχείρισης για πράξεις των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της περιόδου 2007-2013, στην Ειδική Υπηρεσία του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

27. Την υπ' αριθ. 4226/1019Δ/14.04.2009 απόφαση του Ειδικού Γραμματέα για την Ανταγωνιστικότητα για την ανάθεση του έργου «Επιλογή Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 3614/2007 και το ΠΔ. 98/1996», στον Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε.

28. Την υπ' αριθ. 7195/1445/0020/15.10.2010 (ΦΕΚ Β΄ 1690/2010) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Πολιτισμού και Τουρισμού για την Εκχώρηση αρμοδιοτήτων διαχείρισης για τις κατηγορίες Πράξεων «Πράσινος Τουρισμός» και «Εναλλακτικός Τουρισμός» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα», στην Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού, Διαχείρισης και εφαρμογής Δράσεων του Τομέα Τουρισμού (Ε.Υ.Σ.Δ.Ε.Δ.) και στον Ενδιάμεσο Φορέα του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» (Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε.), όπως τροποποιήθηκε με την υπ. αριθμ. πρωτ. 1052/181 Α1/0020-Α10/14.2.2013 (ΦΕΚ Β' 352/2013) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων και Τουρισμού.

29. Το υπ' αριθ. 3741/723/Α2/15.07.2011 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» με το οποίο εγκρίνεται ο Οδηγός της Πράξης «Εναλλακτικός Τουρισμός».

30. Την υπ' αρ. ΕΥΠΟΤ/Α2/Ε02/2371/09.08.2011 (ΦΕΚ Β΄ 2037/2011) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Πολιτισμού και Τουρισμού με θέμα: «Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την υποβολή προτάσεων έργων προς ένταξη στην Πράξη «Εναλλακτικός Τουρισμός» του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα 2007-2013 (ΕΠΑΕ).»

31. Το υπ' αριθ. 6426/1311/Α2/16.12.2011 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» με το οποίο εγκρίνεται ο νέος Οδηγός της Πράξης «Εναλλακτικός Τουρισμός».

32. Την υπ' αριθ. ΕΥΠΟΤ/Α2/Ε02/4093/23.12.2011 (ΦΕΚ Β' 3110/2011) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Πολιτισμού και Τουρισμού με θέμα: «Νέα πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την υποβολή προτάσεων έργων προς ένταξη στην Πράξη «Εναλλακτικός Τουρισμός» του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα 2007-2013 (ΕΠΑΕ).»

33. Την υπ' αριθ. ΕΥΠΟΤ/Α2/Ε02/542/31.01.2012 (ΦΕΚ Β΄ 105) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Πολιτισμού και Τουρισμού με θέμα: «Τροποποίηση της υπ' αριθ. ΕΥΠΟΤ/Α2/Ε02/4093/23.12.2011 (ΦΕΚ Β΄ 3110) ως προς την παράταση της προθεσμίας υποβολής προτάσεων έργων προς ένταξη στην Πράξη «Εναλλακτικός Τουρισμός» του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα 2007-2013 (ΕΠΑΕ).»

34. Τις ατομικές αποφάσεις ένταξης και έγκρισης χρηματοδότησης έργων Δικαιούχων στο πρόγραμμα «Εναλλακτικός Τουρισμός» του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα του ΕΣΠΑ 2007-2013

35. Το υπ’ αριθ. ΕΥΣΕΥΤ/Β/Ε02.01.02/1152/7.11.2013 έγγραφο της ΕΥΣΕΥΤ προς την ΕΥΔ ΕΠΑΕ με το οποίο υποβλήθηκε προς έγκριση Σχέδιο Τροποποιημένου Οδηγού Εφαρμογής της Πράξης «Εναλλακτικός Τουρισμός».

36. Το από 29.11.013 ηλεκτρονικό μήνυμα της ΕΥΔ ΕΠΑΕ με συνημμένο κείμενο παρατηρήσεων και διορθώσεων οι οποίες ενσωματώθηκαν στο Σχέδιο τροποποίησης του Οδηγού Εφαρμογής που επανυποβλήθηκε προς έγκριση ηλεκτρονικά με το από 23.12.2013 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της ΕΥΣΕΥΤ.

37. Το από 13.1.2014 νέο ηλεκτρονικό μήνυμα της ΕΥΔ ΕΠΑΕ με τελικές παρατηρήσεις και διορθώσεις και το από 17.1.2014 απαντητικό μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της ΕΥΣΕΥΤ με το οποίο επαναδιαβιβάστηκε το τελικώς διορθωμένο σχέδιο τροποποιημένου οδηγού και το Παράρτημα 13 προς έγκριση (Α.Π. ΕΥΔ ΕΠΑΕ 1009/20.1.2014).

38. Το υπ’ αριθ. 1152/777/Α2/22.1.2014 έγγραφο της ΕΥΔ ΕΠΑΕ περί έγκρισης του αιτήματος τροποποίησης/συμπλήρωσης του Οδηγού του Προγράμματος «Εναλλακτικός Τουρισμός» του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα (ΕΠΑΕ) του ΕΣΠΑ 2007-2013.

39. Την ανάγκη βελτίωσης της λειτουργικότητας και αύξησης της απορροφητικότητας της δημόσιας χρηματοδότησης του Προγράμματος.

40. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού προϋπολογισμού πέραν της προβλεπόμενης στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, αποφασίζουμε:

1. Τροποποιούμε - συμπληρώνουμε τον Οδηγό εφαρμογής της Πράξης «Εναλλακτικός Τουρισμός» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα (ΕΠΑΕ) 2007-2013», ο οποίος επισυνάπτεται στην παρούσα απόφαση και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της.

2. Προστίθεται παράρτημα 13 με τίτλο «Διαδικασία παρακολούθησης των επενδύσεων μετά την ολοκλήρωση».

3. Με την παρούσα απόφαση τροποποιούνται αντίστοιχα και όλες οι ατομικές αποφάσεις ένταξης και έγκρισης χρηματοδότησης έργων Δικαιούχων στην πράξη «Εναλλακτικός Τουρισμός», στα σημεία όπου απαιτείται, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον τροποποιημένο Οδηγό εφαρμογής.

4. Την ανάρτηση της παρούσας κοινής απόφασης, του τροποποιημένου οδηγού εφαρμογής της πράξης «Εναλλακτικός Τουρισμός», καθώς και των τροποποιημένων παραρτημάτων του, στις ιστοσελίδες του Υπουργείου Τουρισμού (http://www.gnto.gov.gr), της ΕΥΔ-ΕΠΑΕ (http://www.antagonistikotita.gr), του ΕΣΠΑ, (www.espa.gr) και του ΕΦΕΠΑΕ (www.efepae.gr).

5. Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΑΞΗΣ

«ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ	
Τίτλος	**Επεξήγηση**
Συγχρηματοδοτούμενο	ΝΑΙ
ΕΠ Κωδικός	03
Άξονας Κωδικός	02
Είδος Αξιολόγησης	Συγκριτική
Ημερομηνία έναρξης Υποβολής	4 Ιανουαρίου 2012
Ημερομηνία Λήξης Υποβολής	31 Ιανουαρίου 2012
Περίοδος Υποβολής	28 ημέρες
Ημερομηνία έναρξης Αξιολόγησης	
Ημερομηνία λήξης Αξιολόγησης	
Περίοδος Αξιολόγησης	
Ημερομηνία Έναρξης Επιλεξιμότητας	15/09/2011
Ημερομηνία Λήξης Επιλεξιμότητας	
Τίτλος προκήρυξης	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ
Ποσό	€ 22.122.114,00
Καθεστώς Ενίσχυσης	Κανονισμός της Επιτροπής για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας
Τομέας	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ
Περιγραφή Δράσης	Η Πράξη αποσκοπεί στην υλοποίηση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού από υφιστάμενες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται ή προτίθενται να δραστηριοποιηθούν στην ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού, όπου περιλαμβάνεται το σύνολο των τουριστικών υπηρεσιών, οι οποίες διακρίνονται ανάλογα με τις ιδιαίτερες ανάγκες, τις προτιμήσεις και τα κίνητρα των τουριστών, απευθύνονται σε ένα εξειδικευμένο κοινό, τηρούν τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης και συμβάλλουν στην άμβλυνση της εποχικότητας της τουριστικής ζήτησης.
Τύπος Ενίσχυσης	Ενίσχυση ήσσονος σημασίας
Είδος Ενίσχυσης	Επιχορήγηση επένδυσης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΕΞΗΓΗΣΗΣ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ	
ΑμεΑ	Άτομα με αναπηρία. Ο όρος αναφέρεται σε άτομα με κινητική ή/και αισθητηριακή αναπηρία (προβλήματα όρασης και ακοής) ή/και ψυχική/νοητική/ γνωστική κ.λπ. αναπηρίες.
Αναθέτουσα αρχή	Υπουργείο Τουρισμού
Ανάκτηση	Η επιστροφή των αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από τον λαβόντα για μη νόμιμη αιτία.
Α.ΠΙΣ.	Αρχή Πιστοποίησης: Εθνική, περιφερειακή ή τοπική δημόσια αρχή ή φορέας, που ορίζεται από το κράτος μέλος για την πιστοποίηση καταστάσεων δαπανών και αιτήσεων πληρωμής, πριν διαβιβαστούν στην Επιτροπή των ΕΚ
Α.Π.	Άξονας Προτεραιότητας: Μια από τις προτεραιότητες της στρατηγικής στο πλαίσιο Επιχειρησιακού Προγράμματος που έχει συγκεκριμένους μετρήσιμους στόχους και περιλαμβάνει ομάδα πράξεων οι οποίες σχετίζονται μεταξύ τους.
Αχρεωστήτως Καταβληθέν Ποσό	Κάθε δαπάνη στην οποία δεν αντιστοιχεί ίσης αξίας παραδοθέν προϊόν, έργο ή υπηρεσία, σύμφωνα με τους όρους της σχετικής απόφασης ένταξης με την οποία αναλήφθηκε η υποχρέωση υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου.
Δ.Α.	Διαχειριστική Αρχή: Εθνική, περιφερειακή ή τοπική δημόσια αρχή ή δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας, που ορίζεται από το κράτος μέλος για τη διαχείριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος.
Δημόσια Δαπάνη	Κάθε δημόσια συνεισφορά στη χρηματοδότηση πράξεων από τον κρατικό προϋπολογισμό, τον προϋπολογισμό περιφερειακών ή τοπικών αρχών ή τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στα πλαίσια των διαρθρωτικών ταμείων και του Ταμείου Συνοχής, καθώς και κάθε παρόμοια δαπάνη. Κάθε συμμετοχή στη χρηματοδότηση από τον προϋπολογισμό πράξεων φορέων ή ενώσεων του δημόσιου τομέα, μίας ή περισσοτέρων περιφερειακών ή τοπικών αρχών ή φορέων του δημόσιου τομέα που ενεργούν σύμφωνα με την οδηγία 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών νοείται ως παρεμφερής δαπάνη.
Δημοσιονομική Διόρθωση	Η ακύρωση του συνόλου ή μέρους της Κοινοτικής και Εθνικής συμμετοχής σε ένα έργο ή πράξη, στο πλαίσιο της συγχρηματοδότησής του από τα επιχειρησιακά προγράμματα της περιόδου 2007-2013 η οποία είναι ανάλογη της παράβασης που διαπιστώνεται.
Δικαιούχος	Δημόσιος ή ιδιωτικός οργανισμός, φορέας ή επιχείρηση, αρμόδιος για την έναρξη ή την έναρξη και υλοποίηση πράξεων. Στα πλαίσια των καθεστώτων ενίσχυσης δυνάμει του άρθρου 87 της Συνθήκης, οι δικαιούχοι είναι δημόσιες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις που εκτελούν μεμονωμένο έργο και λαμβάνουν δημόσια ενίσχυση.
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε.Ο.Τ.	Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού.
Ε.Π.	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα: Έγγραφο το οποίο υποβάλλεται από το Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και εγκρίνεται από την Επιτροπή και το οποίο καθορίζει μία αναπτυξιακή στρατηγική με τη χρήση ενός συνεκτικού συνόλου προτεραιοτήτων, που θα επιτευχθεί με τη συνδρομή ενός Ταμείου ή, στην περίπτωση του στόχου «Σύγκλιση» και ειδικότερα για τα Επιχειρησιακά Προγράμματα «Προσπελασιμότητα» και «Περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη 2007-2013», με τη συνδρομή του Ταμείου Συνοχής και του ΕΤΠΑ.
Ε.Π.Α.Ε.	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα-Επιχειρηματικότητα»
Ε.Υ.Σ.Ε.Υ.Τ	Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Εφαρμογής του Υπουργειου Τουρισμού.
Ε.Σ.Λ.	Ειδικό Σήμα Λειτουργίας (Ε.Σ.Λ.): Το σήμα λειτουργίας που χορηγείται στις επιλέξιμες επιχειρήσεις της παρούσας Πράξης από τις Υπηρεσίες του Ε.Ο.Τ.
Ε.Σ.Π.Α.	Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς: Το έγγραφο που καταρτίζεται από το Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας σε διάλογο με την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και το οποίο αποτελεί μέσο αναφοράς για την εκπόνηση του προγραμματισμού του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και του Ταμείου Συνοχής.
Ε.Τ.Ε.ΑΝ. (τέως ΤΕΜΠΜΕ)	Ελληνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης

Ε.Υ.Δ. Ε.Π.Α.Ε.	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα-Επιχειρηματικότητα»
Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Ευρωπαϊκή Επιτροπή (εφεξής Επιτροπή)
Ε.Φ.Δ.	Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης, ως ορίζεται στο Ν.3614/07 (ΦΕΚ 267/Α) (άρθρο 4 παρ. 4γ): Κάθε δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας ή υπηρεσία, η οποία ενεργεί υπό την ευθύνη διαχειριστικής αρχής ή αρχής πιστοποίησης, και εκτελεί καθήκοντα για λογαριασμό μιας τέτοιας αρχής σε σχέση με δικαιούχους που υλοποιούν πράξεις. Ως ενδιάμεσος φορέας διαχείρισης δύναται να επιλεγεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, ή αναπτυξιακή ανώνυμη εταιρεία ΟΤΑ, μετά από διαγωνιστική διαδικασία και ο οποίος, μεταξύ άλλων, πρέπει να πληροί και τις παρακάτω προϋποθέσεις: α) να έχει φερεγγυότητα και να παρέχει εγγυήσεις όσον αφορά την ικανότητά του για τη διοικητική και οικονομική διαχείριση του έργου που θα του ανατεθεί, β) να διαθέτει εμπειρία στον τομέα που αφορά το αντικείμενο του προγράμματος ή τμήματός του. Στην περίπτωση που ο ενδιάμεσος φορέας επιλέγεται μετά από διαγωνιστική διαδικασία, απαιτείται σύναψη σύμβασης ανάθεσης. Η σύμβαση ανάθεσης υπογράφεται μεταξύ της οικείας διαχειριστικής αρχής και του ενδιάμεσου φορέα διαχείρισης.
Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε.	Ενδιάμεσος φορέας διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητας 2007-2013 (ΕΠΑΕ).
€	Ευρώ.
Ιδιωτική συμμετοχή	Είναι το ποσό που καταβάλλει ο Δικαιούχος συνολικά για την υλοποίηση ενός υποέργου και υπολογίζεται ως το άθροισμα ίδιας συμμετοχής και δανεισμού.
Κ.Ε.Α.Π.	Κεντρική Επιτροπή Αξιολόγησης και Παρακολούθησης.
Π.Σ.Κ.Ε.	Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων.
Ο.Τ.Α.	Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
Παρατυπία	Κάθε παράβαση διάταξης του κοινοτικού δικαίου η οποία προκύπτει από πράξη ή παράλειψη οικονομικού φορέα και η οποία ζημιώνει ή ενδέχεται να ζημιώσει το γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τον καταλογισμό στον κοινοτικό προϋπολογισμό αδικαιολόγητης δαπάνης.
Π.Δ.Ε.	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.
Πράξη/Έργο ΕΠΑΕ	Έργο ή ομάδα έργων που επιλέγονται από τη διαχειριστική αρχή του οικείου επιχειρησιακού προγράμματος ή με ευθύνη της, σύμφωνα με κριτήρια που καθορίζονται από την επιτροπή παρακολούθησης και υλοποιούνται από έναν ή περισσότερους δικαιούχους, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του άξονα προτεραιότητας με τον οποίο σχετίζονται.
Σ.Α.Ε.	Συλλογική Απόφαση Έργου.
Σ.Δ.Ε.	Σύστημα Διαχείρισης Ελέγχου.
Τ.Ε.Μ.Π.Μ.Ε. (νυν Ε.Τ.Ε.ΑΝ.).	Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων.
ΥΠ.Τ	Υπουργείο Τουρισμού.
ΥΠ.Α.ΣΥ.Δ.	Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, εκδιδόμενη σε εφαρμογή του άρθρου 2 του Ν.3614/07, με την οποία προσδιορίζονται οι βασικοί κανόνες του Συστήματος διαχείρισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ. Η ισχύουσα είναι η 14053/ΕΥΣ 1749/27.03.08 (ΦΕΚ 540 Β'), όπως τροποποιήθηκε με την Υ.Α. 43804/ΕΥΘΥ 2041 (ΦΕΚ 1957/Β/09.09.2009) και με την Υ.Α 28020/ΕΥΘΥ1212 (ΦΕΚ 1088/Β/19.07.2010).
Φορέας χρηματοδότησης	Το Υπουργείο ή η Περιφέρεια ή η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, ο οποίος έχει την ευθύνη απόδοσης των πιστώσεων στο δικαιούχο ή στον ενδιάμεσο φορέα διαχείρισης στην περίπτωση πράξεων κρατικών ενισχύσεων.
Φορέας της Επένδυσης/Φορέας υλοποίησης	Άτυπος, εναλλακτικός τρόπος περιγραφής των δικαιούχων στο πλαίσιο των καθεστώτων ενίσχυσης δυνάμει του άρθρου 87 της Συνθήκης.

1. Η ΠΡΑΞΗ «ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ»

Η Πράξη «Εναλλακτικός Τουρισμός» αποτελεί μια επιμέρους πρωτοβουλία της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού και Εφαρμογής του Υπουργείου Τουρισμού στο πλαίσιο του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» 2007-2013 (ΕΠΑΕ).

Το Υπουργείο Τουρισμού καλεί όλους τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν προτάσεις για ένταξη έργων στην Πράξη «Εναλλακτικός Τουρισμός» σύμφωνα με τους όρους του παρόντος Οδηγού οι οποίοι θέτουν το πλαίσιο εφαρμογής της Πράξης έως την ημερομηνία ολοκλήρωσης των υποχρεώσεων των επιχειρήσεων που εντάσσονται στην Πράξη.

Η διάρκεια υποβολής των προτάσεων είναι από 4 Ιανουαρίου 2012 έως και 31 Ιανουαρίου 2012.

1.1. ΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ».

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» 2007-2013 (ΕΠΑΕ) έχει ως κεντρικό αναπτυξιακό στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων και του παραγωγικού συστήματος της χώρας, με έμφαση στη διάσταση της καινοτομίας.

Για την επίτευξη του αναπτυξιακού στόχου, οι κατευθυντήριες γραμμές πάνω στις οποίες σχεδιάστηκε το ΕΠΑΕ είναι οι ακόλουθες:

- Επιτάχυνση της μετάβασης στην οικονομία της γνώσης.
- Ανάπτυξη της υγιούς, αειφόρου και εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας.
- Ενίσχυση της ελκυστικότητας της Ελλάδας ως τόπου ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας, με σεβασμό στο περιβάλλον και την αειφορία.

Οι παραπάνω κατευθυντήριες γραμμές του Επιχειρησιακού Προγράμματος (Ε.Π.) εξειδικεύονται σε πέντε Άξονες Προτεραιότητας του Ε.Π. οι οποίοι είναι οι εξής:

Άξονας 1 : Δημιουργία και αξιοποίηση της καινοτομίας υποστηριζόμενης από έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη.
Άξονας 2: Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της εξωστρέφειας.
Άξονας 3: Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.
Άξονας 4: Ολοκλήρωση του ενεργειακού συστήματος της χώρας και ενίσχυση της αειφορίας.
Άξονας 5: Τεχνική υποστήριξη εφαρμογής του Προγράμματος.

Ο Άξονας Προτεραιότητας 2 του Ε.Π. αφορά στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της εξωστρέφειας για την παραγωγική αναβάθμιση της χώρας προς αγαθά και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας, με ποιότητα, περιβαλλοντική ευαισθησία, ενσωμάτωση γνώσης και καινοτομίας. Στον τομέα του τουρισμού οι στόχοι του Άξονα Προτεραιότητας 2 μπορούν να εξειδικευτούν σε δράσεις για την υποστήριξη των επενδύσεων που αποβλέπουν στην ενίσχυση της παρουσίας των τουριστικών επιχειρήσεων, στην προστασία του περιβάλλοντος και στην επιχειρηματική αξιοποίησή του, στην εφαρμογή ολοκληρωμένων και καινοτόμων παρεμβάσεων για τον εκσυγχρονισμό των τουριστικών μονάδων, στη διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος και στην άμβλυνση της εποχικότητας της τουριστικής ζήτησης.

1.2. ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ «ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ»

Η Πράξη «Εναλλακτικός Τουρισμός» αφορά στην υλοποίηση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού από υφιστάμενες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται ή προτίθενται να δραστηριοποιηθούν στην ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού και λειτουργούν εντός της Ελληνικής Επικράτειας, ενώ δεν εμπίπτουν στις εξαιρέσεις του Κανονισμού (ΕΚ) 1998/2006[1] όπως ισχύει.

Ο εναλλακτικός τουρισμός περιλαμβάνει το σύνολο των τουριστικών υπηρεσιών, οι οποίες διακρίνονται ανάλογα με τις ιδιαίτερες ανάγκες, τις προτιμήσεις και τα κίνητρα των τουριστών, απευθύνονται σε ένα εξειδικευμένο κοινό, τηρούν τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης και συμβάλλουν στην άμβλυνση της εποχικότητας της τουριστικής ζήτησης.

Η συγκεκριμένη Πράξη **αποσκοπεί**:

- Στη διαφοροποίηση και στον εμπλουτισμό του ελληνικού τουριστικού προϊόντος με την επιχειρηματική αξιοποίηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού.
- Στην ανάδειξη και τουριστική αξιοποίηση του φυσικού και πολιτισμικού αποθέματος.
- Στην άμβλυνση της εποχικότητας της τουριστικής ζήτησης.

Στην κατεύθυνση αυτή, μέσω της Πράξης «Εναλλακτικός Τουρισμός», θα ενισχυθούν επενδυτικά σχέδια τα οποία θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη μιας ή περισσότερων ειδικών ή/και εναλλακτικών μορφών τουρισμού, όπως αυτές αναφέρονται **ενδεικτικά** κατωτέρω:

[1] Κανονισμός της Επιτροπής για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (βλέπε Παράρτημα 1).

Αθλητικός τουρισμός αναψυχής

Η μορφή του τουρισμού που ενθαρρύνει τη συμμετοχή του επισκέπτη σε εμπειρίες που συνδέονται με τον αθλητισμό για λόγους αναψυχής. Οι αθλητικές δραστηριότητες αναψυχής μπορούν να αναπτύσσονται:

- **στη θάλασσα** (π.χ. καταδύσεις αναψυχής, θαλάσσιο σκι, θαλάσσιο αλεξίπτωτο, ιστιοσανίδα, αετοσανίδα, κολύμβηση, θαλάσσιο έλκηθρο, λοιπά θαλάσσια αθλήματα[2]).
- **σε λίμνες – ποτάμια** (π.χ. κανόε – καγιάκ, rafting κ.ά).
- **σε ορεινές, ημιορεινές, πεδινές ή / και αστικές και ημιαστικές περιοχές** (π.χ. χιονοδρομικό σκι, χιονοσανίδα, ορειβασία, αναρρίχηση, ποδήλατο βουνού, αλεξίπτωτο πλαγιάς, διάβαση φαραγγιών - δασών, τουρισμός άγριας ζωής, ποδηλασία πόλης, ιππασία, μίνι-γκολφ κ.ά.).

Θαλάσσιος τουρισμός

Η μορφή του τουρισμού που ενθαρρύνει τη συμμετοχή του επισκέπτη σε εμπειρίες που συνδέονται με το **θαλάσσιο (marine)** και το **παράκτιο (coastal)** περιβάλλον. Κατά κανόνα αφορά σε δραστηριότητες που συνδέονται με θαλάσσιες περιηγήσεις και δραστηριότητες (π.χ. κρουαζιέρες με κρουαζιερόπλοια ή άλλα επαγγελματικά σκάφη αναψυχής, ιστιοπλοΐα, yachting-motor boat-sailing boat κ.ά.). Η μορφή αυτή συνδέεται και με τον αθλητικό τουρισμό θάλασσας ο οποίος περιγράφεται στην παράγραφο 1.2.1 ανωτέρω.

Τουρισμός υπαίθρου

Η μορφή του τουρισμού που ενθαρρύνει τη συμμετοχή του επισκέπτη σε εμπειρίες που συνδέονται με το φυσικό περιβάλλον εξαιρουμένων των αστικών, των θαλάσσιων και των παράκτιων περιοχών. Οι κυριότερες επιμέρους μορφές που ανήκουν στη συγκεκριμένη κατηγορία είναι ενδεικτικά:

– Ο **φυσιολατρικός τουρισμός** που αναπτύσσεται στις χαρακτηριζόμενες «φυσικές» περιοχές με σκοπό να αποκτήσουν γνώσεις για τη φύση οι τουρίστες.

– Ο **τουρισμός παρατήρησης** χλωρίδας και πανίδας που αναπτύσσεται σε περιοχές που διαθέτουν άξια παρατήρησης χλωρίδα ή πανίδα.

– Ο **περιπατητικός τουρισμός** που αναπτύσσεται στα περιπατητικά μονοπάτια της υπαίθρου.

– Ο **περιηγητικός τουρισμός** όταν η περιήγηση ή η εκδρομή γίνεται στην ύπαιθρο.

[2] Όπως αυτά ορίζονται στην υπ' αριθ. 3131/1.03.1999 απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας, περί Έγκρισης του Γενικού Κανονισμού Λιμένα με αριθ. 20 «Ταχύπλοα Ταχυκίνητα σκάφη και λοιπά θαλάσσια μέσα αναψυχής» (ΦΕΚ Β' 444), όπως ισχύει.

Η μορφή αυτή συνδέεται και με τον αθλητικό τουρισμό που αναπτύσσεται σε λίμνες – ποτάμια, ορεινές, ημιορεινές, πεδινές και ημιαστικές περιοχές, που περιγράφεται στην παράγραφο 1.2.1 ανωτέρω.

Γαστρονομικός τουρισμός

Η μορφή του τουρισμού που ενθαρρύνει τη συμμετοχή του επισκέπτη σε εμπειρίες που συνδέονται με την τοπική κουζίνα και την ανάδειξη της ιδιαίτερης γαστρονομικής ταυτότητας μιας συγκεκριμένης περιοχής. Οι κυριότερες επιμέρους ενέργειες που ανήκουν στη συγκεκριμένη κατηγορία είναι ενδεικτικά:

- Διακριτή ενσωμάτωση της τοπικής κουζίνας στα προσφερόμενα εδέσματα.
- Δημιουργία ή/και διάχυση γαστρονομικών και οινοτουριστικών διαδρομών.
- Επισκέψεις σε μονάδες και εργαστήρια παραγωγής και μεταποίησης τοπικών προϊόντων (παραδοσιακά ελαιοτριβεία, αγροκτήματα, αμπελουργικές ζώνες, οινοποιεία, εργαστήρια κ.λπ.).
- Γευσιγνωσία.
- Εκπαιδευτικές ξεναγήσεις.
- Ειδικές εκθέσεις μόνιμου χαρακτήρα.
- Εφαρμογές εικονικής περιήγησης.
- Ψυχαγωγικές εκδηλώσεις.

Τουρισμός υγείας και ευεξίας

Η μορφή αυτή απευθύνεται σε επισκέπτες που επιθυμούν να συνδυάσουν τις διακοπές τους με υπηρεσίες πρόληψης, διατήρησης ή βελτίωσης της υγείας τους μέσω προγραμμάτων ολικής αναζωογόνησης και χαλάρωσης σε σωματικό, πνευματικό και συναισθηματικό επίπεδο. Η μορφή αυτή αφορά ακόμη σε επισκέπτες οι οποίοι ανήκουν στην κατηγορία των ΑμεΑ και συγκεκριμένα άτομα με κινητικά προβλήματα, με προβλήματα όρασης ή ακοής, άτομα τρίτης ηλικίας κ.λπ.. Ζητούμενο εδώ είναι η διασφάλιση υποδομών και συνθηκών προσβασιμότητας για διάφορες κατηγορίες ΑμεΑ στις εναλλακτικές τουριστικές δραστηριότητες.

Σχετικά με τις ανωτέρω διακρίσεις μεταξύ των διαφόρων μορφών, σημειώνεται ότι αυτές είναι απολύτως ενδεικτικές (και όχι δεσμευτικές) και προσπαθούν να αποτυπώσουν και να ομαδοποιήσουν τις επιμέρους τουριστικές δραστηριότητες με βάση τα πλέον διαδεδομένα αγοραστικά ενδιαφέροντα των τουριστών - καταναλωτών στον ελληνικό και διεθνή χώρο. Κατά συνέπεια, τα επενδυτικά σχέδια που θα υποβληθούν δύναται να αφορούν, τόσο σε ειδικές/εναλλακτικές δραστηριότητες ή μορφές οι οποίες πιθανώς δεν περιλαμβάνονται στις

ανωτέρω διακρίσεις - ταξινομήσεις, όσο και σε συνδυασμό των επιμέρους ειδικών/εναλλακτικών μορφών, ανεξάρτητα από την ανωτέρω ταξινόμησή τους.

Κύριοι στόχοι των επενδυτικών σχεδίων που θα ενισχυθούν μέσω του παρόντος Οδηγού είναι ενδεικτικά οι κατωτέρω:

- Η ανάπτυξη εναλλακτικών τουριστικών υπηρεσιών και δραστηριοτήτων.
- Η προσωποποίηση - εξατομίκευση της τουριστικής εμπειρίας.
- Η παροχή ολοκληρωμένων τουριστικών υπηρεσιών σε ειδικές ομάδες επισκεπτών (π.χ. επαγγελματικές ομάδες, ΑμεΑ κ.λπ.).
- Η διαφοροποίηση των παρεχόμενων τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών από τις μορφές μαζικού τουρισμού.
- Η διασύνδεση των παρεχόμενων τουριστικών υπηρεσιών και προϊόντων με την τοπική παραγωγή.
- Η τουριστική αξιοποίηση των τοπικών, φυσικών και πολιτιστικών πόρων.
- Η εισαγωγή καινοτόμων και ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού.
- Η ενίσχυση της αειφορίας και η μείωση των εξωτερικών επιβαρύνσεων των παρεχόμενων τουριστικών υπηρεσιών και δραστηριοτήτων.
- Η διάχυση και ενίσχυση της πιστοποίησης της ποιότητας σε όλα τα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας.

Η αναγνώριση των παραπάνω στόχων και η αναγκαιότητα διαφοροποίησης και εξειδίκευσης των παρεχόμενων προϊόντων και υπηρεσιών, με γνώμονα το σεβασμό του περιβάλλοντος και την αρχή της αειφορίας, καθιστούν αναγκαία την υλοποίηση της Πράξης «Εναλλακτικός Τουρισμός».

1.3. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Ο συνολικός προϋπολογισμός που θα διατεθεί μέσω της Πράξης «Εναλλακτικός Τουρισμός» και προέρχεται από Δημόσια Δαπάνη ανέρχεται σε **€ 22.122.114,00**. Η Δημόσια Δαπάνη της Πράξης συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και ειδικότερα από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και από εθνικούς πόρους.

Η κατανομή της δημόσιας δαπάνης της Πράξης στις οκτώ (8) περιφέρειες του Ε.Π «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» και στις πέντε (5) Περιφέρειες Μεταβατικής Στήριξης αποτυπώνεται στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 1: Περιφερειακή κατανομή

Επιχειρησιακό/ Περιφερειακό Πρόγραμμα	Περιφέρεια	Διαθέσιμη Δημόσια Δαπάνη
Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα-Επιχειρηματικότητα	1. Ανατολική Μακεδονία-Θράκη 2. Ήπειρος 3. Θεσσαλία 4. Ιόνια Νησιά 5. Δυτική Ελλάδα 6. Πελοπόννησος 7. Βόρειο Αιγαίο 8. Κρήτη	€ 12.837.466,00
Ε.Π. Μακεδονίας-Θράκης	1. Κεντρική Μακεδονία	€ 1.493.050,00
	2. Δυτική Μακεδονία	€ 511.096,00
Ε.Π. Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας-Ηπείρου	Στερεά Ελλάδα	€ 1.625.568,00
Ε.Π. Αττικής	Αττική	€ 3.993.015,00
Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Νότιο Αιγαίο	€ 1.661.920,00
ΣΥΝΟΛΟ		**€ 22.122.114,00**

Πιο συγκεκριμένα:

- Ποσό **€** 12.837.466,00 από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα **«Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα»** που εγκρίθηκε με την υπ’ αριθ. Ε(2007) 5338/26-10-2007 απόφαση έγκρισης για κοινοτική ενίσχυση από το ΕΤΠΑ, στο πλαίσιο της σύγκλισης για τις **οκτώ (8)** Περιφέρειες της Ελλάδος (CC1 GR161 PO001). Το πρόγραμμα εντάσσεται στον άξονα προτεραιότητας 2 «Ενίσχυση της Επιχειρηματικότητας και της Εξωστρέφειας» και εναρμονίζεται με τον Γενικό Στόχο ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας και της εξωστρέφειας. Συγχρόνως το πρόγραμμα εξυπηρετεί τους ειδικούς στόχους του άξονα προτεραιότητας 2 που αφορούν στην:
  - Υποστήριξη και αύξηση των παραγωγικών επενδύσεων που συμβάλλουν στην ενίσχυση της παρουσίας των ελληνικών επιχειρήσεων στην εγχώρια και τις διεθνείς αγορές με έμφαση στην ποιοτική αναβάθμιση, την τυποποίηση και την πιστοποίηση των ελληνικών προϊόντων και επιχειρήσεων.
  - Αναβάθμιση / μετεξέλιξη της επιχειρηματικότητας ανάγκης σε επιχειρηματικότητα υψηλών δυνατοτήτων – Αναβάθμιση της επιχειρηματικής βάσης σε τομείς που υστερούν ως προς την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας ή λειτουργούν υπό ανεπίκαιρες μορφές.
  - Επιχειρηματική αξιοποίηση του περιβάλλοντος ως εργαλείου προσέλκυσης εγχώριων και ξένων επενδύσεων.
- Ποσό **€** 3.993.015,00 από το **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αττικής** που εγκρίθηκε με την υπ’ αριθ. Ε(2007) 5443/5-11-2007 απόφαση έγκρισης για κοινοτική ενίσχυση από το ΕΤΠΑ, (CC1 GR161PO006). Το πρόγραμμα εντάσσεται στον άξονα προτεραιότητας 3 «Ενίσχυση

της Ανταγωνιστικότητας, της Καινοτομίας και της Ψηφιακής Σύγκλισης στην Περιφέρεια Αττικής»**.**

- Ποσό **€** 1.493.050,00 από το **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μακεδονίας-Θράκης (Κεντρική Μακεδονία)** που εγκρίθηκε με την υπ' αριθ. Ε(2007) 5337 /26-11-2007 απόφαση έγκρισης για κοινοτική ενίσχυση από το ΕΤΠΑ, (CC1 GR161UPO008). Το πρόγραμμα εντάσσεται στον άξονα προτεραιότητας 4 «Ψηφιακή Σύγκλιση και Επιχειρηματικότητα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας» που αφορά στην «ενίσχυση της εξωστρεφούς επιχειρηματικής δραστηριότητας που ασκείται στην Κεντρική Μακεδονία».
- Ποσό **€** 511.096,00 από το **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μακεδονίας-Θράκης (Δυτική Μακεδονία)** που εγκρίθηκε με την υπ' αριθ. Ε(2007) 5337 /26-11-2007 απόφαση έγκρισης για κοινοτική ενίσχυση από το ΕΤΠΑ, (CC1 GR161UPO008). Το πρόγραμμα εντάσσεται στον άξονα προτεραιότητας 5 «Ψηφιακή Σύγκλιση και Επιχειρηματικότητα στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας» που αφορά στη «διαφοροποίηση και τον εμπλουτισμό της παραγωγικής δομής με την υιοθέτηση της καινοτομίας και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων».
- Ποσό **€** 1.625.568,00 από το **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας-Ηπείρου (Στερεά Ελλάδα)** που εγκρίθηκε με την υπ' αριθ. Ε(2007) 5332/26-10-2007 απόφαση έγκρισης για κοινοτική ενίσχυση από το ΕΤΠΑ, (CC1 GR161UPO001). Το πρόγραμμα εντάσσεται στον άξονα προτεραιότητας 8 «Ψηφιακή σύγκλιση και Επιχειρηματικότητα Στερεάς Ελλάδας» που αφορά στην «επιχειρηματική αξιοποίηση του περιβάλλοντος και σχέδια προώθησης βιώσιμης παραγωγής».
- Ποσό **€** 1.661.920,00 από το **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης και Νήσων Αιγαίου (Νοτίου Αιγαίου)** που εγκρίθηκε με την υπ' αριθ. Ε(2007) 5439/5-11-2007 απόφαση έγκρισης για κοινοτική ενίσχυση από το ΕΤΠΑ, (CC1 GR161UPO002). Το πρόγραμμα εντάσσεται στον άξονα προτεραιότητας 6 «Ψηφιακή Σύγκλιση και Επιχειρηματικότητα Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου» που αφορά στην «ενίσχυση των επενδυτικών σχεδίων των επιχειρήσεων στη μεταποίηση, το εμπόριο, τον τουρισμό και τις υπηρεσίες με έμφαση στην προώθηση της καινοτομίας, στην προστασία του περιβάλλοντος και την περιβαλλοντική διαχείριση, στη διαφοροποίηση των προϊόντων και σε όλες τις πρακτικές βελτίωσης της ανταγωνιστικότητάς τους».

2. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ - ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ.

Η Πράξη «Εναλλακτικός Τουρισμός» υλοποιείται βάσει του Κανονισμού Ε.Κ. 1998/2006 της Επιτροπής της 15ης Δεκεμβρίου 2006 (EL L 379/28.12.2006), *για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis aid)*[3]. Για την παρακολούθηση της εφαρμογής του Κανόνα de minimis καταγράφονται οι χορηγούμενες ενισχύσεις ανά επιχείρηση. Για

[3] Ο Κανονισμός παρατίθεται στο Παράρτημα 1 του παρόντος Οδηγού.

το λόγο αυτό, κάθε ενδιαφερόμενη επιχείρηση που υποβάλλει επενδυτικό σχέδιο προς αξιολόγηση στην παρούσα Πράξη, θα δηλώσει εγγράφως όλα τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα de minimis στα οποία ενδεχομένως συμμετείχε **κατά τα τελευταία τρία οικονομικά έτη (τρέχον οικονομικό έτος και τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη)** και το συνολικό ύψος των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας για τις οποίες έχει αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης, ώστε να ελεγχθεί η συγκεκριμένη απαίτηση. Πιο συγκεκριμένα, το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας για τις οποίες η επιχείρηση έχει αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των € 200.000 σε περίοδο τριών οικονομικών ετών (τρέχον οικονομικό έτος και τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη)

Διευκρινίζεται ότι όπως αναφέρεται στο άρθρο 2 παρ. 2 του Κανονισμού *«Όταν το συνολικό ποσό ενίσχυσης που προβλέπεται βάσει ενός μέτρου ενίσχυσης υπερβαίνει το παραπάνω ανώτατο όριο, το εν λόγω ποσό ενίσχυσης δεν μπορεί να υπαχθεί στο ευεργέτημα του παρόντος κανονισμού,* ***ούτε προς το μέρος που δεν υπερβαίνει το ανώτατο όριο.*** *Στην περίπτωση αυτή, δεν μπορεί να γίνει επίκληση του ευεργετήματος του παρόντος κανονισμού για το συγκεκριμένο μέτρο ενίσχυσης ούτε κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης ούτε σε οποιοδήποτε μεταγενέστερο χρονικό σημείο».*

Επίσης τονίζεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 5 του Κανονισμού **απαγορεύεται** η σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας **με άλλες κρατικές ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες,** αν από τη σώρευση αυτή προκύπτει ένταση ενίσχυσης μεγαλύτερη από αυτήν που καθορίζεται με βάση συγκεκριμένα δεδομένα εκάστης περίπτωσης σε κανονισμό περί απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή. Οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις υποχρεούνται να δηλώσουν εγγράφως κάθε τυχόν υφιστάμενη σώρευση κρατικών ενισχύσεων με άλλες κρατικές ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες σύμφωνα με τα παραπάνω.

Η νομοθεσία η οποία λαμβάνεται υπόψη για την υλοποίηση της Πράξης «Εναλλακτικός Τουρισμός» είναι ο Ν. 3614/2007 (ΦΕΚ 267/Α'/03.12.07) *«Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007 – 2013», όπως αυτός* τροποποιήθηκε με το Ν. 3840/2010 (ΦΕΚ 53/Α/31.3.2010) *«Αποκέντρωση, απλοποίηση και ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007-2013 και άλλες διατάξεις»*, η υπ' αριθ. 14053/ΕΥΣ/1749 (ΦΕΚ 540/Β'/27.03.08), η Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης (ΥΠΑΣΥΔ), όπως τροποποιήθηκε με τις υπ' αριθ. 43804/ΕΥΘΥ 2041 (ΦΕΚ 1957/Β/09.09.2009) και 28020/ΕΥΘΥ1212 (ΦΕΚ 1088/Β/19.07.2010) αντίστοιχες αποφάσεις και ισχύει, το Π.Δ. 186/2009 (ΦΕΚ 213/Α/07.10.09) *«Συγχώνευση των Υπουργείων Πολιτισμού και Τουρισμού»*, το Π.Δ. 15/2010 (ΦΕΚ 35/Α/01.03.2010) *«Σύσταση Γενικής Γραμματείας Τουρισμού στο Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού»,*το Π.Δ. 85/21-6-2012 (ΦΕΚ 141/Α/21-6-2012) «Ίδρυση και μετονομασία Υπουργείων, μεταφορά και κατάργηση υπηρεσιών» όπως τροποποιήθηκε με το ΠΔ 98/10-8-2012 (ΦΕΚ 160/Α/10.8.2012) «Τροποποίηση Π.Δ. 85/2012 «Ίδρυση και

μετονομασία Υπουργείων, μεταφορά και κατάργηση υπηρεσιών», το Π.Δ 86/2012 (ΦΕΚ 141/Α/21-6-2012) περί «Διορισμό Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών», ο Ν. 3752/2009 «*Τροποποιήσεις Επενδυτικών Νόμων και άλλες διατάξεις*» (ΦΕΚ 40/Α/4.3.2009), η υπ' αριθ. ΕΥΤΟΠ/Δ.ΦVIIα/266/28.01.2011 (ΦΕΚ 240/Β/11.02.2011) κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Πολιτισμού και Τουρισμού *«Τροποποίηση της Κ.Υ.Α. υπ' αριθ. ΥΠΠΟ/ΓΝΟΣ/67343/29.12.2000 (ΦΕΚ Β' 1620) με σκοπό την αναδιάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας Τομέα Πολιτισμού και την κατάργηση της υπ' αριθ. 15903/29.07.2008 (ΦΕΚ Β' 1635) Κ.Υ.Α. σύστασης της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού, Διαχείρισης και Εφαρμογής Δράσεων του πρώην Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 4312/18.02.2009 (ΦΕΚ Β' 315) απόφαση»*, η υπ' αριθμ. 16446/23-11-2012 (ΦΕΚ Β3109/2012) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Οικονομικών και Τουρισμού «Σύσταση Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού και Εφαρμογής του Υπουργείου Τουρισμού», *η* υπ' αριθ. 7195/1445/0020/15.10.2010 (ΦΕΚ Β' 1690/2010) Κοινή Υπουργική Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και του Υπουργού Πολιτισμού Τουρισμού για την Εκχώρηση αρμοδιοτήτων διαχείρισης για τις κατηγορίες Πράξεων «Πράσινος Τουρισμός» και «Εναλλακτικός Τουρισμός» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα», στην Ειδική Υπηρεσία Πολιτισμού και Τουρισμού (Ε.Υ.ΠΟ.Τ. τέως Ε.Υ.Σ.Δ.Ε.Δ.) και στον Ενδιάμεσο Φορέα του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» (Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε.), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. πρωτ.1052/181 Α1/0020-Α10/14-2-13 (ΦΕΚ 352 Β/19-2-13) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων και Τουρισμού στην Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Εφαρμογής του Υπουργείου Τουρισμού και στον Ενδιάμεσο Φορέα του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» (Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε).

Για θέματα διοικητικών διαδικασιών, λειτουργίας συλλογικών οργάνων, κλπ ισχύουν οι διατάξεις του ν.2690/1999 (ΦΕΚ 45/Α/9-3-1999) «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Επίσης, θα πρέπει να τηρηθούν οι απαιτήσεις δημοσιότητας, όπως απορρέουν από τον Κανονισμό (ΕΚ) υπ' αριθμ. 1828/2006 (Άρθρα 5-9) της Επιτροπής, τα οριζόμενα στο άρθρο 16 του Γενικού Κανονισμού (ΕΚ) αρ. 1083/2006 της 11ης Ιουλίου 2006 καθώς και οι λοιπές απαιτήσεις του ίδιου Κανονισμού. Στο πλαίσιο αυτό, θα ληφθεί ειδική μέριμνα για την ηλεκτρονική δημοσιοποίηση του καταλόγου των επενδυτικών σχεδίων που θα ενταχθούν στην Πράξη και του ποσού της δημόσιας χρηματοδότησης που θα χορηγηθεί σε αυτές.

Στον παρόντα Οδηγό έχουν ληφθεί υπόψη τα εξής:

- οι απαιτήσεις των Στρατηγικών Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων:
    - του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» (Κ.Υ.Α. 125956/07.08.2007)
    - του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αττικής 2007-2013 (Κ.Υ.Α. 127718/12.10.2007)
    - του Επιχειρησιακού Προγράμματος Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας-Ηπείρου 2007-2013 (Κ.Υ.Α. 127842/10.08.2007)
    - του Επιχειρησιακού Προγράμματος Κρήτης και Νήσων Αιγαίου 2007-2013 (Κ.Υ.Α. 127797/10.08.2007)
    - του Επιχειρησιακού Προγράμματος Μακεδονίας-Θράκης 2007-2013 (Κ.Υ.Α. 128350/22.08.2007)
- τα κριτήρια διαχωρισμού με το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) καθώς μέσω της Πράξης δε χρηματοδοτούνται δραστηριότητες που εμπίπτουν στα κριτήρια διαχωρισμού πράξεων των Ταμείων ΕΤΠΑ, ΕΓΤΑΑ (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης) και ΕΤΑ (Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας),[4] όπως αυτά συμπεριλαμβάνονται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα». Επιχειρήσεις εμπίπτουσες στα κριτήρια αυτά χρηματοδοτούνται, στην παρούσα φάση, **αποκλειστικά** από το ΕΓΤΑΑ και το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Επισημαίνεται ότι, στην περίπτωση που διαπιστωθεί κατά την υλοποίηση ότι εντάχθηκε στην παρούσα Πράξη επιχείρηση εμπίπτουσα στα ως άνω Κριτήρια Διαχωρισμού, το έργο απεντάσσεται και η τυχόν χορηγηθείσα Δημόσια Χρηματοδότηση επιστρέφεται εντόκως.
- Οι διατάξεις που απορρέουν από την εφαρμογή του άρθρου 16 του κανονισμού ΕΚ/1083/2006 σύμφωνα με τις οποίες τα κράτη μέλη οφείλουν να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να αποτρέψουν κάθε διάκριση εξαιτίας του φύλου, της φυλής ή της εθνικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων, της ύπαρξης αναπηρίας, της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά τα διάφορα στάδια υλοποίησης των Ταμείων και ειδικότερα της πρόσβασης σε αυτά.

Τα παρεχόμενα με το πρόγραμμα αυτό κίνητρα έχουν τη μορφή χρηματοδοτικών ενισχύσεων για την υλοποίηση συγκεκριμένων επιχειρηματικών σχεδίων. Η χρηματοδότηση, εφόσον ολοκληρωθεί επιτυχώς το έργο, αφορά μη επιστρεπτέες επιχορηγήσεις επιλέξιμων δαπανών.

[4] Τα κριτήρια διαχωρισμού παρατίθενται στο Παράρτημα 4 του Οδηγού.

3. ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

3.1. ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Η Πράξη «Εναλλακτικός Τουρισμός» θα υλοποιηθεί από την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Εφαρμογής του Υπουργείου Τουρισμού (Ε.Υ.Σ.Ε.Υ.Τ.) και τον Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε.. Οι δύο αυτοί φορείς θα λειτουργήσουν ως Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης.

Η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Εφαρμογής του Υπουργείου Τουρισμού (Ε.Υ.Σ.Ε.Υ.Τ.) συστάθηκε με την υπ' αριθ. 16446/23.11.2012 (ΦΕΚ 3109/Β/23.11.2012) κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Τουρισμού. Η ΕΥΣΕΥΤ ασκεί καθήκοντα δικαιούχου, καθώς και καθήκοντα ενδιάμεσου φορέα διαχείρισης κατά την έννοια του άρθρου 4 του ν. 3614/2007 όπως ισχύει στα Επιχειρησιακά Προγράμματα του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.), στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (Π.Α.Α.) και στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας, για πράξεις αρμοδιότητας των Τομέων Πολιτισμού και Τουρισμού.

Ο Ενδιάμεσος Φορέας του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα – Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε. είναι Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία, η οποία συστάθηκε για την εκτέλεση του έργου «Διαχείριση Κρατικών Ενισχύσεων του ΕΠΑΕ, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 3614/07 και με το Π.Δ. 98/96». Ο Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε. επελέγη ως Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης Δράσεων Ενισχύσεων του ΕΠΑΕ, μετά από διαγωνιστική διαδικασία, η οποία πραγματοποιήθηκε το 2008 από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα», σύμφωνα με το άρθρο 4, παρ. 4γ του Ν. 3614/07 και με συγκεκριμένες αρμοδιότητες έργου προς εκτέλεση.

Στην υπ' αριθ. 7195/1445/0020/15.10.2010 (ΦΕΚ Β' 1690/2010) Κοινή Υπουργική Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και του Υπουργού Πολιτισμού Τουρισμού για την Εκχώρηση αρμοδιοτήτων διαχείρισης για τις κατηγορίες Πράξεων «Πράσινος Τουρισμός» και «Εναλλακτικός Τουρισμός» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα», στην Ειδική Υπηρεσία Πολιτισμού και Τουρισμού (Ε.Υ.ΠΟ.Τ.) και στον Ενδιάμεσο Φορέα του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» (Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε.), όπως τροποποιήθηκε με την υπ΄αριθμ. πρωτ. 1052/181^{Α}1/0020-Α10/14-2-13 (ΦΕΚ 352 Β/19-2-13) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων και Τουρισμού, στην Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Εφαρμογής του Υπουργείου Τουρισμού και στον Ενδιάμεσο Φορέα του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» (Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε), εξειδικεύεται ο ρόλος καθενός εκ των δύο ΕΦΔ.

3.2. ΟΡΓΑΝΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

3.2.1 Όργανα κατά τη διαδικασία αξιολόγησης

- **Ελεγκτές πληρότητας δικαιολογητικών και τυπικών προϋποθέσεων**

Πριν από το στάδιο της αξιολόγησης, διενεργείται από στελέχη του Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε. ο έλεγχος των απαραίτητων δικαιολογητικών των υποβαλλόμενων προτάσεων καθώς και των τυπικών προϋποθέσεων.

- **Αξιολογητές**

Οι αξιολογήσεις των υποβαλλόμενων προτάσεων διενεργούνται από αξιολογητές που προέρχονται από το Μητρώο Αξιολογητών του Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε., το οποίο καταρτίζεται μετά από πρόσκληση ενδιαφέροντος, εγκρίνεται από την ΕΥΔ/ΕΠΑΕ και δύναται να επικαιροποιείται για την εξυπηρέτηση των αναγκών του παρόντος. Σε όλες τις περιπτώσεις, διασφαλίζεται ότι οι αξιολογητές δεν ταυτίζονται με κανένα δυνητικό δικαιούχο ή πάροχο συμβουλευτικής υπηρεσίας κανενός επενδυτικού σχεδίου που έχει υποβληθεί στην Πράξη.

- **Κεντρική Επιτροπή Αξιολόγησης και Παρακολούθησης**

Για τις ανάγκες της εγκριτικής διαδικασίας της Πράξης, δημιουργούνται μία ή περισσότερες πενταμελείς Κεντρικές Επιτροπές Αξιολόγησης και Παρακολούθησης, οι οποίες ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού. Αναλυτικότερα στοιχεία για τη διαδικασία αξιολόγησης και τα όργανα που εμπλέκονται σε αυτή παρατίθενται στην παράγραφο 4.5.3.

3.2.2. Όργανα κατά τη διαδικασία υλοποίησης

- **Όργανα Ελέγχου**

Ο Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε. έχει την ευθύνη των πιστοποιήσεων και την παρακολούθηση της υλοποίησης των έργων. Οι αποφάσεις εκταμίευσης της δημόσιας χρηματοδότησης υπογράφονται από τον Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε..

- **Κεντρική Επιτροπή Αξιολόγησης και Παρακολούθησης**

Η Κεντρική Επιτροπή Αξιολόγησης και Παρακολούθησης έχει την ευθύνη της παρακολούθησης των ενταγμένων έργων της Πράξης, της συνολικής εποπτείας της Πράξης, της τήρησης των διατάξεων του παρόντος Οδηγού, καθώς και της υποβολής γνωμοδοτήσεων προς το Υπουργείο Τουρισμού για την έκδοση των σχετικών αποφάσεων.

Αναλυτικότερα στοιχεία για τη διαδικασία υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων παρατίθενται στην παράγραφο 6.1 του παρόντος Οδηγού.

4. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

4.1 ΣΤΑΔΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΕΩΣ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ.

Τα στάδια της διαδικασίας μέχρι την έκδοση της Υπουργικής Απόφασης ένταξης των έργων στην Πράξη είναι τα παρακάτω:

- Προδημοσίευση της Πράξης.
- Δημόσια πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για συμμετοχή στην Πράξη.
- Ηλεκτρονική υποβολή των προτάσεων (έντυπο υποβολής) και φυσική υποβολή φακέλων υποψηφιότητας.
- Εξέταση, αξιολόγηση και βαθμολόγηση των υποβαλλόμενων προτάσεων σύμφωνα με όσα προβλέπονται στον παρόντα Οδηγό.
- Ένταξη των προτάσεων που θα επιλεγούν σύμφωνα με τους διατιθέμενους πόρους ανά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.
- Ηλεκτρονική δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης.
- Αποστολή των αποφάσεων και αποτελεσμάτων αξιολόγησης στους υποψηφίους.

4.2 ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΟΡΟΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ

Δικαιούχοι των ενισχύσεων μπορούν να είναι:

Φυσικά ή Νομικά Πρόσωπα (Ανώνυμη Εταιρία, Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης, Ομόρρυθμη Εταιρία, Ετερόρρυθμη Εταιρία, Κοινωνία Αστικού Δικαίου) τα οποία:

- Έχουν, τουλάχιστον έναν Κωδικό Αριθμό Δραστηριότητας (Κ.Α.Δ.), από αυτούς που περιλαμβάνονται στον Πίνακα 2 του παρόντος Οδηγού (Εφεξής επιλέξιμος Κ.Α.Δ.).
- Λειτουργούν νόμιμα σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις,
- Έχουν έναρξη δραστηριότητας του επιλέξιμου Κ.Α.Δ. πριν από την 01/01/2010.

Τα ανωτέρω φυσικά ή νομικά πρόσωπα δύνανται να υποβάλλουν την επενδυτική τους πρόταση, είτε μεμονωμένα, είτε από κοινού, με τη μορφή **Συνεργασίας** μαζί με τουλάχιστον μία (1) από τις τουριστικές επιχειρήσεις των **Κ.Α.Δ. 55 ή/και 79** του Πίνακα 2 του παρόντος Οδηγού, η οποία συστήνεται **με ιδιωτικό συμφωνητικό συνεργασίας** μεταξύ των εταίρων και υποβάλλεται υποχρεωτικά πριν από την έκδοση της υπουργικής απόφασης ένταξης του επενδυτικού σχεδίου. Στο ως άνω συμφωνητικό, περιλαμβάνονται κατ' ελάχιστον τα κατωτέρω στοιχεία:

i. Αναφέρεται, για κάθε έναν από τους συμβαλλόμενους, **η αποδοχή της σύστασης και συμμετοχής** στη Συνεργασία.

ii. Καθορίζονται τα **ποσοστά συμμετοχής** των συμβαλλόμενων **στη Συνεργασία**.[5]

iii. Καθορίζονται τα **ποσοστά συμμετοχής** των συμβαλλόμενων **επί του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου**.

iv. Δηλώνεται η **από κοινού δέσμευση** των συμβαλλόμενων για την υλοποίηση της επενδυτικής τους πρότασης και η **ανάληψη της ευθύνης** τους έναντι της αναθέτουσας αρχής, **μέχρι του ποσοστού συμμετοχής τους στον προϋπολογισμό του επενδυτικού σχεδίου**.

v. Ορίζεται ότι η ισχύς του Ιδιωτικού Συμφωνητικού Συνεργασίας θα έχει, σε κάθε περίπτωση, **ελάχιστη χρονική διάρκεια τρία (3) έτη (πέντε (5) για μεγάλες επιχειρήσεις)** από την ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου

vi. Ορίζεται **υποχρεωτικά** μία (1) εκ των συμβαλλόμενων επιχειρήσεων των **Κ.Α.Δ. 55 ή 79,** με έναρξη δραστηριότητας **πριν από την 01/01/2010,** ως ο **Υπεύθυνος (Leader)** της Συνεργασίας. Ο **Υπεύθυνος (Leader) διαθέτει τουλάχιστον το 51% των οριζόμενων ποσοστών συμμετοχής μεταξύ των συμβαλλομένων** και **ευθύνεται** έναντι της αναθέτουσας αρχής για την υπογραφή και διεκπεραίωση όλων των εγγράφων, πιστοποιητικών, δικαιολογητικών, παραστατικών, δηλώσεων κ.λπ. που απαιτούνται σχετικά με την πλήρωση των τυπικών και ουσιαστικών προϋποθέσεων συμμετοχής, την υποβολή της πρότασης, την αξιολόγηση, την ένταξη, την υλοποίηση, την πιστοποίηση και την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του επενδυτικού σχεδίου, καθώς και για κάθε άλλη ενέργεια σχετική με την τήρηση των υποχρεώσεων της Συνεργασίας έναντι της αναθέτουσας αρχής, εκτός και εάν προβλέπεται διαφορετικά στο πλαίσιο του παρόντος Οδηγού.

vii. Διορίζεται από τους συμβαλλόμενους ο **Κοινός Νόμιμος Εκπρόσωπος της Συνεργασίας**, ο οποίος προέρχεται υποχρεωτικά από τον **Υπεύθυνο (Leader)** της Συνεργασίας και ο οποίος εξουσιοδοτείται για την υπογραφή και διεκπεραίωση όλων των εγγράφων, πιστοποιητικών, δικαιολογητικών, παραστατικών, δηλώσεων κ.λπ. που απαιτούνται σχετικά με την πλήρωση των τυπικών και ουσιαστικών προϋποθέσεων συμμετοχής, την υποβολή της πρότασης, την αξιολόγηση, την ένταξη, την υλοποίηση, την πιστοποίηση και την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του επενδυτικού σχεδίου, καθώς και για κάθε άλλη ενέργεια σχετική με την τήρηση των υποχρεώσεων της Συνεργασίας έναντι της αναθέτουσας αρχής, εκτός και εάν προβλέπεται διαφορετικά στο πλαίσιο του παρόντος Οδηγού.

viii. Διορίζεται από τους συμβαλλόμενους ο **Αναπληρωτής Κοινός Νόμιμος Εκπρόσωπος της Συνεργασίας**, ο οποίος προέρχεται υποχρεωτικά από τον **Υπεύθυνο (Leader)** της Συνεργασίας, με τις ίδιες ως άνω εξουσιοδοτήσεις και αρμοδιότητες.

---

[5] Τα ποσοστά συμμετοχής των συμβαλλομένων στη Συνεργασία δεν είναι απαραίτητο να ταυτίζονται με τα ποσοστά συμμετοχής των συμβαλλομένων επί του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου.

Η Συνεργασία πρέπει να λαμβάνει κατ' αρχήν κάθετο χαρακτήρα δηλαδή να συμμετέχουν σε αυτήν μη ομοειδείς επιχειρήσεις. Ωστόσο, είναι αποδεκτό σε μία Συνεργασία κάθετου κατ' αρχήν χαρακτήρα, να συμμετέχουν και παραπάνω της μίας ομοειδείς επιχειρήσεις (μικτός χαρακτήρας της Συνεργασίας). Στην τελευταία αυτή περίπτωση είναι υποχρεωτική η συμμετοχή τουλάχιστον δύο (2) μη ομοειδών επιχειρήσεων.

Όλες οι επιχειρήσεις οι οποίες υποβάλλουν πρόταση στο πλαίσιο του παρόντος Οδηγού με τη μορφή του συνεργατικού - εταιρικού σχήματος όπως αυτό περιγράφεται ανωτέρω, δεν δύνανται να υποβάλλουν έτερη πρόταση, είτε μεμονωμένα, είτε μέσω της συμμετοχής τους σε έτερο συνεργατικό - εταιρικό σχήμα. Στην περίπτωση αυτή αποκλείονται από τη συνέχεια της διαδικασίας όλα τα επενδυτικά σχέδια και όλες οι επιχειρήσεις ή οι συνεργατικοί - εταιρικοί σχηματισμοί που τα έχουν υποβάλλει.

Για οποιαδήποτε τροποποίηση στους προβλεπόμενους όρους σύστασης της Συνεργασίας κατά τη διάρκεια υλοποίησης του σχεδίου και μέχρι την παρέλευση τριών (3) ετών (πέντε (5) για μεγάλες επιχειρήσεις) από την ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου, ο Κοινός Νόμιμος Εκπρόσωπος της Συνεργασίας υποβάλλει σχετικό αίτημα προς την Κεντρική Επιτροπή Αξιολόγησης και Παρακολούθησης της παραγράφου 4.5.3 του παρόντος Οδηγού, το οποίο υπογράφεται υποχρεωτικά από όλους τους συμβαλλόμενους.

Η Κεντρική Επιτροπή Αξιολόγησης και Παρακολούθησης εξετάζει το αίτημα και εισηγείται με σχετικό πρακτικό. Η τροποποίηση εγκρίνεται μόνο με την έκδοση σχετικής Υπουργικής Απόφασης.

Κατά τη διάρκεια ισχύος της Συνεργασίας απαγορεύεται οποιαδήποτε τροποποίηση όρων η οποία αφορά:

i. Στη μεταβολή του **ποσοστού συμμετοχής** των συμβαλλομένων **στη Συνεργασία**
ii. Στη μεταβολή του **ποσοστού συμμετοχής** των συμβαλλόμενων **επί του προϋπολογισμού** του επενδυτικού σχεδίου, εκτός εάν άλλως προβλέπεται στο πλαίσιο του παρόντος Οδηγού.
iii. Στην **αντικατάσταση** ή **υποκατάσταση** των συμβαλλόμενων.
iv. Στην **αντικατάσταση** ή **υποκατάσταση** του **Υπευθύνου (Leader)** της Συνεργασίας.
v. Στη **μείωση της χρονικής διάρκειας** ισχύος της Συνεργασίας.

Σε περίπτωση που, για οποιονδήποτε λόγο, μία συμβαλλόμενη επιχείρηση **παύσει τη λειτουργία της πριν από την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου**, ενεργοποιείται η διαδικασία ανάκτησης των τυχόν καταβληθέντων ποσών και **μέχρι του ποσοστού συμμετοχής της επιχείρησης αυτής επί του προϋπολογισμού** του εγκεκριμένου επενδυτικού σχεδίου.

Οι λοιποί συμβαλλόμενοι δύνανται, κατόπιν αιτήματός τους προς τον Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε., να συνεχίσουν την υλοποίηση του επενδυτικού τους σχεδίου μέχρι του ποσοστού που αντιστοιχεί σε κάθε έναν από αυτούς, εφόσον:

i. Η επιχείρηση που παύει τη λειτουργία της δεν είναι ο Υπεύθυνος (Leader) της Συνεργασίας
ii. Η συνέχιση του σχεδίου κριθεί αιτιολογημένα επαρκής από επιχειρησιακή και λειτουργική άποψη, από την Κεντρική Επιτροπή Αξιολόγησης και Παρακολούθησης της παραγράφου 4.5.3 του παρόντος Οδηγού.
iii. Στη βάση της εισήγησης αυτής τροποποιηθεί η Υπουργική Απόφαση ένταξης του σχεδίου.

Στην περίπτωση που δεν πληρούται οποιοσδήποτε από τους ανωτέρω όρους, το επενδυτικό σχέδιο <u>απεντάσσεται στο σύνολό του και ενεργοποιείται η διαδικασία ανάκτησης των τυχόν καταβληθέντων ποσών για όλους ανεξαιρέτως τους συμβαλλόμενους.</u>

Σε περίπτωση που, για οποιονδήποτε λόγο, μία συνεργαζόμενη επιχείρηση **παύσει τη λειτουργία της μετά την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου αλλά πριν από τη λήξη της τριετίας (πενταετίας για μεγάλες επιχειρήσεις) ισχύος της Συνεργασίας**, εξετάζεται από τον ΕΦΕΠΑΕ και την Ε.Υ.Σ.Ε.Υ.Τ η ενεργοποίηση της διαδικασίας ανάκτησης των τυχόν καταβληθέντων ποσών και μέχρι του ποσοστού συμμετοχής της επιχείρησης αυτής **επί του προϋπολογισμού** του εγκεκριμένου επενδυτικού σχεδίου, με την επιφύλαξη των όσων προβλέπονται σχετικά στην παράγραφο 7 του παρόντος Οδηγού.
Στην περίπτωση αυτή, οι λοιποί συμβαλλόμενοι δύνανται , κατόπιν αιτήματος τους προς τον ΕΦΕΠΑΕ και την αναθέτουσα αρχή, να συνεχίσουν την λειτουργία του έργου εφόσον :

i. Η επιχείρηση που παύει τη λειτουργία της δεν είναι ο Υπεύθυνος (Leader) της Συνεργασίας
ii. Η συνέχιση του έργου κριθεί αιτιολογημένα επαρκής από επιχειρησιακή και λειτουργική άποψη.
iii. Στη βάση της εισήγησης αυτής δύναται να τροποποιηθεί η Υπουργική Απόφαση ολοκλήρωσης του έργου.

Η διασφάλιση της συνέχισης της λειτουργίας του έργου – με τον προαναφερθέντα τρόπο – συνεκτιμάται για την λήψη της απόφασης ανάκτησης των τυχόν καταβληθέντων ποσών στην επιχείρηση η οποία παύει τη λειτουργία της **μετά την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου αλλά πριν από τη λήξη της τριετίας (πενταετίας για μεγάλες επιχειρήσεις) ισχύος της Συνεργασίας.**

<u>Στην περίπτωση που η ως άνω επιχείρηση έχει οριστεί ως **Υπεύθυνος (Leader)** της Συνεργασίας ή συμμετέχει στη Συνεργασία με **ποσοστό επί του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου**</u>

τουλάχιστον 40%, εξετάζεται η ενεργοποίηση της διαδικασίας ανάκτησης των καταβληθέντων ποσών για όλους ανεξαιρέτως τους συμβαλλόμενους.

Διευκρινίζεται ότι το ποσοστό συμμετοχής των συμβαλλομένων επί του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου δεν είναι υποχρεωτικό να ταυτίζεται με το ποσοστό συμμετοχής τους στη Συνεργασία.

Δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι όλοι οι συμβαλλόμενοι, οι οποίοι υλοποιούν, τιμολογούν και εξοφλούν τις δαπάνες, όπως αναλυτικά αναφέρονται στο επενδυτικό σχέδιο και λαμβάνουν την αναλογούσα επιχορήγηση που θα αναλογεί στο ποσοστό συμμετοχής τους επί του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου.

Σε κάθε περίπτωση τονίζεται ότι, τόσο ο προϋπολογισμός του επενδυτικού σχεδίου, όσο και το ποσοστό συμμετοχής των συμβαλλομένων επί του προϋπολογισμού αυτού, θα πρέπει να τεκμηριώνεται επαρκώς σε σχέση με τους στόχους και την ανάπτυξη της εναλλακτικής δραστηριότητας.

Δεν έχουν δικαίωμα υποβολής επενδυτικής πρότασης οι δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμοί, οι επιχειρήσεις Ο.Τ.Α., καθώς και οι θυγατρικές τους.

Στην Πράξη μπορούν να υποβάλουν **από μια (1) πρόταση** υφιστάμενες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον ελλαδικό χώρο[6].

Στην περίπτωση των Συνεργασιών, ως ανωτέρω, το κριτήριο έναρξης δραστηριότητας **πριν από την 01/01/2010** αρκεί να πληρούται από τον **Υπεύθυνο (Leader)** του συνεργατικού σχήματος. Οι υπόλοιπες συμβαλλόμενες επιχειρήσεις θα πρέπει να έχουν κάνει έναρξη δραστηριότητας πριν την ημερομηνία προκήρυξης του προγράμματος.

Επιλέξιμες προς χρηματοδότηση θεωρούνται οι επιχειρήσεις για τις οποίες συντρέχουν **σωρευτικά** οι παρακάτω προϋποθέσεις:

1) Η επιχείρηση δραστηριοποιείται στην παροχή υπηρεσιών εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

Ειδικότερα, δικαίωμα συμμετοχής στην Πράξη έχουν οι υφιστάμενες επιχειρήσεις οι οποίες ανήκουν στους κλάδους (Κ.Α.Δ.) που περιλαμβάνονται στον Πίνακα 2 κατωτέρω και δραστηριοποιούνται ή

[6] Με έναρξη δραστηριότητας τουλάχιστον ενός εκ των επιλέξιμων Κ.Α.Δ. πριν την 01.01.2010.

πρόκειται να επεκτείνουν τη δραστηριότητά τους, κάνοντας έναρξη νέου επιλέξιμου Κ.Α.Δ.[7], στην παροχή υπηρεσιών εναλλακτικού τουρισμού, υπό την προϋπόθεση ότι οι επιχειρήσεις αυτές προτίθενται να υλοποιήσουν επενδυτικό σχέδιο το οποίο:

- Εμπίπτει αποκλειστικά στις επιλέξιμες ενέργειες του παρόντος Οδηγού,
- Συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της Πράξης (βλ. παρ. 1.2 ανωτέρω)
- Έχει επιφυλαχθεί σε αυτά από την κείμενη νομοθεσία για το επάγγελμά τους

Σε περίπτωση που η ενδιαφερόμενη επιχείρηση διαθέτει δύο ή περισσότερους από τους επιλέξιμους Κ.Α.Δ. (κύριο και δευτερεύοντες) που περιλαμβάνονται στον Πίνακα 2 κατωτέρω και με έναρξη πριν από την 01.01.2010, τότε δύναται να συμπεριλάβει στο επενδυτικό της σχέδιο ενέργειες και δαπάνες που αφορούν σε περισσότερους ή/ και σε όλους τους επιλέξιμους Κ.Α.Δ. που διαθέτει, υπό την προϋπόθεση ότι το επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνει πλήρη και ευθεία αντιστοίχιση των ενεργειών και δαπανών που θα υλοποιηθούν με τον αντίστοιχο Κ.Α.Δ.
Επισημαίνεται ότι η επιχείρηση δύναται να κάνει επέκταση δραστηριότητας σε νέο ή νέους επιλέξιμο/επιλέξιμους Κ.Α.Δ. που περιλαμβάνονται στον Πίνακα 2 κατωτέρω, με την προϋπόθεση ότι ήδη διαθέτει τουλάχιστον ένα εκ των επιλέξιμων ΚΑΔ .Το επενδυτικό σχέδιο δύναται να συμπεριλάβει ενέργειες και δαπάνες στον υφιστάμενο επιλέξιμο Κ.Α.Δ. και στο νέο επιλέξιμο Κ.Α.Δ. στον οποίο επεκτείνεται υπό την προϋπόθεση ότι περιλαμβάνει πλήρη και ευθεία αντιστοίχιση των ενεργειών και δαπανών που θα υλοποιηθούν με τον αντίστοιχο Κ.Α.Δ.[8] Δεν αποκλείεται η δυνατότητα υλοποίησης ενεργειών και δαπανών μόνο στο νέο επιλέξιμο Κ.Α.Δ.[9] Σημειώνεται ότι είναι επιλέξιμα επενδυτικά σχέδια στα οποία η έναρξη του νέου επιλέξιμου Κ.Α.Δ. έχει γίνει μετά την 1/1/2010, με την προϋπόθεση ότι διαθέτει τουλάχιστον ένα εκ των επιλέξιμων Κ.Α.Δ. πριν την 1/1/2010. Σε κάθε περίπτωση η επιχείρηση θα πρέπει να διαθέτει το νέο επιλέξιμο Κ.Α.Δ. υποχρεωτικά μέχρι την απόφαση ένταξης.

Στην προτελευταία στήλη παρατίθεται, όχι περιοριστικά, το βασικό απαιτούμενο νομοθετικό πλαίσιο λειτουργίας των εν λόγω επιχειρήσεων, ενώ στην τελευταία επιχειρείται, ενδεικτικά, η αντιστοίχηση των επιλέξιμων Κ.Α.Δ. με τις ειδικές/εναλλακτικές μορφές[10] που αναλύθηκαν στην ενότητα 1.2 ανωτέρω.

---

[7] Διευκρινίζεται ότι η επέκταση της δραστηριότητας με έναρξη νέου επιλέξιμου Κ.Α.Δ. αφορά σε επιλέξιμους Κ.Α.Δ. των οποίων η έναρξη έχει γίνει από την 01.01.2010 και μετά.
[8] Δεν είναι αποδεκτή η επέκταση σε επιλέξιμο ΚΑΔ της κατηγορίας 55.
[9] Η εν λόγω δυνατότητα ισχύει και στις περιπτώσεις συνεργασιών.
[10] Υπενθυμίζεται ότι τα επενδυτικά σχέδια που θα υποβληθούν δύναται να αφορούν, τόσο σε ειδικές/εναλλακτικές δραστηριότητες ή μορφές οι οποίες πιθανώς δεν περιλαμβάνονται στις διακρίσεις – ταξινομήσεις της ενότητας 1.2 του παρόντος Οδηγού, όσο και σε συνδυασμό των επιμέρους ειδικών/εναλλακτικών μορφών, ανεξάρτητα από την ανωτέρω ταξινόμησή τους.

Πίνακας 2: Επιλέξιμοι Κωδικοί Αριθμοί Δραστηριότητας.

Κ.Α.Δ.	Περιγραφή	Βασικό απαιτούμενο Νομοθετικό Πλαίσιο Λειτουργίας.	Βασική ειδική/εναλλακτική μορφή (ενδεικτικά)
Αριθμός Δραστηριότητας: 50 (επιλέξιμες οι κάτωθι υποκατηγορίες)	**Πλωτές μεταφορές**		
50.10.12.01	Υπηρεσίες θαλάσσιων και παράκτιων μεταφορών επιβατών με θαλαμηγούς-τουριστικά πλοία με ελληνική σημαία.	Ν. 2743/1999 (ΦΕΚ Α' 211/1999), Υ.Α. 531353/129/1977 (ΦΕΚ Β' 637/1977), π.δ.339/1996 (ΦΕΚ Α' 225/1996).	Θαλάσσιος
50.10.12.03	Υπηρεσίες θαλάσσιων κρουαζιέρων.		Θαλάσσιος
50.10.12.04	Υπηρεσίες σκαφών εκδρομών και περιηγήσεως θάλασσας.		Θαλάσσιος
50.10.20.01	Υπηρεσίες ενοικίασης επαγγελματικού τουριστικού σκάφους με πλήρωμα.		Θαλάσσιος
50.10.20.03	Υπηρεσίες ενοικίασης πλοίων ψυχαγωγίας (κότερων, θαλαμηγών, βενζινακάτων κλπ.) με πλήρωμα.		Θαλάσσιος
50.30.12	Υπηρεσίες μεταφοράς επιβατών σε εσωτερικές υδάτινες οδούς με κρουαζιερόπλοια.		Θαλάσσιος, Υπαίθρου
50.30.13.01	Υπηρεσίες σκαφών εκδρομών και περιηγήσεων σε εσωτερικές υδάτινες οδούς.		Θαλάσσιος, Υπαίθρου
Αριθμός Δραστηριότητας: 55 (επιλέξιμες οι κάτωθι υποκατηγορίες)	**Καταλύματα**		
55.10 (όλες οι υποκατηγορίες)	Ξενοδοχεία και παρόμοια καταλύματα.	Ν. 2160/1993 (ΦΕΚ Α' 118/1993), π.δ. 43/2002. π.δ. 33/1979 (ΦΕΚ Α' 10/1979), π.δ.339/1996(ΦΕΚ Α' 225/1996).	Όλες οι μορφές
55.20 (όλες οι υποκατηγορίες εξαιρουμένης της 55.20.19)	Καταλύματα διακοπών και άλλα καταλύματα σύντομης διαμονής.	Ν. 2160/1993 (ΦΕΚ Α' 118/1993), π.δ. 337/2000 (Α΄281/2000), π.δ.339/1996(ΦΕΚ Α' 225/1996).	Όλες οι μορφές
55.30.11	Υπηρεσίες κατασκήνωσης (κάμπινγκ).	Ν. 2160/1993 (ΦΕΚ Α' 118/1993), Ν. 3498/2006 (ΦΕΚ Α' 230/2006), π.δ.339/1996(ΦΕΚ Α' 225/1996).	Όλες οι μορφές
55.90.19.01 (σε αντικατάσταση του 55.20.11.02 ΠΟΛ 1086/22.06.2009).	Υπηρεσίες ενοικίασης επιπλωμένων διαμερισμάτων μακράς διάρκειας, με παροχή υπηρεσιών περιποίησης πελατών.	Ν. 2160/1993 (ΦΕΚ Α' 118/1993), π.δ. 337/2000 (Α΄281/2000), π.δ.339/1996(ΦΕΚ Α' 225/1996).	Όλες οι μορφές
Αριθμός Δραστηριότητας: 56 (επιλέξιμες οι κάτωθι υποκατηγορίες)	**Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης**		
56.10.11.02	Υπηρεσίες εστιατορίου μέσα σε ξενοδοχείο ύπνου.	Ν. 3463/2006 (ΦΕΚ Α' 114/2006), Π.Δ. 552/1989, Υ.Α. Αιβ/8577/1983 (ΦΕΚ Β' 526/1983).	Γαστρονομικός

56.10.11.03	Υπηρεσίες παροχής γευμάτων από εστιατόριο, ταβέρνα, ψαροταβέρνα, ψησταριά, με ζωντανή μουσική από ορχήστρα τριών τουλάχιστον οργάνων (που υπάγεται στην 1059176/625/ΠΟΛ.1087/25.6.2003 (ΦΕΚ Β' 932) απόφαση Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, όπως ισχύει κάθε φορά)		Γαστρονομικός
56.10.11.04	Υπηρεσίες παροχής γευμάτων από εστιατόριο ταβέρνα, ψαροταβέρνα, ψησταριά, χωρίς ζωντανή μουσική ή με ορχήστρα λιγότερη των τριών οργάνων (που δεν υπάγεται στην 1059176/625/ΠΟΛ.1087/25.6.2003 (ΦΕΚ Β' 932) απόφαση Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, όπως ισχύει κάθε φορά), με παροχή σερβιρίσματος.		Γαστρονομικός
56.10.11.06	Υπηρεσίες παροχής γευμάτων από κέντρο διασκέδασης – κοσμική ταβέρνα.		Γαστρονομικός
56.10.11.07	Υπηρεσίες παροχής γευμάτων από οινεστιατόριο ή οινομαγειρείο (οικογενειακή επιχείρηση, χωρίς προσωπικό).		Γαστρονομικός
56.10.11.10	Υπηρεσίες παροχής γευμάτων και ποτών από ουζερί, μεζεδοπωλείο, τσιπουράδικο, ζυθοπωλείο με παροχή σερβιρίσματος.		Γαστρονομικός
56.30.10.13	Υπηρεσίες που παρέχονται από μπαρ ξενοδοχείων.		Γαστρονομικός
56.30.10.14	Υπηρεσίες που παρέχονται από παραδοσιακό καφενείο.		Γαστρονομικός
Αριθμός Δραστηριότητας: 77 (επιλέξιμες οι κάτωθι υποκατηγορίες)	**Δραστηριότητες ενοικίασης και εκμίσθωσης**		
77.21.10.01	Υπηρεσίες ενοικίασης αερόστατων, ανεμοπλάνων, αιωρόπτερων και πηδαλιούχων.	Ν. 1127/1972 (ΦΕΚ Α' 48/1972), Υ.Α. Δ2/Δ/15184/5191 (ΦΕΚ Β΄ 548/2002), Κανονισμός ΥΠΑ Υπερελαφρών Πτητικών Αεραθλητικών Μηχανών (ΥΠΑΜ) (ΦΕΚ Β' 1068/2006), Κανονισμός ΥΠΑ υπ' αριθ. Δ/Δ2/7259/2071/01.03.2006 (ΦΕΚ Β' 309/2006).	Αθλητικός, Υπαίθρου
77.21.10.02	Υπηρεσίες ενοικίασης αλόγων ιππασίας.	Ν. 2725/1999 (ΦΕΚ Α' 121/1999), π.δ. 219/2006 (ΦΕΚ Α' 221).	Αθλητικός, Υπαίθρου
77.21.10.04	Υπηρεσίες ενοικίασης εξοπλισμού θαλάσσιων σπορ (κυματοσανίδων, σκι, λέμβων κ.λπ.).	π.δ. 219/2006 (ΦΕΚ Α' 221), Υ.Α. 3131/1.03.1999 (ΦΕΚ Β' 444/1999).	Αθλητικός, Θαλάσσιος
77.21.10.05	Υπηρεσίες ενοικίασης εξοπλισμού χιονοδρομικών αθλημάτων.	π.δ. 219/2006 (ΦΕΚ Α' 221), Υ.Α. 16274/02.05.2008 (ΦΕΚ Β' 896/2008).	Αθλητικός, Υπαίθρου
77.21.10.07	Υπηρεσίες ενοικίασης πλοίων ψυχαγωγίας (κότερων, θαλαμηγών, βενζινακάτων, κλπ.).	Ν. 2743/1999 (ΦΕΚ Α' 211/1999), Υ.Α. 531353/129/1977 (ΦΕΚ Β' 637/1977).	Θαλάσσιος, Αθλητικός
77.21.10.08	Υπηρεσίες ενοικίασης ποδηλάτων.	ΑΣΤΔ 1023/2/34α/1994 (ΦΕΚ Β' 178/1994), Διόρθωση Σφάλματος ΦΕΚ Β' 334/1994).	Αθλητικός, Υπαίθρου

77.21.10.09	Υπηρεσίες μίσθωσης αθλητικού εξοπλισμού.	π.δ. 219/2006 (ΦΕΚ Α' 221).	Αθλητικός, Θαλάσσιος, Υπαίθρου
77.34.10.02	Υπηρεσίες ενοικίασης τουριστικού σκάφους χωρίς πλήρωμα.	Ν. 2743/1999 (ΦΕΚ Α' 211/1999), Υ.Α. 531353/129/1977 (ΦΕΚ Β' 637/1977).	Θαλάσσιος
Αριθμός Δραστηριότητας: 79 (επιλέξιμες οι κάτωθι υποκατηγορίες)	**Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων, γραφείων, οργανωμένων ταξιδιών και υπηρεσιών κρατήσεων και συναφείς δραστηριότητες**		
79.1 (όλες οι υποκατηγορίες)	Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων και γραφείων οργανωμένων ταξιδιών.	Ν. 393/1976 (ΦΕΚ Α' 199/1976), Ν. 2160/1993 (ΦΕΚ Α' 118/1993), π.δ.339/1996 (ΦΕΚ Α'225/1996)	Όλες οι μορφές
79.90.39	Υπηρεσίες κρατήσεων για εισιτήρια εκδηλώσεων, υπηρεσίες ψυχαγωγίας και αναψυχής και άλλες υπηρεσίες κρατήσεων.	Ν. 393/1976 (ΦΕΚ Α' 199/1976), Ν. 2160/1993 (Α' 118/1993 π.δ.339/1996 (ΦΕΚ Α'225/1996).	Όλες οι μορφές
Αριθμός Δραστηριότητας: 82 (επιλέξιμες οι κάτωθι υποκατηγορίες)	**Οργάνωση συνεδρίων και εμπορικών εκθέσεων**		
82.30.11.02	Υπηρεσίες οργάνωσης επιστημονικών ή πολιτιστικών εκδηλώσεων		Όλες οι μορφές
Αριθμός Δραστηριότητας: 85 (επιλέξιμες μόνο οι κάτωθι υποκατηγορίες)	**Εκπαίδευση**		
85.51.10.02	Υπηρεσίες εκμάθησης θαλάσσιων σπορ.	Ν. 2725/1999 (ΦΕΚ Α' 121/1999), π.δ. 219/2006 (ΦΕΚ Α' 221), Υ.Α. 3131/1.03.1999 (ΦΕΚ Β' 444/1999).	Αθλητικός, Θαλάσσιος
85.51.10.03	Υπηρεσίες εκμάθησης καταδύσεων.	Ν. 3409/2005 (ΦΕΚ Α' 273/2005), Υ.Α. 2123/02/2006 (ΦΕΚ Β' 449/13.04.2006).	Αθλητικός, Θαλάσσιος
85.51.10.08	Υπηρεσίες σχολής ιππασίας.	Ν. 2725/1999 (ΦΕΚ Α' 121/1999), π.δ. 219/2006 (ΦΕΚ Α' 221).	Αθλητικός, Υπαίθρου
Αριθμός Δραστηριότητας: 93 (επιλέξιμες μόνο οι κάτωθι υποκατηγορίες)	**Άλλες δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας.**		
93.21.10.01	Υπηρεσίες water - park.	Ν. 3463/2006 (ΦΕΚ Α' 114/2006).	Αθλητικός
93.29.11.04	Υπηρεσίες εκμετάλλευσης παιχνιδιών θάλασσας (θαλάσσιων ποδηλάτων, κανό και παρόμοιων ειδών αναψυχής).	Υ.Α. 3131/01.03.1999 (ΦΕΚ Β' 444/1999).	Αθλητικός, Θαλάσσιος
93.29.11.06	Υπηρεσίες πάρκου αναψυχής	Ν. 3463/2006 (ΦΕΚ Α' 114/2006) [11].	Αθλητικός, Θαλάσσιος, Υπαίθρου

[11] Για τα θεματικά πάρκα, ως εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής, εφαρμόζονται οι διατάξεις των Υ.Α. 9949/2010 (ΦΕΚ Β' 1293) και 16793/23.09.2009 (ΦΕΚ Β' 2086).

Αριθμός Δραστηριότητας: 96 (επιλέξιμες μόνο οι κάτωθι υποκατηγορίες)	**Άλλες δραστηριότητες παροχής προσωπικών υπηρεσιών.**		
96.09.19.04	Υπηρεσίες γευσιγνωσίας.	Ν. 3463/2006 (ΦΕΚ Α' 114/2006), Π.Δ. 552/1989, Υ.Α. Αιβ/8577/1983 (ΦΕΚ Β' 526/1983), Υ.Α.385951/25.09.2000 (ΦΕΚ Β' 1180/2000)	Γαστρονομικός

Για τον έλεγχο κάλυψης του παρόντος κριτηρίου εξετάζονται οι επιλέξιμοι Κ.Α.Δ. βάσει της Βεβαίωσης Έναρξης Δραστηριότητας και οι μεταβολές τους από την 1η Ιανουαρίου 2010.[12]

***Α**. Οι επιχειρήσεις του Κ.Α.Δ. 56, είναι επιλέξιμες προς χρηματοδότηση υπό την προϋπόθεση (όρο) ότι:*

i. Έχουν ήδη αποκτήσει το Ειδικό Σήμα Ποιότητας για την Ελληνική Κουζίνα του Ε.Ο.Τ[13]., το οποίο πρέπει να βρίσκεται σε ισχύ, κατά την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος ολοκλήρωσης της επένδυσης.

ή

ii. Καταθέτουν την αίτηση για την χορήγηση του Σήματος Ποιότητας για την Ελληνική Κουζίνα του ΕΟΤ το αργότερο έως και την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος ολοκλήρωσης της επένδυσης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 6.2.2. κατωτέρω. Στις περιπτώσεις αυτές η επιχείρηση οφείλει να προσκομίσει το Σήμα εντός 12 μηνών από την ολοκλήρωση της επένδυσης. Η μη προσκόμιση του Σήματος εντός της ανωτέρω προθεσμίας επιφέρει την επιστροφή εντόκως του (5%) της καταβληθείσας δημόσιας χρηματοδότησης.

Από την παραπάνω υποχρέωση εξαιρούνται οι Κ.Α.Δ. 56.30.10.13 και 56.30.10.14.

Διευκρινίζεται ότι οι ενέργειες που προβλέπονται στην ενότητα 4.3.1 του παρόντος οδηγού, είναι επιλέξιμες και για τις εγκαταστάσεις παροχής υπηρεσιών εστίασης (Κ.Α.Δ: 56.10.11.02, 56.30.10.13) εντός των τουριστικών μονάδων με Κ.Α.Δ. 55.10, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω εγκαταστάσεις λειτουργούν νόμιμα σύμφωνα με την παράγραφο 2 κατωτέρω, έχουν το ίδιο Α.Φ.Μ. με την αιτούσα επιχείρηση και δεν τελούν ή δεν πρόκειται να τελέσουν, υπό καθεστώς σύμβασης μίσθωσης, παραχώρησης ή άλλης ανάλογης κατάστασης, για όλη τη χρονική περίοδο τήρησης των υποχρεώσεων του δικαιούχου, με βάση τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 7.

[12] Καθορισμός νέας Εθνικής Ονοματολογίας Οικονομικών Δραστηριοτήτων (Κ.Α.Δ. 2008), Υ.Α. 1100330/1954/ΔΜ (ΦΕΚ 2149/Β/2008), όπως ισχύει -παρατίθεται στο Παράρτημα 2 του Οδηγού.

[13] Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 21 παρ. 2 του Ν. 2741/1999 (ΦΕΚ Α' 199) όπως ισχύει, και την υπ' αριθ. Τ4333/08.08.2001 απόφαση (ΦΕΚ Β' 22.08.2001) όπως αυτή τροποποιήθηκε με τις υπ' αριθ. Τ/14703/27.11.2003 (ΦΕΚ Β' 1848), 4568/06.07.2004 (ΦΕΚ Β' 1046) και 3569/21.03.2006 (ΦΕΚ Β' 397) και εκάστοτε ισχύει.

Στην περίπτωση που οι εν λόγω εγκαταστάσεις τελούν υπό καθεστώς σύμβασης μίσθωσης, παραχώρησης ή άλλης ανάλογης κατάστασης, τότε το επενδυτικό σχέδιο υποβάλλεται υποχρεωτικά με τους Κ.Α.Δ: 56.10.11.02 ή 56.30.10.13..

Σε όλες τις περιπτώσεις ΔΕΝ είναι επιλέξιμες οι παρακάτω κατηγορίες επιχειρήσεων του Κ.Α.Δ. 56:

- *Fast Food*
- *Catering*
- *Snack-Bar (εκτός του Κ.Α.Δ. 56.30.10.13).*
- *Καντίνες*
- *Πιτσαρίες*

Β. *Οι ενέργειες που προβλέπονται στην ενότητα 4.3.1 του παρόντος οδηγού, είναι επιλέξιμες και για τις λοιπές εγκαταστάσεις που λειτουργούν εντός των τουριστικών μονάδων του Κ.Α.Δ. 55.10, εφόσον οι εγκαταστάσεις αυτές :*
- Εντάσσονται στις παροχές (facilities – amenities) της τουριστικής μονάδας.
- Δεν τελούν ή δεν πρόκειται να τελέσουν υπό καθεστώς σύμβασης μίσθωσης, παραχώρησης ή άλλης ανάλογης κατάστασης.

2) Η επιχείρηση λειτουργεί νόμιμα, διατηρώντας σε ισχύ όλες τις προβλεπόμενες από το νόμο άδειες λειτουργίας ή / και άδειες άσκησης επαγγέλματος.

Α. Για τις επιχειρήσεις που η λειτουργία τους δεν καλύπτεται με Ειδικό Σήμα Λειτουργίας (ΕΣΛ) του ΕΟΤ, προσκομίζεται η άδεια λειτουργίας, καθώς και τα κατά περίπτωση πιστοποιητικά, βεβαιώσεις και λοιπά έγγραφα, που προβλέπονται με βάση τις κείμενες διατάξεις (π.χ. πιστοποιητικά ασφαλείας, υγιεινής, πτητικής ικανότητας, βεβαιώσεις εγγραφής σε επιμελητήρια, κ.λπ.). Επιχειρήσεις των οποίων η άδεια λειτουργίας έχει λήξει ή βρίσκεται σε διαδικασία ανανέωσης, υποχρεούνται να προσκομίσουν την αίτηση/εις έκδοσης νέας άδειας ή την αίτηση/εις ανανέωσης, η/οι οποία/ες θα πρέπει να έχει/ουν υποβληθεί, σε κάθε περίπτωση, όχι αργότερα από την ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής της πρότασης. Προκειμένου δε για την ένταξη του σχεδίου στην πράξη, η νέα ή ανανεωμένη άδεια θα πρέπει να έχει εκδοθεί και προσκομισθεί πριν από την υπογραφή της Υπουργικής Απόφασης ένταξης του επενδυτικού σχεδίου.

Β. Για τις επιχειρήσεις που η λειτουργία τους καλύπτεται με Ειδικό Σήμα Λειτουργίας (ΕΣΛ) του ΕΟΤ, ισχύουν τα εξής:

i. Οι επιλέξιμες επιχειρήσεις του Κ.Α.Δ. 55, θα πρέπει να προσκομίσουν το **Ειδικό Σήμα Λειτουργίας**, όπως ορίζεται με το άρθρο 34 του Ν. 3498/2006 (ΦΕΚ 230/Α’) «Ανάπτυξη ιαματικού τουρισμού και λοιπές διατάξεις» από την αρμόδια δημόσια υπηρεσία

(Περιφερειακές Υπηρεσίες Τουρισμού του Ε.Ο.Τ.).[14] Σε περίπτωση που κάποιο από τα απαραίτητα για την έκδοση του Ε.Σ.Λ. δικαιολογητικά για τα οποία υφίσταται υποχρέωση ανανέωσης (π.χ. πιστοποιητικό πυρασφάλειας που να καλύπτει το σύνολο της εγκατάστασης, έγκριση περιβαλλοντικών όρων όπου αυτή απαιτείται, βεβαίωση καλής λειτουργίας του αποχετευτικού συστήματος κ.λπ.), δε βρίσκεται σε ισχύ κατά την υποβολή της πρότασης, η επιχείρηση υποχρεούται να προσκομίσει αντίγραφο της αίτησης ανανέωσης του εν λόγω δικαιολογητικού, το οποίο θα πρέπει να έχει υποβληθεί στην καθ' ύλην αρμόδια υπηρεσία, σε κάθε περίπτωση, όχι αργότερα από την ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής της πρότασης. Με τη χορήγηση του δικαιολογητικού η επιχείρηση οφείλει να το προσκομίσει άμεσα και οπωσδήποτε όχι αργότερα από την υποβολή του αιτήματος ολοκλήρωσης της επένδυσης, άλλως η επένδυση απεντάσσεται και επιστρέφεται εντόκως το σύνολο της τυχόν καταβληθείσας δημόσιας χρηματοδότησης.

ii. Οι επιλέξιμες επιχειρήσεις του Κ.Α.Δ. 55, θα πρέπει να προσκομίσουν φωτοαντίγραφα των αδειών/σημάτων λειτουργίας των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, των εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής, καθώς και των λοιπών εγκαταστάσεων που λειτουργούν εντός των τουριστικών μονάδων. Για τις, με βάση την κείμενη νομοθεσία, υπό έκδοση ή ανανέωση άδειες των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, οι οποίες δεν τελούν ή δεν πρόκειται να τελέσουν υπό καθεστώς μίσθωσης, παραχώρησης ή άλλης ανάλογης κατάστασης, προσκομίζεται φωτοαντίγραφο της αίτησης έκδοσης/ανανέωσης, η οποία έχει υποβληθεί υποχρεωτικά, όχι αργότερα από την ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής της πρότασης. Κατά την υποβολή του αιτήματος ολοκλήρωσης της επένδυσης, είναι απαραίτητο να προσκομιστούν εν ισχύ οι προβλεπόμενες άδειες άλλως η επένδυση απεντάσσεται και επιστρέφεται εντόκως το σύνολο της τυχόν καταβληθείσας δημόσιας χρηματοδότησης. Στην περίπτωση που οι εν λόγω εγκαταστάσεις τελούν υπό καθεστώς σύμβασης μίσθωσης, παραχώρησης ή άλλης ανάλογης κατάστασης, τότε εφαρμόζονται αναλόγως τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 2.Α. ανωτέρω.

iii. Οι επιλέξιμες επιχειρήσεις του Κ.Α.Δ. 79 θα πρέπει να προσκομίσουν το **Ειδικό Σήμα Λειτουργίας** του άρθρου 3 του Ν. 2160/1993 (ΦΕΚ Α' 118), όπως ισχύει.

iv. **Οι επιλέξιμες επιχειρήσεις που διαθέτουν, μισθώνουν ή εκμεταλλεύονται ειδικές τουριστικές εγκαταστάσεις** θα πρέπει να προσκομίσουν το **Ειδικό Σήμα Λειτουργίας** του άρθρου 3 του Ν. 2160/1993 (ΦΕΚ Α' 118), όπως ισχύει.

---

[14] Τα τουριστικά καταλύματα που έχουν υποβάλει την προβλεπόμενη αίτηση χορήγησης του Ε.Σ.Λ. σύμφωνα με το άρθρο 1 του Ν. 3766/2009 (Φ.Ε.Κ. 102/Α'/01.07.2009) «Λειτουργική τακτοποίηση και λοιπές διατάξεις» μπορούν να αποτελούν επιλέξιμες επιχειρήσεις αρκεί είτε να τους έχει χορηγηθεί το νέο σήμα με το σύνολο της δυναμικότητας είτε να έχουν υποβάλει σχετική αίτηση με πλήρη φάκελο. Στη δεύτερη περίπτωση πρέπει να προσκομίζουν βεβαίωση από τις Περιφερειακές Υπηρεσίες Τουρισμού του Ε.Ο.Τ. που να πιστοποιεί ότι η αίτηση έχει υποβληθεί και ο φάκελος είναι πλήρης δικαιολογητικών. Κατά την υποβολή του αιτήματος ολοκλήρωσης της επένδυσης και προκειμένου να ολοκληρωθεί το οικονομικό αντικείμενο του σχεδίου είναι απαραίτητο να τους έχει χορηγηθεί το νέο Ε.Σ.Λ.

Γ. Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις (Α και Β), οι επιχειρήσεις που ασκούν ή πρόκειται να ασκήσουν εναλλακτική δραστηριότητα/τες οφείλουν να προσκομίσουν τις απαραίτητες ειδικές άδειες ή /και τις άδειες άσκησης επαγγέλματος σε ισχύ, όπου αυτό απαιτείται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις (π.χ. άδεια χειριστών ταχύπλοων σκαφών, άδεια χειριστών Υπερελαφρών Πτητικών Αεραθλητικών Μηχανών, άδεια εκμίσθωσης θαλάσσιων μέσων αναψυχής, άδεια ίδρυσης και λειτουργίας αθλητικών σχολών, άδειες ξεναγών, εκπαιδευτών κ.λπ.).

Δ. Επιπρόσθετα, οι επιχειρήσεις που υποβάλλουν πρόταση δεσμεύονται ότι το κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό (Εκπρόσωπος/οι), με τις κατά περίπτωση ειδικές άδειες άσκησης επαγγέλματος σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, θα διατίθεται κατά την άσκηση της εναλλακτικής δραστηριότητας/ων για χρονικό διάστημα τουλάχιστον πέντε (5) ετών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ολοκλήρωσης της επένδυσης.[15]

i. Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε επιλέξιμο Κ.Α.Δ. και πρόκειται να κάνουν επέκταση δραστηριότητας σε νέο επιλέξιμο Κ.Α.Δ. υποχρεούνται να προσκομίσουν το Ειδικό Σήμα Λειτουργίας (για τις επιχειρήσεις του Κ.Α.Δ. 79), την άδεια λειτουργίας (για τις υπόλοιπες επιχειρήσεις) και τις άδειες άσκησης επαγγέλματος, όπου απαιτούνται, πριν από την ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου, καθώς και οποιαδήποτε άλλη άδεια απαιτείται για την υλοποίηση της επένδυσης.

Οι υποχρεώσεις των ανωτέρω παραγράφων ισχύουν και για όλες ανεξαιρέτως τις επιχειρήσεις οι οποίες υποβάλλουν την πρότασή τους με τη μορφή Συνεργασίας.

3) Η επιχείρηση είναι υφιστάμενη με ημερομηνία Έναρξης Δραστηριότητας του επιλέξιμου Κ.Α.Δ. πριν από την 01.01.2010.

Για τον έλεγχο κάλυψης της παρούσας προϋπόθεσης, εξετάζεται η ημερομηνία έναρξης δραστηριότητας του επιλέξιμου Κ.Α.Δ., όπως αυτή καταγράφεται στη σχετική Βεβαίωση Έναρξης Δραστηριότητας της οικείας Δ.Ο.Υ, καθώς και το έτος έκδοσης των, κατά περίπτωση, απαραίτητων αδειών, πιστοποιητικών και λοιπών εγγράφων, μέσω των οποίων αποδεικνύεται η, κατά την περίοδο αυτή, νόμιμη λειτουργία της επιχείρησης.

Η περίπτωση αυτή δεν αποκλείει εκείνες τις επιχειρήσεις που δημιουργήθηκαν από μεταβίβαση, απορρόφηση, συγχώνευση ή τυχόν μετατροπές τους, ακόμα και στην περίπτωση που οι ενέργειες αυτές έλαβαν χώρα μετά την 01.01.2010. Για τον έλεγχο των παραπάνω ενεργειών είναι απαραίτητη η προσκόμιση στοιχείων και δικαιολογητικών που αποδεικνύουν, κατά περίπτωση, τη συνέχιση της

[15] Η αντικατάσταση ή υποκατάσταση των Εκπροσώπων είναι δυνατή μόνο εφόσον ο Εκπρόσωπος έχει τα ίδια τυπικά και ουσιαστικά προσόντα με αυτόν που αντικαθιστά ή υποκαθιστά. Η υποχρέωση αυτή αφορά τόσο στο μόνιμο όσο και στο έκτακτο και εποχικό προσωπικό, καθώς και στο προσωπικό το οποίο δεν έχει σχέση εξαρτημένης εργασίας.

λειτουργίας της επιχείρησης. Ενδεικτικά αναφέρονται, ιδιωτικά έγγραφα, τροποποιήσεις καταστατικών, αποφάσεις Γενικών Συνελεύσεων, συμβολαιογραφικές πράξεις, εγγραφές στο βιβλίο μετόχων, αποδεικτικά καταβολής φόρου κ.λπ.

Στην περίπτωση που το επενδυτικό σχέδιο υποβάλλεται από Συνεργασία επιχειρήσεων, η υποχρέωση της παρούσης παραγράφου αρκεί να πληρούται από τον Υπεύθυνο (Leader) του συνεργατικού σχήματος. Οι υπόλοιπες συμβαλλόμενες επιχειρήσεις θα πρέπει να έχουν κάνει έναρξη δραστηριότητας πριν την ημερομηνία προκήρυξης του προγράμματος.

Επισημαίνεται ότι εφόσον το επενδυτικό σχέδιο υποβάλλεται από επιχείρηση που λειτουργεί με επιλέξιμο Κ.Α.Δ. και προτίθεται να κάνει επέκταση δραστηριότητας σε νέο επιλέξιμο Κ.Α.Δ.[16], τότε η βεβαίωση έναρξης δραστηριότητας για το νέο επιλέξιμο ΚΑΔ προσκομίζεται υποχρεωτικά μέχρι την απόφαση ένταξης.[17]

4) Η Επιχείρηση δεν έχει αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης ενίσχυσης κατά τα τελευταία τρία οικονομικά έτη (τρέχον οικονομικό έτος και τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη) από προγράμματα και δράσεις κρατικών ενισχύσεων που εμπίπτουν στον κανόνα De Minimis τα οποία αθροιστικά μαζί με την αιτούμενη επιχορήγηση υπερβαίνουν τα 200.000 ευρώ.

Η επιχείρηση θα δηλώνει στο έντυπο υποβολής, καθώς και στην υπεύθυνη δήλωση της παραγράφου 4.4.2, σημείο 11 (Β2) του παρόντος Οδηγού, τα προγράμματα που υλοποιήθηκαν ή υλοποιούνται βάσει του κανονισμού Ε.Ε. 1998/2006 της Επιτροπής της 15ης Δεκεμβρίου 2006 για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, στα οποία η επιχείρηση, καθώς και οι συνδεδεμένες ή συνεργαζόμενες με αυτήν επιχειρήσεις, έχουν αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης κρατικής ενίσχυσης (επιχορήγηση), κατά τα τελευταία τρία οικονομικά έτη (τρέχον οικονομικό έτος και τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη) από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στο πλαίσιο της Πράξης.

Για τις απαιτήσεις ελέγχου της παρούσας προϋπόθεσης τήρησης του κανόνα de minimis, δηλαδή μη υπέρβασης των σχετικών ορίων, συνυπολογίζεται στη σώρευση ενισχύσεων και ο δανεισμός με την εγγύηση και επιδότηση επιτοκίου από το Ελληνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης (Ε.Τ.Ε.ΑΝ., τέως ΤΕΜΠΜΕ), βάσει του Κανονισμού Ε.Ε. 1998/2006 της Επιτροπής. **Για το λόγο αυτό εφιστάται η προσοχή των ενδιαφερομένων για την τήρηση του κανόνα De Minimis, δηλαδή τη μη υπέρβαση των σχετικών ορίων,** καθώς το χρηματικό ποσό της εγγύησης και της

[16] Υπενθυμίζεται ότι ως επέκταση δραστηριότητας σε νέο επιλέξιμο Κ.Α.Δ., στο πλαίσιο του παρόντος Οδηγού, θεωρείται η έναρξη επιλέξιμου Κ.Α.Δ. από την 01.01.2010 και μετά (βλ. υποσημείωση 7).

[17] Η εν λόγω υποχρέωση ισχύει και για τις επιχειρήσεις που υποβάλλουν την πρότασή τους με τη μορφή του συνεργατικού σχήματος.

επιδότηση δανείου, που δόθηκε στην επιχείρηση από το Ε.Τ.Ε.ΑΝ. - τέως ΤΕΜΠΜΕ, συνυπολογίζεται στη σώρευση ενισχύσεων.

Διευκρινίζεται ότι όπως αναφέρεται στο άρθρο 2 παρ. 2 του Κανονισμού 1998/2006 της Επιτροπής της 15ης Δεκεμβρίου 2006 για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας *«Όταν το συνολικό ποσό ενίσχυσης που προβλέπεται βάσει ενός μέτρου ενίσχυσης υπερβαίνει το παραπάνω ανώτατο όριο, το εν λόγω ποσό ενίσχυσης δεν μπορεί να υπαχθεί στο ευεργέτημα του παρόντος κανονισμού, ούτε προς το μέρος που δεν υπερβαίνει το ανώτατο όριο. Στην περίπτωση αυτή, δεν μπορεί να γίνει επίκληση του ευεργετήματος του παρόντος κανονισμού για το συγκεκριμένο μέτρο ενίσχυσης ούτε κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης ούτε σε οποιοδήποτε μεταγενέστερο χρονικό σημείο».*

5) Η επιχείρηση δεν έχει αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης από άλλες κρατικές ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες αν από τη σώρευση με ενισχύσεις ήσσονος σημασίας προκύπτει ένταση ενίσχυσης μεγαλύτερη από αυτήν που καθορίζεται με βάση συγκεκριμένα δεδομένα εκάστης περίπτωσης σε Κανονισμό περί απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή.

Η επιχείρηση θα δηλώνει στο έντυπο υποβολής, καθώς και στην υπεύθυνη δήλωση της παραγράφου 4.4.2, σημείο 11 (Β3) του παρόντος Οδηγού, τόσο τα προγράμματα που υλοποιήθηκαν ή υλοποιούνται βάσει άλλων καθεστώτων ενίσχυσης, στα οποία η επιχείρηση, καθώς και οι επιχειρήσεις με τις οποίες αποτελεί ενιαία οικονομική μονάδα, όπως συνδεδεμένες ή συνεργαζόμενες με αυτήν επιχειρήσεις, έχουν αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης κρατικής ενίσχυσης κατά τα τελευταία τρία οικονομικά έτη (τρέχον οικονομικό έτος και τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη) από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στο πλαίσιο της Πράξης.

Προκειμένου να ελεγχθούν οι προϋποθέσεις (4) και (5), η αιτούσα την επιχορήγηση επιχείρηση υποχρεούται να δηλώσει επιπρόσθετα:

Α. Με ποιες άλλες επιχειρήσεις λειτουργεί ως «**ενιαία οικονομική μονάδα».** Κριτήρια τα οποία συνηγορούν στον χαρακτηρισμό μιας επιχείρησης ως «**ενιαίας οικονομικής μονάδας»** αποτελούν ενδεικτικά[18]**:**

i. Η ύπαρξη μιας νομικής προσωπικότητας.
ii. Η ύπαρξη μόνιμης και ενιαίας οικονομικής διαχείρισης και στρατηγικής.

---

[18] Για αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με την έννοια της ενιαίας οικονομικής μονάδας βλ. Παράρτημα 3 *«Κωδικοποιημένη ανακοίνωση της Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων»* (Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε. C95 της 16.04.2009) και ιδιαίτερα την παράγραφο Β.Ι.

iii. Η υιοθέτηση της δομής μιας εταιρείας εισηγμένης σε δύο χρηματιστήρια.
iv. Η εσωτερική αντιστάθμιση κερδών και ζημιών ή η διανομή των εσόδων μεταξύ των διαφόρων επιχειρήσεων του ομίλου.
v. Η από κοινού ευθύνη των επιχειρήσεων ή η κατανομή των εξωτερικών κινδύνων μεταξύ τους.
vi. Οι αμοιβαίες συμμετοχές στο κεφάλαιο μεταξύ των επιχειρήσεων που αποτελούν την οικονομική μονάδα.
vii. Η σχέση της αιτούσας με άλλες επιχειρήσεις οι οποίες χαρακτηρίζονται ως συνδεδεμένες ή συνεργαζόμενες με αυτήν.[19]

Τα προαναφερθέντα στοιχεία, τόσο μεμονωμένα, όσο και συνδυαστικά θα κριθούν μαζί με όλες τις σχετικές πραγματικές και νομικές συνθήκες, προκειμένου να διαπιστωθεί η ύπαρξη ή μη του ενιαίου οικονομικού χαρακτήρα των εξεταζόμενων επιχειρήσεων.

Β. Το ύψος των ενισχύσεων για τις οποίες τόσο η αιτούσα, καθώς και οι επιχειρήσεις που λειτουργούν μαζί με αυτήν ως ενιαία οικονομική μονάδα (στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες και οι συνεργαζόμενες με την αιτούσα επιχειρήσεις), έχουν αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης κατά τα τελευταία τρία οικονομικά έτη (τρέχον οικονομικό έτος και τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη), από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στο πλαίσιο της Πράξης, βάσει καθεστώτος που εμπίπτει στον κανόνα De Minimis για οποιαδήποτε δαπάνη ή βάσει οιουδήποτε άλλου καθεστώτος ενίσχυσης για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες.

Διευκρινίζεται ότι η δήλωση των ανωτέρω αφορά αποκλειστικά και μόνο στις απαιτήσεις ελέγχου της σώρευσης των αιτούμενων ενισχύσεων και δεν συνδέεται με τη διάκριση μεταξύ μεσαίων, μικρομεσαίων και πολύ μικρών επιχειρήσεων.

6) Η Επιχείρηση δεν είναι προβληματική

Η Επιχείρηση δεν είναι προβληματική με βάση τον ορισμό της προβληματικής επιχείρησης στο Παράρτημα 5 «Απόσπασμα των Κατευθυντήριων Γραμμών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής – Ορισμός προβληματικής Επιχείρησης (2004/C/244/02)”, κατά την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της πρότασης.

[19] Ο ορισμός των συνεργαζόμενων και συνδεδεμένων επιχειρήσεων παρατίθεται στο Παράρτημα 6.

7) Δεν εκκρεμεί σε βάρος της επιχείρησης διαδικασία ανάκτησης, μέρους ή όλου, χορηγηθείσας ενίσχυσης.

Δεν εκκρεμεί σε βάρος της επιχείρησης διαδικασία ανάκτησης, μέρους ή όλου, χορηγηθείσας ενίσχυσης, ανεξαρτήτως του καθεστώτος ενίσχυσης στο πλαίσιο του οποίου αυτή χορηγήθηκε, καθώς και του χρόνου χορήγησης αυτής.

8) Κάθε επιχείρηση έχει το δικαίωμα να υποβάλλει μία μόνο πρόταση και έχει καταθέσει το σύνολο των δικαιολογητικών που αναλύονται στην παράγραφο 4.4.2 του παρόντος Οδηγού.

Σε περίπτωση υποβολής από τον ίδιο φορέα (επιχείρηση) περισσότερων της μίας προτάσεων στο πλαίσιο της Πράξης, είτε μεμονωμένα είτε διά της συμμετοχής του σε συνεργατικό εταιρικό σχήμα, απορρίπτονται εξολοκλήρου όλες οι προτάσεις στις οποίες συμμετέχει και αποκλείεται η εκ νέου δυνατότητα υποβολής πρότασης.

Κατ' εξαίρεση, για τις επιχειρήσεις των Κ.Α.Δ. 55 και 79, σε περίπτωση που στον ίδιο Αριθμό Φορολογικού Μητρώου αντιστοιχούν περισσότερα του ενός Ειδικά Σήματα Λειτουργίας, τότε στο πλαίσιο του παρόντος Οδηγού:

1. Ο ενδιαφερόμενος επενδυτής δύναται να υποβάλλει <u>ένα ενιαίο επενδυτικό σχέδιο</u>, προβλέποντας ενέργειες που ενδεχομένως αντιστοιχούν και στις υπόλοιπες επιχειρήσεις που διαθέτουν Ειδικά Σήματα Λειτουργίας.
2. Ο ενδιαφερόμενος επενδυτής δύναται να υποβάλλει περισσότερα του ενός επενδυτικά σχέδια, υπό την προϋπόθεση ότι κάθε επενδυτικό σχέδιο αντιστοιχεί σε ένα Ειδικό Σήμα Λειτουργίας, καθώς και ότι αθροιστικά δε σχηματίζεται σώρευση σύμφωνα με τον Κανονισμό Ε.Ε. 1998/2006 της Επιτροπής της 15ης Δεκεμβρίου 2006 για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.

<u>Η παραπάνω δυνατότητα **δεν ισχύει** για τις τουριστικές επιχειρήσεις που υποχρεούνται στην έκδοση Ειδικού Σήματος Λειτουργίας (Ε.Σ.Λ.) και υποβάλλουν την πρότασή τους με τη μορφή Συνεργασίας.</u>

9) Το ύψος του προϋπολογισμού του προτεινόμενου επενδυτικού σχεδίου δεν πρέπει να υπερβαίνει τον κύκλο εργασιών / ακαθάριστων εσόδων της επιχείρησης κατά το τελευταίο οικονομικό έτος.

Τα ανωτέρω προκύπτουν από νόμιμα αποδεικτικά του έτους 2010. Για τις επιχειρήσεις που κατά την περίοδο από 1/1/2010 έως 30/06/2010 δεν υποχρεούνταν στην τήρηση λογιστικών βιβλίων, τα ακαθάριστα έσοδα προκύπτουν από την αναγωγή του δηλωθέντος εισοδήματος που αντιστοιχεί στα τεκμαρτά εισοδήματα χωρίς παιδιά, όπως προκύπτει από την απόφαση [20] ΠΟΛ. 1146/30.11.09 που αφορούν την περίοδο από 1/1/2010 έως 30/06/2010. Η αναγωγή γίνεται με τη διαίρεση των δηλωθέντων εισοδημάτων για την περίοδο 1/1/2010 έως 30/06/2010 με το συντελεστή 0,32. Για την περίοδο από 1/7/2010 έως 31/7/2010 , τα ακαθάριστα έσοδα προσδιορίζονται βάσει του Κ.Β.Σ., όπως προβλέπεται από την απόφαση [21] ΠΟΛ. 1091/2010.

Για τα συνεργατικά-εταιρικά σχήματα με τη μορφή της Συνεργασίας, υπολογίζεται ο μέσος όρος του συνολικού ετήσιου κύκλου εργασιών/ακαθάριστων εσόδων του έτους 2010 για τις επιχειρήσεις που συμμετέχουν στην Συνεργασία. Ο μέσος όρος προκύπτει από το άθροισμα του κύκλου εργασιών/ακαθάριστων εσόδων όλων των επιχειρήσεων που μετέχουν στη Συνεργασία προς τον αριθμό των επιχειρήσεων αυτών.

Για τις επιχειρήσεις του Κ.Α.Δ. 55, σε περίπτωση που κάτω από τον ίδιο Αριθμό Φορολογικού Μητρώου αντιστοιχούν περισσότερα του ενός καταλύματα με τα ανάλογα Ειδικά Σήματα Λειτουργίας, τότε ο ενδιαφερόμενος επενδυτής δύναται να υποβάλλει περισσότερα του ενός επενδυτικά σχέδια στο πλαίσιο του παρόντος Οδηγού, υπό την προϋπόθεση ότι κάθε επενδυτικό σχέδιο αντιστοιχεί σε ένα Ειδικό Σήμα Λειτουργίας, καθώς και το ύψος των προϋπολογισμών των προτεινόμενων επενδυτικών σχεδίων δεν υπερβαίνει αθροιστικά τον ετήσιο κύκλο εργασιών / ακαθάριστων εσόδων της επιχείρησης κατά το έτος 2010.
Η παραπάνω δυνατότητα **δεν ισχύει** για τις τουριστικές επιχειρήσεις που υποβάλλουν την πρότασή τους με τη μορφή Συνεργασίας.

10) Η επιχείρηση δεν εμπίπτει στα κριτήρια διαχωρισμού πράξεων των Ταμείων ΕΤΠΑ, ΕΓΤΑΑ (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης) και ΕΤΑ (Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας), όπως αυτά συμπεριλαμβάνονται στο ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα»[22].

Επιχειρήσεις εμπίπτουσες στα κριτήρια αυτά, χρηματοδοτούνται, στην παρούσα φάση, αποκλειστικά από το ΕΓΤΑΑ και το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) του Υπουργείου

[20] Η απόφαση ΠΟΛ 1146/30.11.09 παρατίθεται στο Παράρτημα 7.
[21] Η απόφαση ΠΟΛ 1091/14.06.10 παρατίθεται στο Παράρτημα 7.
[22] Τα κριτήρια διαχωρισμού επισυνάπτονται στο Παράρτημα 4.

Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Στην περίπτωση που διαπιστωθεί κατά την υλοποίηση ότι εντάχθηκε στην παρούσα Πράξη ως δικαιούχος, επιχείρηση που εμπίπτει στα ως άνω κριτήρια διαχωρισμού, το έργο θα απενταχθεί και η τυχόν χορηγηθείσα δημόσια χρηματοδότηση θα πρέπει να επιστραφεί εντόκως.

4.3. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΥΠΟΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

Κάθε επιχείρηση που είναι επιλέξιμη σύμφωνα με τους όρους της παραγράφου 4.2 και επιθυμεί να συμμετάσχει στην Πράξη «Εναλλακτικός Τουρισμός» έχει δικαίωμα, με την επιφύλαξη της παραγράφου 4.2., σημεία (8) και (9) ανωτέρω, να υποβάλει, να της εγκριθεί και να υλοποιήσει **ένα (1) μόνο επενδυτικό σχέδιο**.

4.3.1. Επιλεξιμότητα ενεργειών

Κάθε επιχείρηση που θα συμμετάσχει στην Πράξη «Εναλλακτικός Τουρισμός» μπορεί να υποβάλει επενδυτική πρόταση σύμφωνα με το κατωτέρω πλαίσιο επιλέξιμων ενεργειών. Οι επιλέξιμες ενέργειες που περιλαμβάνονται σε κάθε κατηγορία είναι **ενδεικτικές και πρέπει να συνδέονται με την άσκηση της εναλλακτικής δραστηριότητας**.

Κατηγορία 1: Εξοπλισμός

1.1.	Ειδικός εξοπλισμός για την εξυπηρέτηση των δραστηριοτήτων του εναλλακτικού τουρισμού. Ενδεικτικά αναφέρονται τα παρακάτω είδη εξοπλισμού: ιαματικός, κατασκηνωτικός, αθλητικός, ιππασίας (συμπεριλαμβάνεται η αγορά ίππων όχι όνων και ημιόνων), τοξοβολίας, ορειβατικός, ποδηλασίας, rafting, κανώ-καγιάκ, θαλασσίων αθλημάτων, καταδύσεων, πλωτής περιήγησης (θαλάσσιο σκι, θαλάσσιο αλεξίπτωτο, θαλάσσιο έλκηθρο, θαλάσσιο δακτυλίδι, ιστιοσανίδα, aqua scooter, seabuggy, mini cruiser), ιστιοπλοΐας (συμπεριλαμβανομένων του εξαρτισμού και της ιστιοφορίας των σκαφών), εξοπλισμός ομάδων διάσωσης, γαστρονομίας, beach soccer, beach volley κ.λπ.
1.2.	Συμβατικά ή/και φιλικά προς το περιβάλλον χερσαία μεταφορικά μέσα επαγγελματικής ή μικτής χρήσης για τη μεταφορά ατόμων, απολύτως απαραίτητων για την υλοποίηση και λειτουργία της επένδυσης (μέγιστος προϋπολογισμός έως €60.000,00 και μέχρι ποσοστού 15% επί του προϋπολογισμού της επένδυσης). Απαραίτητη προϋπόθεση για την επιλεξιμότητα της συγκεκριμένης δαπάνης είναι η καταχώριση του χερσαίου μέσου με ελληνικές πινακίδες (εφόσον κάτι τέτοιο απαιτείται από τις κείμενες διατάξεις).

1.3.	Συμβατικά ή/και φιλικά προς το περιβάλλον πλωτά μεταφορικά μέσα όπως μηχανοκίνητα επαγγελματικά πλοία αναψυχής, ιστιοφόρα επαγγελματικά πλοία αναψυχής, καταδυτικά σκάφη, ταχύπλοα ή ταχυκίνητα σκάφη, θαλάσσια μοτοποδήλατα (jet- ski, sea-beetle, sea-bike κλπ.), hover craft, catamaran, μηχανοκίνητες λέμβοι, ιστιοπλοϊκές λέμβοι επαγγελματικής ή μικτής χρήσης για τη μεταφορά ατόμων ολικού μήκους έως δέκα (10) μέτρων, απολύτως απαραίτητων για την υλοποίηση και λειτουργία της επένδυσης (μέγιστος προϋπολογισμός έως € 80.000,00 και μέχρι ποσοστού 20% επί του προϋπολογισμού της επένδυσης). Απαραίτητη προϋπόθεση για την επιλεξιμότητα της συγκεκριμένης δαπάνης είναι η νηολόγηση του αποκτώμενου πλωτού μέσου υπό ελληνική σημαία (εφόσον κάτι τέτοιο απαιτείται από τις κείμενες διατάξεις).
1.4.	Εξοπλισμός πράσινων ενεργειών (περιορισμού της ρύπανσης, εξοικονόμησης ενέργειας, συστήματα επεξεργασίας αποβλήτων, αντιμετώπισης ηχορύπανσης, επεξεργασίας υγρών αποβλήτων, διαλογής, διαχείρισης και ανακύκλωσης απορριμμάτων κ.λπ.)
1.5.	Έπιπλα και σκεύη (γραφεία, καρέκλες, τραπέζια, πάγκοι εργασίας κ.λπ.).
1.6.	Ηλεκτρονικοί υπολογιστές (hardware) καθώς και το Λογισμικό (software) που σχετίζονται άμεσα με τις λειτουργικές διαδικασίες παροχής της υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένων της ηλεκτρονικής προβολής και προώθησης.
1.7.	Ηλεκτρονικός εξοπλισμός και περιφερειακές συσκευές (π.χ. τηλεφωνικά κέντρα και τηλεφωνικές συσκευές, φαξ, εκτυπωτές, GPS, webcams, i-phones, handheld PDA's, weather station κ.λπ.
1.8.	Εξοπλισμός κατασκευής εκθετηρίου προϊόντων και υπηρεσιών στο χώρο υλοποίησης της επένδυσης.
1.9.	Εξοπλισμός εκπαίδευσης / επίδειξης των εναλλακτικών τουριστικών δραστηριοτήτων.
1.10.	Εξοπλισμός διασφάλισης της πρόσβασης των ΑμεΑ στην εναλλακτική δραστηριότητα.

Κατηγορία 2: Κτιριακά – διαμόρφωση χώρων – ειδικές και βοηθητικές εγκαταστάσεις

2.1	Διαμόρφωση – διαρρύθμιση υφιστάμενων χώρων και βελτιώσεις υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων για τη χρήση τους στην προτεινόμενη επένδυση (αναπαλαιώσεις, αποκαταστάσεις, χωρίσματα, επιχρίσματα, ελαιοχρωματισμοί,

	μονώσεις κ.λπ.).
2.2	Αποκατάσταση – βελτίωση επαγγελματικών σκαφών αναψυχής, ολικού μήκους άνω των επτά (7) μέτρων και χωρητικότητας έως σαράντα εννέα (49) ατόμων (εξαιρουμένου του πληρώματος), καθώς και επαγγελματικών καταδυτικών σκαφών, ολικού μήκους άνω των πέντε (5) μέτρων, υπό τις προϋποθέσεις ότι: • Ανήκουν στην ιδιοκτησία της αιτούσας και η χρήση τους δεν τελεί υπό καθεστώς σύμβασης μίσθωσης ή παραχώρησης. • Είναι εγγεγραμμένα ως πάγια στοιχεία στα κατά περίπτωση τηρούμενα βιβλία με βάση τον ΚΒΣ. • Είναι νηολογημένα με ελληνική σημαία. • Διαθέτουν όλες τις προβλεπόμενες από τις κείμενες διατάξεις άδειες και πιστοποιητικά. ix. Χρησιμοποιούνται ή πρόκειται να χρησιμοποιηθούν στην ανάπτυξη της εναλλακτικής δραστηριότητας για περίοδο τουλάχιστον πέντε (5) ετών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου. Στην παρούσα περιλαμβάνονται ενέργειες όπως: αποκατάσταση, αντικατάσταση, βελτίωση, επέκταση, διαρρύθμιση γάστρας, καταστρωμάτων, υπερκατασκευών, ιστών, ποδοσταμάτων, ενδιαιτήσεων, ελαιοχρωματισμοί κ.λπ.. Επίσης, περιλαμβάνονται οι ενέργειες αντικατάστασης των μηχανών πρόωσης και των λοιπών μηχανικών μερών (άξονες, προπέλες, πηδάλιο κ.λπ.) με νέες που πιστοποιούνται απαραίτητα ως φιλικότερες προς το περιβάλλον. Εξαιρούνται οι ενέργειες βελτίωσης και, επισκευής των μηχανών πρόωσης και των λοιπών μηχανικών μερών (άξονες, προπέλες, πηδάλιο κ.λπ.), καθώς και οι ενέργειες επιμήκυνσης των σκαφών.
2.3	Κατασκευή ή αναβάθμιση υδραυλικών/αποχετευτικών και ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, εγκαταστάσεων πυρασφάλειας, κλιματισμού, εξαερισμού και συστημάτων ασφαλείας.
2.4	Διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου.
2.5	Μικρής έκτασης βοηθητικές εγκαταστάσεις όπως στέγαστρα και χώροι υγιεινής.
2.6	Εγκαταστάσεις, διαρρυθμίσεις, μετατροπές για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας των ΑμεΑ.
2.7	Εγκαταστάσεις αποθηκευτικών χώρων (ψυγεία, συντήρηση, κλπ.).
2.8	Άλλες ειδικές εγκαταστάσεις που είναι απαραίτητες για την παροχή της υπηρεσίας (π.χ. εγκαταστάσεις υποδοχής και εξυπηρέτησης, εγκαταστάσεις εκπαίδευσης, επίδειξης, εγκαταστάσεις εστίασης κ.λπ.).
2.9	Εγκαταστάσεις εξοικονόμησης, συμπαραγωγής, και παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (συνολικής ισχύος μέχρι 20kw και αποκλειστικά για

	κάλυψη ίδιων αναγκών) – καθεστώς αυτοπαραγωγού – σύμφωνα με το Ν.3468/2006 (ΦΕΚ 129/Α/27.06.2006) και το Ν.3851/2010 (ΦΕΚ 85/Α/04.06.2010) όπως ισχύει

Κατηγορία 3: Προβολή – προώθηση

3.1.	Συμμετοχή σε εκθέσεις (ενοικίαση και λειτουργία εκθεσιακών χώρων, σχεδιασμός και διαμόρφωση περιπτέρων, μεταφορά και ασφάλιση εκθεμάτων και δαπάνες ταξιδιών και διαμονής δύο ατόμων το μέγιστο). Είναι επιλέξιμη η συμμετοχή σε εκθέσεις για την προώθηση ενός νέου ή ήδη υπάρχοντος προϊόντος σε μια νέα αγορά. Δεν μπορεί μέσα στα χρονικά όρια υλοποίησης του σχεδίου να συμμετέχει δεύτερη φορά στην ίδια έκθεση. Οι δαπάνες συμμετοχής στις εκθέσεις δεν δύνανται να υπερβαίνουν το 50% της συγκεκριμένης κατηγορίας επιλέξιμων ενεργειών.
3.2.	Επιγραφές που αναρτώνται επί των κτιριακών εγκαταστάσεων της επιχείρησης.
3.3.	Δημιουργία λογοτύπων.
3.4.	Σχεδιασμός και εκτύπωση διαφημιστικών εντύπων και αναλωσίμων (folders, μπλοκ σημειώσεων, επαγγελματικών καρτών, διαφημιστικού δώρου κλπ.) . Οι εν λόγω δαπάνες δεν δύνανται να υπερβαίνουν το 15% της συγκεκριμένης κατηγορίας επιλέξιμων ενεργειών.
3.5.	Σχεδιασμός και ανάπτυξη ιστοσελίδων.[23]
3.6.	Δημιουργία εφαρμογών πολυμέσων (πανοραμικές απεικονίσεις 360°, CD-DVD, Video κλπ.).[24]
3.7.	Διαφημιστικές καταχωρήσεις στο Web (Banner Ads, Sidebar ads, Pop up Ads and Pop under Ads, Floating Ads, Unicast Ads κ.λπ. συμπεριλαμβανομένου του κόστους διασφάλισης προτεραιότητας εμφάνισης σε εγχώριες και διεθνείς μηχανές αναζήτησης).
3.8.	Διαφημιστικές καταχωρήσεις σε εγχώρια και διεθνή, κλαδικά και εξειδικευμένα για το αντικείμενο της επένδυσης περιοδικά. Οι εν λόγω δαπάνες δεν δύνανται να υπερβαίνουν το 15% της συγκεκριμένης κατηγορίας επιλέξιμων ενεργειών.
3.9.	Δαπάνες διασφάλισης προσβασιμότητας των ΑμεΑ στις ενέργειες προβολής και πληροφόρησης (π.χ. διαφημιστικά έντυπα σε γραφή Μπράιγ, εφαρμογή πρωτοκόλλου W3C στις ιστοσελίδες κ.λπ.).

Για να είναι επιλέξιμες οι ενέργειες της κατηγορίας αυτής θα πρέπει να περιλαμβάνουν συνδυασμό τουλάχιστον τριών (3) εκ των ανωτέρω ενεργειών.

Δεν είναι επιλέξιμες οι ενέργειες προβολής σε τηλεοπτικούς και ραδιοφωνικούς σταθμούς.

[23] Υπό την προϋπόθεση ότι η επιχείρηση (ανεξάρτητα από το εάν υποβάλλει πρόταση μεμονωμένα ή σε μορφή συνεργασίας) δεν έχει ενταχθεί στην πράξη *«Ενίσχυση ξενοδοχειακών και τουριστικών καταλυμάτων για τη δημιουργία διαδικτυακών τόπων προβολής και συστημάτων ηλεκτρονικών κρατήσεων – “digi-lodge”»*, του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ψηφιακή Σύγκλιση».

[24] Υπό την ίδια ως άνω προϋπόθεση.

Κατηγορία 4: Υπηρεσίες Συμβούλων

4.1 Επίβλεψη υλοποίησης του σχεδίου.
4.2 Τεχνικές Μελέτες (αρχιτεκτονικές, στατικές, Η/Μ κ.λπ.) που διασυνδέονται άμεσα με τις ανάγκες υλοποίησης της επένδυσης.
4.3 Συμβουλευτική υποστήριξη σε έρευνες αγορών, benchmarking, ανάπτυξη e-marketplaces, δημιουργία ιστοσελίδας κ.λπ.
4.4 Σύνταξη εγχειριδίων συστημάτων διαχείρισης (μόνο εφόσον καταλήξει σε πιστοποίηση).

Οι ενέργειες της κατηγορίας αυτής είναι επιλέξιμες υπό την προϋπόθεση ότι δεν υπερβαίνουν στο σύνολό τους ποσοστό 5% επί του συνολικού προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου και με μέγιστο επιτρεπόμενο όριο τις **€6.000,00.**

Κατ' εξαίρεση, το μέγιστο επιτρεπόμενο όριο για τις δαπάνες της κατηγορίας αυτής, μπορεί να ανέλθει σε **€10.000,00**, εφόσον ισχύουν, σωρευτικά, οι παρακάτω προϋποθέσεις:

i. Ο συνολικός προϋπολογισμός του επενδυτικού σχεδίου είναι μεγαλύτερος ή ίσος των **€200.000,00**.

   και

ii. Στις δαπάνες περιλαμβάνονται απαραίτητα αμοιβές για την εκπόνηση τεχνικών μελετών, καθώς και αμοιβές για την προετοιμασία έκδοσης αδειών (κατηγορίες ενέργειας 4.2 και 4.3 ανωτέρω).

Κατηγορία 5: Άλλες δαπάνες

Οι δαπάνες αυτές είναι συγκεκριμένες (όχι ενδεικτικές) και αφορούν αποκλειστικά σε:

5.1 Μεταφορά τεχνογνωσίας/ τεχνολογίας, όπως δαπάνες για την απόκτηση πατέντας και δικαιωμάτων ή/και πιστοποιητικών βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας (για χρονικό διάστημα τουλάχιστον πέντε ετών). Η αποκτώμενη τεχνογνωσία θα πρέπει να συνδέεται με τη μορφή και τους στόχους του επενδυτικού σχεδίου.
5.2 Πιστοποίηση συστημάτων διαχείρισης ποιότητας (π.χ. πρότυπα ΕΛΟΤ ΕΝ ISO 9000 του έτους 2008, περιβαλλοντικής διαχείρισης ΕΛΟΤ ΕΝ ISO της σειράς 14000 και ΕΛΟΤ 1801 ή OHSAS 18001 υγιεινή και ασφάλεια, HACCP ή ISO 22000, Emas, Easy Emas κ.λπ.) από διαπιστευμένο από το ΕΣΥΔ ή άλλο φορέα Διαπίστευσης μέλος της ΕΑ (EUROPEAN ACCREDITATION) και της αντίστοιχης Συμφωνίας Αμοιβαίας Αναγνώρισης (MLA), για τα εν λόγω Πρότυπα και τομείς δραστηριότητας, φορέα

Πιστοποίησης, εφαρμογή του Συστήματος Απονομής του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Σήματος (EU Ecolabel), καθώς και εφαρμογή του Ειδικού Σήματος Ποιότητας για την Ελληνική Κουζίνα του Ε.Ο.Τ. (για τις επιχειρήσεις του Κ.Α.Δ. 56). Εξαιρούνται τα CE και κάθε άλλου είδους σήματα, τα οποία προβλέπονται από το εθνικό και κοινοτικό δίκαιο ως υποχρεωτικού χαρακτήρα.

4.3.2. Επιλεξιμότητα δαπανών

Οι επιλέξιμες δαπάνες καθορίζονται στην παρούσα ενότητα σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αρ.1998/2006 της Επιτροπής της 15ης Δεκεμβρίου 2006 (EL L 379/28.12.2006) που αφορά στην εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (De Minimis), και αναφέρονται αποκλειστικά σε πάγια και άϋλα στοιχεία επένδυσης καθώς και σε παροχή συμβουλών και άλλες υπηρεσίες και δραστηριότητες που εξυπηρετούν αποκλειστικά τις επιλέξιμες ενέργειες.

Ως ημερομηνία έναρξης της επιλεξιμότητας των δαπανών ορίζεται η ημερομηνία πρώτης προκήρυξης της Πράξης (ημερομηνία δημοσίευσης της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος στο Φύλλο της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως), δηλαδή η 13/09/2011.

Τα μέγιστα ποσοστά δαπανών ανά κατηγορία δαπάνης αναλύονται στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 3: Κατανομή προϋπολογισμού

Α/Α	**Κατηγορία Δαπάνης**	**Μέγιστο επιλέξιμο ποσοστό στον προϋπολογισμό του έργου**
1.	Προμήθεια εξοπλισμού.	≤100%
2.	Κτιριακά – Διαμόρφωση χώρων – Ειδικές και βοηθητικές εγκαταστάσεις.	≤60%
3.	Προβολή - Προώθηση.	≤25%
4.	Αμοιβές συμβούλων (εκπόνηση επενδυτικού σχεδίου, παρακολούθηση και συμβουλευτική υποστήριξη κ.λπ.).	≤5%
5.	Άλλες δαπάνες (μεταφορά τεχνογνωσίας, αγορά δικαιωμάτων, ενσωμάτωση προτύπων κ.λπ.).	≤6%

Τα ανωτέρω ποσοστά ισχύουν κατά την υποβολή και ένταξη του έργου, ενώ κατά την ολοκλήρωση ως υποχρέωση θεωρείται το εγκεκριμένο ποσό.

Διευκρινίζεται ότι τα ποσοστά που αναφέρονται στον ανωτέρω πίνακα για τις κατηγορίες δαπανών **1 έως 5** είναι **τα μέγιστα επιλέξιμα ποσοστά**.

Αναλυτικότερα οι δαπάνες αυτές αφορούν στα εξής:

Α/Α Δαπάνης 1: Προμήθεια συστημάτων και εξοπλισμού

Ο εξοπλισμός κάθε μορφής, για να είναι επιλέξιμος, πρέπει οπωσδήποτε να είναι καινούριος και να έχει πιστοποιημένες ιδιότητες, όπου κάτι τέτοιο απαιτείται, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη σχετική νομοθεσία. Σε αυτή την κατηγορία δαπανών περιλαμβάνονται:

- Το κόστος αγοράς καινούριου εξοπλισμού και συστημάτων (κύριων και βοηθητικών) για την υλοποίηση των επιλέξιμων ενεργειών που αναφέρονται στην παράγραφο 4.3.1.
- Το κόστος μεταφοράς και εγκατάστασης του εξοπλισμού και εκπαίδευση του προσωπικού στη χρήση του εξοπλισμού όπου τεκμηριωμένα απαιτείται.
- Το κόστος των απαιτούμενων υλικών και εργασιών για την εγκατάσταση και λειτουργία του.

Απαραίτητα παραστατικά θεωρούνται τα εξοφλημένα τιμολόγια πώλησης ή παροχής υπηρεσιών, τα δελτία αποστολής και βεβαιώσεις του κατασκευαστή/προμηθευτή του εξοπλισμού που να αποδεικνύει ότι είναι καινούριος. Στα παραστατικά θα πρέπει να αναφέρεται η επωνυμία του προμηθευτή, να περιγράφεται αναλυτικά ο εξοπλισμός, το είδος των υλικών που χρησιμοποιήθηκαν και το αντικείμενο των εργασιών που εκτελέστηκαν για την εγκατάστασή του. Με την απόκτηση του εξοπλισμού η επιχείρηση πρέπει να εγγράψει τον εξοπλισμό αυτό σε θεωρημένο από την αρμόδια ΔΟΥ βιβλίο παγίων ή αντίστοιχου βιβλίου κατά τα εκάστοτε προβλεπόμενα στον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (Κ.Β.Σ.) για το είδος της επιχείρησης, και να διατηρήσει τον εξοπλισμό αυτό στην κατοχή της τουλάχιστον επί μια 5ετία μετά την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου.

Α/Α Δαπάνης 2: Κτιριακά – Διαμόρφωση χώρων - Ειδικές και βοηθητικές εγκαταστάσεις.

Οι δαπάνες αυτές περιλαμβάνουν όλες τις μεταβολές στα κτήρια, τα πλωτά μέσα και τους χώρους που προϋποθέτει η υλοποίηση των επιλέξιμων ενεργειών, οι οποίες είναι άμεσα συνδεδεμένες με την ανάπτυξη της τουριστικής εναλλακτικής δραστηριότητας. Σε αυτή την κατηγορία δαπανών περιλαμβάνονται:

- Αναγκαίες κατασκευές, διαμορφώσεις, επεκτάσεις, διαρρυθμίσεις των κτιριακών και βοηθητικών τους εγκαταστάσεων, με την προϋπόθεση ότι αυτές θα χρησιμοποιηθούν για τη

στέγαση του νέου εξοπλισμού και τη βελτίωση της λειτουργικότητας της παρεχόμενης εναλλακτικής δραστηριότητας.

- Αναγκαίες διαρρυθμίσεις και βελτιώσεις στο κέλυφος των πλωτών μέσων μεταφοράς, με την προϋπόθεση ότι αυτά θα χρησιμοποιηθούν για τη βελτίωση της λειτουργικότητας της παρεχόμενης εναλλακτικής δραστηριότητας
- Δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου για τις ανάγκες υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου.

Διευκρινίζεται ότι οποιεσδήποτε παρεμβάσεις σε κτήρια και χώρους για τους σκοπούς του επενδυτικού σχεδίου απαιτούν αλλαγή των εγκεκριμένων, βάσει της άδειας λειτουργίας της επιχείρησης, σχεδίων θα πρέπει να έχουν εγκριθεί **από τις αρμόδιες υπηρεσίες** και να προσκομιστούν με την ολοκλήρωση του φυσικού αντικειμένου. Το ίδιο ισχύει και για κάθε άλλη άδεια που απαιτείται για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου, η οποία επίσης θα πρέπει να προσκομιστεί με την ολοκλήρωση του φυσικού αντικειμένου και το αίτημα ολοκλήρωσης της επένδυσης.

Οι δαπάνες της κατηγορίας αυτής είναι επιλέξιμες μέχρι του ποσού που αντιστοιχεί στο 60% του συνολικού κόστους επένδυσης. Το ανωτέρω ποσοστό (60%) ισχύει κατά την υποβολή και έγκριση του επιχειρηματικού σχεδίου, ενώ κατά την ολοκλήρωση του έργου ως υποχρέωση θεωρείται το εγκεκριμένο ποσό, χωρίς κατ' ανάγκη να συνδέεται ως ποσοστό επί του επιχειρηματικού σχεδίου.

<u>Δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες της κατηγορίας αυτής για τις επιχειρήσεις του Κ.Α.Δ. 55 (βλ. πίνακα 2) οι οποίες οδηγούν σε αύξηση δυναμικότητας των εν λόγω επιχειρήσεων.</u>

Απαραίτητα παραστατικά θεωρούνται τα εξοφλημένα τιμολόγια πώλησης/ δελτία αποστολής ή παροχής υπηρεσιών, η άδεια οικοδομής (εναλλακτικά η άδεια εργασιών μικρής κλίμακας) ή η νόμιμη απαλλαγή και, κατά περίπτωση και εφόσον κριθεί απαραίτητο από το ελεγκτικό όργανο οι συμβάσεις έργων εκτέλεσης πολιτικού μηχανικού, η αναλυτική καταγραφή έργου, ο αναλυτικός προϋπολογισμός, τα σχέδια των προτεινόμενων εγκαταστάσεων (κάτοψη, τομές, όψεις, τοπογραφικό κλπ.), η βεβαίωση της συγκεκριμένης εκτέλεσης έργου από πολιτικό μηχανικό κ.λπ..

<u>Α/Α Δαπάνης 3: Προβολή - Προώθηση</u>

Οι δαπάνες αυτές αφορούν στο σχεδιασμό, τον προγραμματισμό και την υλοποίηση ενεργειών προβολής και προώθησης των εναλλακτικών τουριστικών δραστηριοτήτων που υλοποιούνται μέσω του επενδυτικού σχεδίου.

Απαραίτητα παραστατικά θεωρούνται τα εξοφλημένα τιμολόγια πώλησης ή παροχής υπηρεσιών, το φωτογραφικό υλικό, ο κατάλογος των εκθετών, μελέτη ανάλυσης απαιτήσεων των πληροφοριακών

συστημάτων ή των ιστοσελίδων, τα οπτικοακουστικά μέσα (DVD, CD κ.λπ.) ή το πολυμεσικό περιεχόμενο που θα παραχθεί (π.χ. πανοραμικές απεικονίσεις 360°), οι διαφημιστικές καταχωρήσεις στο Web ή σε έντυπα κ.λπ.
Δεν είναι επιλέξιμες οι ενέργειες προβολής σε τηλεοπτικούς και ραδιοφωνικούς σταθμούς.

Α/Α Δαπάνης 4: Υπηρεσίες Συμβούλων

Είναι επιλέξιμες δαπάνες για υπηρεσίες παρεχόμενες από **εξωτερικούς, ανεξάρτητους προς την επιχείρηση, συμβούλους**[25] που συνδέονται άμεσα με το επενδυτικό σχέδιο της επιχείρησης και μόνο στην περίπτωση που οι υπηρεσίες που παρέχουν, αφενός δεν συνιστούν διαρκή ή περιοδική δραστηριότητα, αφετέρου δεν συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης, (π.χ. συνήθεις φοροτεχνικές υπηρεσίες, τακτικές νομικές υπηρεσίες ή διαφήμιση, μελέτες διαφημιστικού χαρακτήρα με περιεχόμενο όπως μελέτες δημιουργίας διαφημιστικών spot, διαφημιστικών εντύπων, λογοτύπων κ.λπ.). Οι επιλέξιμες αμοιβές συμβούλων αναφέρονται σε:

- Εκπόνηση μελετών και ερευνών κάθε μορφής συμπεριλαμβανομένης της εκπόνησης μελετών μηχανικού για την έκδοση άδειας/αδειών εκτέλεσης εργασιών του σχεδίου (όπου απαιτείται).
- Παροχή υπηρεσιών υποστήριξης, οργάνωσης και διοίκησης του έργου.
- Συμβουλευτική υποστήριξη σε έρευνες αγορών, benchmarking, ανάπτυξη e-marketplaces, δημιουργία ιστοσελίδας κ.λπ.
- Σύνταξη εγχειριδίων συστημάτων ποιότητας (μόνο, εφόσον καταλήξει σε πιστοποίηση).

Ειδικά για τις δαπάνες μελετών, στις προσφορές που υποβάλλονται με την πρόταση υπαγωγής στο πρόγραμμα θα πρέπει να αναφέρονται αναλυτικά τα περιεχόμενα, ο σκοπός, η μεθοδολογία και τα εργαλεία.

Απαραίτητα παραστατικά για αυτή την κατηγορία δαπανών θεωρούνται τα εξοφλημένα τιμολόγια ή οι αποδείξεις παροχής υπηρεσιών των συμβούλων προς τις επιχειρήσεις τα οποία θα συνοδεύονται από ιδιωτικά συμφωνητικά συνεργασίας του φορέα της επένδυσης με τους συμβούλους.

Προκειμένου για τη σύνταξη εγχειριδίων διασφάλισης ποιότητας ή/και εγχειριδίων εφαρμογής του Συστήματος Απονομής του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Σήματος (EU Ecolabel), απαιτείται επιπρόσθετα το αντίστοιχο πιστοποιητικό ή/και σήμα.

Α/Α Δαπάνης 5: Άλλες Δαπάνες

Οι δαπάνες αυτές αφορούν:

[25] Οι πιθανές δαπάνες ταξιδιών των συμβούλων περιλαμβάνονται στην συνολική αμοιβή τους.

- Στην απόκτηση, μεταφορά και χρήση της απαιτούμενης τεχνογνωσίας / τεχνολογίας, όπως δαπάνες για την απόκτηση πατέντας και δικαιωμάτων ή/και πιστοποιητικών βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας (για χρονικό διάστημα τουλάχιστον πέντε ετών), η οποία θα πρέπει να συνδέεται με τη μορφή και τους στόχους του επενδυτικού σχεδίου.
- Στην ανάπτυξη και εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης ποιότητας και λήψης σημάτων ποιότητας (π.χ. πρότυπα ΕΛΟΤ ΕΝ ISO 9000 του έτους 2008, περιβαλλοντικής διαχείρισης ΕΛΟΤ ΕΝ ISO της σειράς 14000 και ΕΛΟΤ 1801 ή OHSAS 18001 υγιεινή και ασφάλεια, HACCP ή ISO 22000, Emas, Easy Emas κ.λπ.), από διαπιστευμένο από το ΕΣΥΔ ή άλλο φορέα Διαπίστευσης μέλος της ΕΑ (EUROPEAN ACCREDITATION) και της αντίστοιχης Συμφωνίας Αμοιβαίας Αναγνώρισης (MLA), για τα εν λόγω Πρότυπα και τομείς δραστηριότητας, φορέα Πιστοποίησης, εφαρμογή του Συστήματος Απονομής του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Σήματος (EU Ecolabel), καθώς και εφαρμογή του Ειδικού Σήματος Ποιότητας για την Ελληνική Κουζίνα του Ε.Ο.Τ.(για τις επιχειρήσεις του Κ.Α.Δ. 56), με προϋπόθεση επιλεξιμότητας της δαπάνης τη λήψη του πιστοποιητικού ή του σήματος. Εξαιρούνται τα CE και κάθε άλλου είδους σήματα, τα οποία προβλέπονται από το εθνικό και κοινοτικό δίκαιο ως υποχρεωτικού χαρακτήρα.

Από την πιστοποίηση ποιότητας εξαιρούνται τα CE και κάθε άλλου είδους σήματα, τα οποία προβλέπονται από το εθνικό και κοινοτικό δίκαιο ως υποχρεωτικού χαρακτήρα.

Η αποκτώμενη τεχνογνωσία θα πρέπει απαραίτητα να συνδέεται με τη μορφή και τους στόχους του σχεδίου.

Απαραίτητα παραστατικά είναι τα εξοφλημένα τιμολόγια πώλησης, η Σύμβαση της επιχείρησης με τον οίκο παροχής της τεχνογνωσίας θεωρημένη από την αρμόδια ΔΟΥ και η εγγραφή σε θεωρημένο από την αρμόδια ΔΟΥ βιβλίο παγίων ή αντίστοιχου βιβλίου, κατά τα προβλεπόμενα του ΚΒΣ για το είδος της επιχείρησης.

Οι δαπάνες θα πρέπει να τεκμηριώνονται ειδικώς και επαρκώς και να υπολογίζονται, όπου αυτό είναι εφικτό, στη βάση μοναδιαίου κόστους.

Επισημαίνεται ότι οι δαπάνες που στοχεύουν στη διευκόλυνση της προσβασιμότητας των ΑμεΑ, θα πρέπει να αφορούν ενέργειες που υλοποιούνται σύμφωνα με τις Οδηγίες Σχεδιασμού για ΑμεΑ «Σχεδιάζοντας για όλους» του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (πρώην Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ.) (http://www.minenv.gr/1/16/162/16203/g1620300.html) και αφορούν σε αναγκαίες κατασκευές, διαμορφώσεις, επεκτάσεις, διαρρυθμίσεις κτιριακών και βοηθητικών εγκαταστάσεων, δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου, δαπάνες εξοπλισμού κ.λπ., όπου από τη φύση του επενδυτικού σχεδίου μπορεί να θεωρηθεί ότι επιτρέπεται η πρόσβαση των ΑμεΑ στην άσκηση της

εναλλακτικής τουριστικής δραστηριότητας, χωρίς να υπάρχει κίνδυνος για την υγεία και την ασφάλεια των ΑμεΑ, των συνοδών αυτών, καθώς και των υπολοίπων εμπλεκομένων προσώπων.

Ενδεχόμενες παρεμβάσεις διευκόλυνσης της προσβασιμότητας των ΑμεΑ για τις οποίες δεν προβλέπονται ειδικές οδηγίες σχεδιασμού σύμφωνα με το παραπάνω πλαίσιο, θα πρέπει να τηρούν κατ' ελάχιστον την αρχή της αυτόνομης πρόσβασης και να περιλαμβάνουν ομαλή πρόσβαση στους χώρους υλοποίησης της επένδυσης (ενδεικτικά αναφέρονται: ανελκυστήρες, ανακλινώμενα κρεβάτια, ράμπες πρόσβασης, ειδικές κατασκευές πρόσβασης στη θάλασσα μόνιμου ή μη μόνιμου χαρακτήρα, ειδικοί συναγερμοί, συσκευές επικοινωνίας, ειδικές κατασκευές για πρόσβαση σε επαγγελματικά σκάφη αναψυχής κ.λπ.).

Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, θα πρέπει να έχουν διασφαλιστεί οι σχετικές άδειες υλοποίησης των παρεμβάσεων με βάση τις κείμενες διατάξεις.

Διευκρινίζεται ότι οποιεσδήποτε παρεμβάσεις σε κτήρια, χώρους, εγκαταστάσεις για τους σκοπούς του επενδυτικού σχεδίου απαιτούν αλλαγή των εγκεκριμένων, βάσει του Ε.Σ.Λ. της τουριστικής μονάδας σχεδίων, θα πρέπει να έχουν εγκριθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες του **Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού** και να προσκομιστούν με την ολοκλήρωση του φυσικού αντικειμένου και την υποβολή του αιτήματος ολοκλήρωσης της επένδυσης. Το ίδιο ισχύει και για κάθε άλλη άδεια που απαιτείται για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου, η οποία επίσης θα πρέπει να προσκομιστεί με την ολοκλήρωση του φυσικού αντικειμένου και την υποβολή του αιτήματος ολοκλήρωσης της επένδυσης.

Σημειώνεται ότι αν το επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνει δαπάνες των ανωτέρω κατηγοριών που αφορούν στη διευκόλυνση της προσβασιμότητας των ΑμεΑ, οι δαπάνες αυτές δεν δύναται να μεταφέρονται σε άλλη κατηγορία δαπανών, ούτε να τροποποιείται το εγκεκριμένο φυσικό αντικείμενο στο οποίο αφορούν.

Σε όλες τις περιπτώσεις, η εξόφληση των σχετικών παραστατικών πραγματοποιείται σύμφωνα με τα εκάστοτε ισχύοντα στον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (Κ.Β.Σ.).

Δεν είναι επιλέξιμες για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου οι εξής δαπάνες:

- Ο Φ.Π.Α.
- Οι δαπάνες μισθοδοσίας προσωπικού
- Οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν πριν την ημερομηνία της πρώτης προκήρυξης της Πράξης, δηλαδή την 15/09/2011

- Οι δαπάνες leasing για την αγορά των παγίων, εκτός αν με την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου η κυριότητά τους περιέλθει στην κυριότητα του φορέα της επένδυσης και τηρουμένων των λοιπών προϋποθέσεων του άρθρου 29 της υπ' αριθ. 14053/ΕΥΣ 1749/27.03.2008 Υπουργικής Απόφασης Συστήματος Διαχείρισης, όπως τροποποιήθηκε με τις υπ' αριθ. 43804/ΕΥΘΥ 2041 (ΦΕΚ 1957/Β/09.09.2009) και 28020/ΕΥΘΥ1212 (ΦΕΚ 1088/Β/19.07.2010) αντίστοιχες αποφάσεις και ισχύει.

4.3.3. Διάρκεια επενδυτικών σχεδίων

Η χρονική διάρκεια ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων που θα εγκριθούν ορίζεται έως **εικοσιένα (21) μήνες** από την ημερομηνία έκδοσης της Υπουργικής Απόφασης ένταξης του επενδυτικού σχεδίου στην Πράξη.
Το χρονοδιάγραμμα καθώς και οι λοιποί όροι και οι προϋποθέσεις που αφορούν στην υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της επένδυσης παρουσιάζονται αναλυτικά στο Κεφάλαιο 5.

4.3.4. Προϋπολογισμός επενδυτικών σχεδίων

Ο ελάχιστος προϋπολογισμός ανά υποβαλλόμενο επενδυτικό σχέδιο ανέρχεται στις **€10.000,00** και ο μέγιστος προϋπολογισμός μπορεί να ανέρχεται μέχρι του ποσού των **€400.000,00**, όπως προκύπτει από την παράγραφο 4.3.5 που ορίζει τα ποσοστά ενίσχυσης και την ιδιωτική συμμετοχή. Επενδυτικά σχέδια που δεν τηρούν τα ανωτέρω ελάχιστα και μέγιστα αποδεκτά όρια απορρίπτονται. Σημειώνεται ότι σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να τηρούνται τα απαιτούμενα όρια δαπανών ανά κατηγορία, όπως αυτά αναλύονται στην παράγραφο 4.3.2.

4.3.5. Ύψος Δημόσιας Δαπάνης- Δημόσια Χρηματοδότηση

Το ύψος της Δημόσιας Χρηματοδότησης **ως ποσοστό επί του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου ορίζεται στο 50%.** Στις περιπτώσεις συνεργασιών όπου προβλέπονται παραπάνω από μία γεωγραφικές περιοχές υλοποίησης της επένδυσης, ως τόπος υλοποίησης **λογίζεται ο τόπος υλοποίησης του φυσικού αντικειμένου που αναλαμβάνει έκαστος εκ των συμβαλλομένων.**

Το υπόλοιπο του εγκεκριμένου προϋπολογισμού θα καλύπτεται με ιδιωτική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ ΕΡΓΟΥ	
Ιδιωτική συμμετοχή	50%
Δημόσια Χρηματοδότηση	50%

Σημειώνεται ότι δύναται να εξεταστεί ο δανεισμός με την εγγύηση του Ελληνικού Ταμείου Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης (Ε.Τ.Ε.ΑΝ.). **Εφιστάται η προσοχή των ενδιαφερομένων για την τήρηση του κανόνα De Minimis, δηλαδή τη μη υπέρβαση των σχετικών ορίων,** καθώς η εγγύηση και η επιδότηση δανείου από το Ε.Τ.Ε.ΑΝ. - τέως ΤΕΜΠΜΕ, συνυπολογίζεται στη σώρευση ενισχύσεων.

Κατ' εξαίρεση, είναι δυνατή η εκχώρηση της δημόσιας χρηματοδότησης (εκτός της προκαταβολής) σε Τράπεζα για την παροχή βραχυπρόθεσμου δανείου που θα αντιστοιχεί σε μέρος ή στο σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση της επένδυσης. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η καταβολή της δημόσιας χρηματοδότησης γίνεται απευθείας στην Τράπεζα με την οποία έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης, για το ισόποσο τμήμα του βραχυπρόθεσμου αυτού δανείου. Στις περιπτώσεις εκχώρησης, ο επενδυτής είναι υποχρεωμένος να αναγγείλει την εκχώρηση και να προσκομίζει τα εκχωρητήρια έγγραφα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 95 του Ν. 2362/1995 (ΦΕΚ Α' 247). Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες τόκων, προμηθειών και λοιπών εξόδων.

4.4. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ.

4.4.1. Υποβολή προτάσεων

Η υποβολή των προτάσεων και η αποστολή τους θα γίνεται σε έναν από τους εταίρους του Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε., με βάση την περιφερειακή αρμοδιότητα του καθενός, καθώς και στα συνεργαζόμενα με τον Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε. Τραπεζικά Ιδρύματα και Αναπτυξιακούς Φορείς[26].

Το σημείο υποβολής που θα έχει επιλεγεί κατά την ηλεκτρονική υποβολή της πρότασης ορίζεται ως μοναδικό και υποχρεωτικό σημείο υποβολής του φυσικού φακέλου. Η υποβολή και αποστολή του φυσικού φακέλου σε οποιοδήποτε άλλο σημείο πέραν του οριζόμενου συνιστά λόγο απόρριψης της πρότασης.

Η επενδυτική πρόταση υποβάλλεται με το «Έντυπο Υποβολής», το οποίο παράγεται κατά τη διαδικασία ηλεκτρονικής υποβολής από το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα που παρέχει το Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

Οι προτάσεις υποβάλλονται ηλεκτρονικά από την **04/01/2012** και μέχρι την **31/01/2012** μέσω του διαδικτυακού τόπου www.ependyseis.gr/mis. Ως προθεσμία ηλεκτρονικής υποβολής των προτάσεων ορίζεται η 24^{η} ώρα της ημέρας που έχει καθοριστεί ως καταληκτική ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής.

[26] Η λίστα με τους εταίρους του Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε. παρατίθεται στο Παράρτημα 8.

Μετά τη λήξη της ημερομηνίας της ηλεκτρονικής υποβολής των προτάσεων, που ορίζεται κατά την προκήρυξη της πράξης δεν γίνεται αποδεκτή καμία υποβολή προτάσεων.

Το έντυπο υποβολής όπως και όλα τα έντυπα της πρόσκλησης, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να τα βρίσκουν στο διαδικτυακό τόπο www.ependyseis.gr, καθώς και στους παρακάτω διαδικτυακούς τόπους:

- του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού (www.yppo.gr)
- της Γενικής Γραμματείας Τουρισμού (www.visitgreece.gr),
- του ΕΣΠΑ (www.espa.gr),
- της ΕΥΔ/ΕΠΑΕ (www.antagonistikotita.gr),
- του Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε. (www.efepae.gr) καθώς και
- των διαδικτυακών τόπων των εταίρων του Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε. και των συνεργαζόμενων με τον Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε. Τραπεζικών Ιδρυμάτων και Φορέων.

Η διαδικασία ηλεκτρονικής υποβολής είναι υποχρεωτική. Προτάσεις που δεν έχουν υποβληθεί ηλεκτρονικά δεν θα αξιολογούνται.

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας ηλεκτρονικής υποβολής μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος που παρέχει το Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, ο υποψήφιος επενδυτής εκτυπώνει το υποβληθέν έντυπο υποβολής, το οποίο μαζί με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, όπως αυτά περιγράφονται στην Παράγραφο 4.4.2 του παρόντος Οδηγού, αποτελούν **το φυσικό φάκελο υποψηφιότητας.**

Ο φυσικός φάκελος υποψηφιότητας υποβάλλεται υποχρεωτικά, είτε ιδιοχείρως είτε ταχυδρομικώς είτε με ταχυμεταφορά, εντός **δεκαπέντε ημερολογιακών (15) ημερών** από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προτάσεων.

Στην περίπτωση υποβολής του φυσικού φακέλου ιδιοχείρως, αυτός θα πρωτοκολλείται , κατά την παραλαβή του, ως εισερχόμενο έγγραφο στο κεντρικό πρωτόκολλο των κατά τόπους εταίρων του Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε.. Η ημερομηνία πρωτοκόλλησης του φακέλου θεωρείται αποδεικτικό στοιχείο εμπρόθεσμης υποβολής.

Στην περίπτωση αποστολής ταχυδρομικώς ή με ταχυμεταφορά, ως ημερομηνία υποβολής θεωρείται η ημερομηνία που αναγράφεται στη σφραγίδα αποστολής ταχυδρομείου (ΕΛΤΑ - συστημένη αποστολή) ή στο παραστατικό αποστολής της εταιρείας ταχυμεταφοράς, η οποία θα πρέπει να είναι ευδιάκριτη. Η απόδειξη αποστολής των ΕΛΤΑ ή της εταιρείας ταχυμεταφοράς θεωρείται αποδεικτικό στοιχείο εμπρόθεσμης υποβολής.

Προτάσεις που θα αποσταλούν μετά τις ανωτέρω οριζόμενες προθεσμίες θεωρούνται εκπρόθεσμες και δεν αξιολογούνται.

Για να θεωρηθεί ότι **η διαδικασία παραλαβής ολοκληρώθηκε εμπρόθεσμα**, θα πρέπει:

- Η ηλεκτρονική υποβολή να ολοκληρωθεί πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προτάσεων.
- Να έχει πραγματοποιηθεί η υποβολή/αποστολή του φυσικού φακέλου υποψηφιότητας, μέσα στις προθεσμίες που ορίζονται.

Ο φυσικός φάκελος υποψηφιότητας θα φέρει εξωτερικά την ακόλουθη ένδειξη:

ΦΑΚΕΛΟΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ «ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ »

Επωνυμία Επιχείρησης «……………………………………………………………»

Κωδικός Πρότασης(1) : «………………….»

Ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής (2)«……………………………………..»

Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.):……………………………………..

(1) Είναι ο κωδικός που θα παραχθεί κατά την ηλεκτρονική παραλαβή του Εντύπου Υποβολής.
(2) Είναι η ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής που παράγεται από το Σύστημα Ηλεκτρονικής Υποβολής.

4.4.2. Απαιτούμενα δικαιολογητικά

Τα δικαιολογητικά συνθέτουν το κύριο σώμα του φυσικού φακέλου υποψηφιότητας της επιχείρησης. Τα δικαιολογητικά που πρέπει να προσκομιστούν και για τα οποία γίνεται έλεγχος πληρότητας από τον Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε. είναι τα εξής[27]:

1) Φωτοαντίγραφα ισολογισμών και αποτελεσμάτων χρήσης της τελευταίας χρήσης (2010), μόνο για τις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας.
2) Φωτοαντίγραφα δηλώσεων φορολογίας Ε1, Ε5 και Φ01 και αναλυτικών στοιχείων φορολογίας Ε3, ανάλογα με τη μορφή της επιχείρησης και με το εάν αυτή υπόκειται ή μη στην υποχρέωση τήρησης βιβλίων για τη διαχειριστική χρήση του 2010. Σε περιπτώσεις υπερδωδεκάμηνης χρήσης θα πρέπει να προσκομίζεται σε πίνακα και διαχωρισμός ανά έτος των στοιχείων του κύκλου εργασιών και των κερδών προ φόρων και αποσβέσεων με κατάθεση των σχετικών αθροιστικών ισοζυγίων.

[27] Τα φωτοαντίγραφα των δικαιολογητικών δεν χρειάζεται να είναι επικυρωμένα.

3) Φωτοαντίγραφο τελευταίου καταστατικού επιχείρησης με τις τροποποιήσεις του και ΦΕΚ εκπροσώπησης για όσες επιχειρήσεις προβλέπεται ή άλλου ισοδύναμου εγγράφου (π.χ. βεβαίωση έναρξης επιτηδεύματος) για τις περιπτώσεις που δεν προβλέπονται τα ανωτέρω.

4) Φωτοαντίγραφο κατάστασης προσωπικού και ωρών εργασίας θεωρημένο από την Επιθεώρηση Εργασίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Ν. 2874/2000 (ΦΕΚ 286/Α/29.12.2000), καθώς και του εντύπου Ε7, για τη διαχειριστική χρήση του 2010. Σε περίπτωση που η επιχείρηση απασχολεί εργαζόμενους σε άλλες δραστηριότητες πέραν των επιλέξιμων Κ.Α.Δ., ο επενδυτής θα πρέπει επιπλέον να υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση όπου θα αναφέρεται ο αριθμός των ΕΜΕ (Ετήσιων Μονάδων Εργασίας) των επιλέξιμων Κ.Α.Δ. της επιχείρησης[28].

5) Δήλωση μεταβολής από ΔΟΥ, η οποία θα περιλαμβάνει την αντιστοίχιση των παλαιών Κωδικών Δραστηριότητας με τους νέους (δηλαδή από ΚΑΔ 97 σε ΚΑΔ 08), καθώς επίσης και οι μεταβολές τους από την 1/1/2010.

6) Άδεια / άδειες λειτουργίας, εκδιδόμενες από τις, κατά περίπτωση, αρμόδιες αρχές. Όπου δεν προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία η έκδοση σχετικής άδειας λειτουργίας, οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να προσκομίζουν οποιοδήποτε ισοδύναμο έγγραφο που αποδεικνύει τη νόμιμη λειτουργία τους. Ειδικότερα:

   i. Για τις επιχειρήσεις που η λειτουργία τους <u>δεν καλύπτεται με Ειδικό Σήμα Λειτουργίας (ΕΣΛ)</u> του ΕΟΤ, προσκομίζονται φωτοαντίγραφα της άδειας λειτουργίας, καθώς και των κατά περίπτωση πιστοποιητικών, βεβαιώσεων και λοιπών εγγράφων που προβλέπονται με βάση τις κείμενες διατάξεις (π.χ. πιστοποιητικά ασφαλείας, υγιεινής, πτητικής ικανότητας, βεβαιώσεις εγγραφής σε επιμελητήρια, κ.λπ.). Επιχειρήσεις των οποίων η άδεια λειτουργίας έχει λήξει ή βρίσκεται σε διαδικασία ανανέωσης, υποχρεούνται να προσκομίσουν την αίτηση/εις έκδοσης νέας άδειας ή την αίτηση/εις ανανέωσης, η οποία θα πρέπει να έχει υποβληθεί, σε κάθε περίπτωση, <u>όχι αργότερα από την ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής της πρότασης.</u> Προκειμένου δε για την ένταξη του σχεδίου στην πράξη, η νέα ή ανανεωμένη άδεια θα πρέπει να έχει εκδοθεί και προσκομισθεί <u>πριν από την υπογραφή της Υπουργικής Απόφασης ένταξης του επενδυτικού σχεδίου.</u>

   ii. Για τις επιχειρήσεις που η λειτουργία τους <u>καλύπτεται με Ειδικό Σήμα Λειτουργίας (ΕΣΛ)</u> του ΕΟΤ, ισχύουν τα εξής:

      - Οι επιλέξιμες επιχειρήσεις του Κ.Α.Δ. 55, θα πρέπει να προσκομίσουν φωτοαντίγραφο του **Ειδικού Σήματος Λειτουργίας**, όπως ορίζεται με το άρθρο 34 του Ν. 3498/2006 (ΦΕΚ 230/Α') «Ανάπτυξη ιαματικού τουρισμού και λοιπές

---

[28] Ο τρόπος υπολογισμού των ΕΜΕ (Ετήσιων Μονάδων Εργασίας) αναφέρεται στη παράγραφο 6.5.2 «Διατήρηση της απασχόλησης μετά την επένδυση»

διατάξεις» από την αρμόδια δημόσια υπηρεσία (Περιφερειακές Υπηρεσίες Τουρισμού του Ε.Ο.Τ.).[29] Σε περίπτωση που κάποιο από τα απαραίτητα για την έκδοση του Ε.Σ.Λ. δικαιολογητικά για τα οποία υφίσταται υποχρέωση ανανέωσης (π.χ. πιστοποιητικό πυρασφάλειας που να καλύπτει το σύνολο της εγκατάστασης, έγκριση περιβαλλοντικών όρων όπου αυτή απαιτείται, βεβαίωση καλής λειτουργίας του αποχετευτικού συστήματος κ.λπ.) δε βρίσκεται σε ισχύ κατά την υποβολή της πρότασης, η επιχείρηση υποχρεούται να προσκομίσει φωτοαντίγραφο της αίτησης ανανέωσης του εν λόγω δικαιολογητικού, το οποίο θα πρέπει να έχει υποβληθεί στην καθ' ύλην αρμόδια υπηρεσία, σε κάθε περίπτωση, όχι αργότερα από την ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής της πρότασης. Με τη χορήγηση του δικαιολογητικού η επιχείρηση οφείλει να το προσκομίσει άμεσα και οπωσδήποτε όχι αργότερα από την υποβολή του αιτήματος ολοκλήρωσης της επένδυσης, άλλως η επένδυση απεντάσσεται και επιστρέφεται εντόκως το σύνολο της τυχόν καταβληθείσας δημόσιας χρηματοδότησης.

- Οι επιλέξιμες επιχειρήσεις του Κ.Α.Δ. 55, θα πρέπει να προσκομίσουν φωτοαντίγραφα των αδειών/σημάτων λειτουργίας των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, των εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής, καθώς και των λοιπών εγκαταστάσεων που λειτουργούν εντός των τουριστικών μονάδων. Για τις, με βάση την κείμενη νομοθεσία, υπό έκδοση ή ανανέωση άδειες των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, οι οποίες δεν τελούν ή δεν πρόκειται να τελέσουν υπό καθεστώς μίσθωσης, παραχώρησης ή άλλης ανάλογης κατάστασης, προσκομίζεται φωτοαντίγραφο της αίτησης έκδοσης/ανανέωσης, η οποία έχει υποβληθεί υποχρεωτικά, όχι αργότερα από την ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής της πρότασης. Κατά την υποβολή του αιτήματος ολοκλήρωσης της επένδυσης, είναι απαραίτητο να προσκομιστούν εν ισχύ οι προβλεπόμενες άδειες, άλλως η επένδυση απεντάσσεται και επιστρέφεται εντόκως το σύνολο της τυχόν καταβληθείσας δημόσιας χρηματοδότησης. Στην περίπτωση που οι εν λόγω εγκαταστάσεις τελούν υπό καθεστώς σύμβασης μίσθωσης, παραχώρησης ή άλλης ανάλογης κατάστασης, τότε εφαρμόζονται αναλόγως τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 6.i ανωτέρω.

---

[29] Τα τουριστικά καταλύματα που έχουν υποβάλει την προβλεπόμενη αίτηση χορήγησης του Ε.Σ.Λ. σύμφωνα με το άρθρο 1 του Ν. 3766/2009 (Φ.Ε.Κ. 102/Α'/01.07.2009) «Λειτουργική τακτοποίηση και λοιπές διατάξεις» μπορούν να αποτελούν επιλέξιμες επιχειρήσεις αρκεί είτε να τους έχει χορηγηθεί το νέο σήμα με το σύνολο της δυναμικότητας είτε να έχουν υποβάλει σχετική αίτηση με πλήρη φάκελο. Στη δεύτερη περίπτωση πρέπει να προσκομίζουν βεβαίωση από τις Περιφερειακές Υπηρεσίες Τουρισμού του Ε.Ο.Τ. που να πιστοποιεί ότι η αίτηση έχει υποβληθεί και ο φάκελος είναι πλήρης δικαιολογητικών. Κατά την υποβολή του αιτήματος ολοκλήρωσης της επένδυσης και προκειμένου να ολοκληρωθεί το οικονομικό αντικείμενο του σχεδίου είναι απαραίτητο να τους έχει χορηγηθεί το νέο Ε.Σ.Λ.

- Οι επιλέξιμες επιχειρήσεις του Κ.Α.Δ. 79 θα πρέπει να προσκομίσουν φωτοαντίγραφο του **Ειδικού Σήματος Λειτουργίας** του άρθρου 3 του Ν. 2160/1993 (ΦΕΚ Α' 118), όπως ισχύει.
- **Οι επιλέξιμες επιχειρήσεις που διαθέτουν, μισθώνουν ή εκμεταλλεύονται ειδικές τουριστικές εγκαταστάσεις** θα πρέπει να προσκομίσουν φωτοαντίγραφο του **Ειδικού Σήματος Λειτουργίας** του άρθρου 3 του Ν. 2160/1993 (ΦΕΚ Α' 118), όπως ισχύει.

7) Φωτοαντίγραφα των ειδικών αδειών και αδειών άσκησης επαγγέλματος σε ισχύ, όπου αυτό απαιτείται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις (π.χ. άδεια χειριστών ταχύπλοων σκαφών, άδεια χειριστών Υπερελαφρών Πτητικών Αεραθλητικών Μηχανών, άδεια εκμίσθωσης θαλάσσιων μέσων αναψυχής, άδεια ίδρυσης και λειτουργίας αθλητικών σχολών, άδειες ξεναγών, εκπαιδευτών κ.λπ.).

8) Αναλυτική έκθεση τεκμηρίωσης του επενδυτικού σχεδίου στην οποία, μεταξύ άλλων, θα αναφέρονται οι στόχοι του επενδυτικού σχεδίου, η συνάφεια των προτεινόμενων ενεργειών με τις εναλλακτικές τουριστικές δραστηριότητες, η σύνδεση των προτεινόμενων ενεργειών με τον αναπτυξιακό σχεδιασμό της επιχείρησης, τα αναμενόμενα αποτελέσματα – δείκτες. Συνοπτική περιγραφή των στοιχείων που αναφέρονται στην αναλυτική έκθεση θα συμπεριληφθούν και στα αντίστοιχα πεδία του εντύπου ηλεκτρονικής υποβολής

9) Αναλυτικές προσφορές για:

   i. Τον εξοπλισμό με αναφορά στα τεχνικά χαρακτηριστικά του, συνοδευόμενες από τα σχετικά φυλλάδια και τις δαπάνες των κτιριακών επεμβάσεων, καθώς και των επεμβάσεων που αφορούν στην αποκατάσταση – βελτίωση των επαγγελματικών σκαφών αναψυχής, συνοδευόμενες από σαφή περιγραφή των εργασιών που θα εκτελεστούν, την ανάλυση του κόστους αυτών, τις προμετρήσεις, καθώς και λοιπά στοιχεία τεκμηρίωσης του κόστους.
   ii. Το σχεδιασμό, τον προγραμματισμό και την υλοποίηση όλων των ενεργειών προβολής και προώθησης των εναλλακτικών τουριστικών δραστηριοτήτων που υλοποιούνται μέσω του επενδυτικού σχεδίου.
   iii. Τις υπηρεσίες Συμβούλων σύμφωνα με τους όρους επιλεξιμότητας του παρόντος Οδηγού.
   iv. Την εκπόνηση της μελέτης και την πιστοποίηση του συστήματος για την απόκτηση συστημάτων διαχείρισης ποιότητας (π.χ. πρότυπα ΕΛΟΤ ΕΝ ISO 9000 του έτους 2008, περιβαλλοντικής διαχείρισης ΕΛΟΤ ΕΝ ISO της σειράς 14000 και ΕΛΟΤ 1801 ή OHSAS 18001 υγιεινή και ασφάλεια, HACCP ή ISO 22000, Emas, Easy Emas κ.λπ.), από διαπιστευμένο από το ΕΣΥΔ ή άλλο φορέα Διαπίστευσης μέλος της ΕΑ (EUROPEAN ACCREDITATION) και της αντίστοιχης Συμφωνίας Αμοιβαίας Αναγνώρισης (MLA) για τα εν λόγω Πρότυπα και τομείς δραστηριότητας φορέα

Πιστοποίησης, καθώς και για την εφαρμογή του Συστήματος Απονομής του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Σήματος (EU Ecolabel). Επίσης, προσφορές πιστοποίησης από διαπιστευμένους φορείς για την απόκτηση των ανωτέρω.

v. Την απόκτηση, μεταφορά και χρήση της απαιτούμενης τεχνογνωσίας (π.χ. αγορά, άδεια χρήσης, royalties, κ.λπ.), για την υλοποίηση των προτεινόμενων έργων και για περίοδο πέντε (5) ετών.

10) Ιδιωτικό συμφωνητικό συνεργασίας στις περιπτώσεις συνεργασιών βάσει του υποδείγματος που παρατίθεται στο παράρτημα 12 (το συμφωνητικό αυτό δύναται να προσκομιστεί πριν από την υπογραφή της Υπουργικής Απόφασης ένταξης).

11) **Δύο (2) Υπεύθυνες δηλώσεις Ν. 1599/86**[30] με βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του νομίμου εκπροσώπου της επιχείρησης για τα παρακάτω:

Α. <u>Υπεύθυνη Δήλωση με την οποία θα δηλώνεται ότι:</u>

- Το συγκεκριμένο επιχειρηματικό σχέδιο ή μέρος αυτού δεν έχει χρηματοδοτηθεί, ενταχθεί, ή υποβληθεί προς έγκριση χρηματοδότησης σε άλλο πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους.
- Δεν έγινε έναρξη του έργου πριν από την ημερομηνία Προκήρυξης της Πράξης.
- Έλαβα σαφή γνώση και αποδέχομαι τους γενικούς και ειδικούς όρους του Οδηγού της Πράξης, καθώς και των συνοδευτικών εντύπων.
- Αποδέχομαι οποιοδήποτε σχετικό έλεγχο ή εξακρίβωση των δηλωθέντων από τις αρμόδιες εθνικές ή κοινοτικές αρχές.
- Η επιχείρηση δεν βρίσκεται υπό πτώχευση, εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση και δεν αποτελεί προβληματική επιχείρηση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα 5 «Απόσπασμα των Κατευθυντήριων Γραμμών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής - Ορισμός Προβληματικής Επιχείρησης (2004/C/244/02)».
- Δεν εκκρεμεί εις βάρος της επιχείρησης διαδικασία ανάκτησης, μέρους ή όλου, χορηγηθείσας ενίσχυσης, ανεξαρτήτως του καθεστώτος ενίσχυσης στο πλαίσιο του οποίου αυτή χορηγήθηκε καθώς και του χρόνου χορήγησης αυτής.
- Όλα τα στοιχεία που υποβλήθηκαν ηλεκτρονικά, όλα τα αναγραφόμενα στοιχεία στην έντυπη μορφή, καθώς και όλα τα υποβληθέντα δικαιολογητικά είναι αληθή και ακριβή. Σε περίπτωση που η επιχείρηση δηλώσει ψευδή στοιχεία, θα είναι υποχρεωμένη να επιστρέψει εντόκως, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, το σύνολο της χρηματοδότησης που έχει λάβει.
- Η επιχείρηση δεν εμπίπτει στα κριτήρια διαχωρισμού πράξεων των Ταμείων ΕΤΠΑ, ΕΓΤΑΑ (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης) και ΕΤΑ (Ευρωπαϊκό

[30] Τα υποδείγματα των δηλώσεων αυτών παρατίθενται στα Παραρτήματα 9 και 10 αντίστοιχα.

Ταμείο Αλιείας), όπως αυτά συμπεριλαμβάνονται στο ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» (Παράρτημα 4 του Οδηγού).

- Η επιχείρηση γνωρίζει ότι εάν, για οποιοδήποτε λόγο, παύσει τη λειτουργία της πριν την πάροδο πέντε (5) τουλάχιστον ετών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου υποχρεούται σε έντοκη επιστροφή της ενίσχυσης, που έλαβε στο πλαίσιο της Πράξης.
- Η/Οι άδεια/ες λειτουργίας (ή ισοδύναμα αυτής/ών), καθώς και τα δικαιολογητικά, βεβαιώσεις, πιστοποιητικά και λοιπά νομιμοποιητικά έγγραφα που προβλέπονται για την απόκτησή της/τους και την εν γένει λειτουργία της επιχείρησης βρίσκονται σε ισχύ, σύμφωνα με τους γενικούς και ειδικούς όρους του Οδηγού της Πράξης. *(Ισχύει μόνο για τις επιχειρήσεις των οποίων η λειτουργία δεν καλύπτεται από Ε.Σ.Λ. του Ε.Ο.Τ.) (Στην περίπτωση που η επιχείρηση κάνει επέκταση δραστηριότητας σε νέο επιλέξιμο Κ.Α.Δ. η άδεια λειτουργίας για την εν λόγω δραστηριότητα προσκομίζεται υποχρεωτικά πριν την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης της επένδυσης)*
- Το Ειδικό Σήμα Λειτουργίας (Ε.Σ.Λ.), καθώς και τα δικαιολογητικά που προβλέπονται για την απόκτησή του, για τα οποία υπάρχει η υποχρέωση ανανέωσης (π.χ. πιστοποιητικό πυρασφάλειας που να καλύπτει το σύνολο της εγκατάστασης, έγκριση περιβαλλοντικών όρων όπου αυτή απαιτείται, βεβαίωση καλής λειτουργίας του αποχετευτικού συστήματος κ.λπ.), βρίσκονται σε ισχύ, σύμφωνα με τους γενικούς και ειδικούς όρους του Οδηγού της Πράξης. *(Ισχύει μόνο για τις επιχειρήσεις των οποίων η λειτουργία καλύπτεται από Ε.Σ.Λ. του Ε.Ο.Τ.). (Στην περίπτωση που η επιχείρηση κάνει επέκταση δραστηριότητας σε νέο επιλέξιμο Κ.Α.Δ. της κατηγορίας 79 το Ειδικό Σήμα Λειτουργίας για τον εν λόγω Κ.Α.Δ. προσκομίζεται υποχρεωτικά πριν την απόφαση ολοκλήρωσης της επένδυσης)*
- Όλες οι άδειες/σήματα λειτουργίας των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, των εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής, καθώς και των λοιπών εγκαταστάσεων που λειτουργούν εντός τουριστικών μονάδων βρίσκονται σε ισχύ, σύμφωνα με τους γενικούς και ειδικούς όρους του Οδηγού της Πράξης. *(Ισχύει μόνο για τις επιχειρήσεις των οποίων η λειτουργία καλύπτεται από Ε.Σ.Λ. του Ε.Ο.Τ.).*
- Η υφιστάμενη δυναμικότητα είναι ίδια με αυτή που καλύπτεται με Ε.Σ.Λ. του Ε.Ο.Τ *(με την επιφύλαξη της υποσημείωσης* 29). *(Ισχύει μόνο για τις επιχειρήσεις του Κ.Α.Δ. 55.).*
- Οι εγκαταστάσεις παροχής υπηρεσιών εστίασης (εστιατορίων και μπαρ) τελούν (ή δεν τελούν) υπό καθεστώς σύμβασης μίσθωσης, παραχώρησης ή άλλης ανάλογης κατάστασης. *(Ισχύει μόνο για τις επιχειρήσεις του Κ.Α.Δ. 55, καθώς και για τις περιπτώσεις των μισθωτών ή των παραχωρησιούχων των εγκαταστάσεων αυτών).*
- Οι λοιπές εγκαταστάσεις που περιλαμβάνονται στις παροχές (facilities – amenities) τελούν (ή δεν τελούν) υπό καθεστώς σύμβασης μίσθωσης, παραχώρησης ή άλλης ανάλογης κατάστασης. (Ισχύει μόνο για τις επιχειρήσεις του Κ.Α.Δ. 55)

- Οι ειδικές άδειες και άδειες άσκησης επαγγέλματος βρίσκονται σε ισχύ, σύμφωνα με τους γενικούς και ειδικούς όρους του Οδηγού της Πράξης. *(Στην περίπτωση που η επιχείρηση κάνει επέκταση δραστηριότητας σε νέο επιλέξιμο Κ.Α.Δ. η άδεια άσκησης επαγγέλματος για την εν λόγω δραστηριότητα προσκομίζεται υποχρεωτικά πριν την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης της επένδυσης)*
- Ο επιλέξιμος ΚΑΔ με τον οποίο θα λάβει χώρα η επέκταση δραστηριότητας είναι…….. (*Για τις περιπτώσεις υφιστάμενων επιχειρήσεων που διαθέτουν επιλέξιμο Κ.Α.Δ. και κάνουν επέκταση δραστηριότητας σε νέο επιλέξιμο Κ.Α.Δ.. Η βεβαίωση έναρξης δραστηριότητας για τον νέο επιλέξιμο Κ.Α.Δ. προσκομίζεται υποχρεωτικά πριν την έκδοση της απόφασης ένταξης*)
- Η επιχείρηση διαθέτει τις κατάλληλες υποδομές για την άρση των εμποδίων πρόσβασης ατόμων με αναπηρία (ΑμεΑ) ή δεσμεύεται για την υλοποίηση των απαραίτητων υποδομών πρόσβασης, οι οποίες περιλαμβάνονται στο προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο, μέχρι και την ολοκλήρωση της επένδυσης, όπου από τη φύση του επενδυτικού σχεδίου μπορεί να θεωρηθεί ότι επιτρέπεται η πρόσβαση των ΑμεΑ στην άσκηση της εναλλακτικής τουριστικής δραστηριότητας, χωρίς να υπάρχει κίνδυνος για την υγεία και την ασφάλεια των ΑμεΑ, των συνοδών αυτών, καθώς και των υπολοίπων εμπλεκομένων προσώπων *(σε περίπτωση που δε διαθέτει τις σχετικές υποδομές και η πρόταση ενταχθεί στην Πράξη)*.

  Ως υποδομές νοούνται τόσο οι κτιριακές υποδομές όσο και οι ηλεκτρονικές υποδομές και εφαρμογές που απευθύνονται στο πελατειακό κοινό (π.χ. ιστοσελίδες και λοιπές ηλεκτρονικές εφαρμογές όπως ηλεκτρονικά σημεία πληροφόρησης ή/και εξυπηρέτησης κ.λπ.). Σε περίπτωση δε, που η επιχείρηση απασχολεί υπάλληλο με αναπηρία στην παρούσα υπεύθυνη δήλωση θα γίνεται σαφής αναφορά στο γεγονός αυτό και ο δικαιούχος θα δηλώνει υπεύθυνα ότι έχει προβεί σε «εύλογες προσαρμογές» του εργασιακού χώρου, όπως ορίζει το άρθρο 10 του Ν.3304/2005 (ΦΕΚ 16/Α).
- Ο φορέας της επένδυσης είναι ήδη / ή όχι αυτοπαραγωγός σύμφωνα με το Ν.3468/2006.
- Η επιχείρηση διαθέτει / ή δε διαθέτει σύστημα διαχείρισης ποιότητας ή σχετικό σήμα. *(Σε περίπτωση που η επιχείρηση διαθέτει σύστημα/συστήματα ή σήμα/σήματα διαχείρισης ποιότητας προσκομίζει φωτοαντίγραφα των εν λόγω πιστοποιητικών/σημάτων μαζί με τα υπόλοιπα δικαιολογητικά (φάκελος δικαιολογητικών)*.
- Σε περίπτωση έγκρισης του επενδυτικού σχεδίου και κατά την υποβολή του αιτήματος ολοκλήρωσης της επένδυσης, η επιχείρηση δεσμεύεται να προσκομίσει μισθωτήριο συμβόλαιο που να καλύπτει χρονικά κατ' ελάχιστον πέντε (5) έτη από την ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου ή τους τίτλους ιδιοκτησίας. *(ισχύει μόνο για τις επιχειρήσεις που λειτουργούν σε χώρο/εγκατάσταση με σύμβαση μίσθωσης και δεν εφαρμόζεται για τα πλωτά μέσα)*.

- Σε περίπτωση έγκρισης του επενδυτικού σχεδίου, η επιχείρηση δεσμεύεται ότι το κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό (εκπρόσωπος/οι), με τις, κατά περίπτωση, ειδικές άδειες άσκησης επαγγέλματος, χειριστών, εκπαιδευτών κ.λπ., σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, θα διατίθεται κατά την άσκηση της εναλλακτικής δραστηριότητας/ων και για χρονικό διάστημα τουλάχιστον πέντε (5) ετών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου.
- Σε περίπτωση έγκρισης του επενδυτικού σχεδίου, η επιχείρηση δεσμεύεται να διατηρήσει σταθερό τον αριθμό των απασχολούμενων στις επιλέξιμες δραστηριότητες της (Κ.Α.Δ.), υπολογιζόμενο σε Ετήσιες Μονάδες Εργασίας (Ε.Μ.Ε.) του έτους 2010 μέχρι και δύο (2) έτη μετά την ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου.
- Σε περίπτωση έγκρισης του επενδυτικού σχεδίου συμφωνεί στην δημοσίευση της επωνυμίας της επιχείρησης, του τίτλου της πράξης και του ποσού της δημόσιας χρηματοδότησης, στον κατάλογο των δικαιούχων που δημοσιεύεται ηλεκτρονικά (τουλάχιστον στην ιστοσελίδα της Εθνικής Αρχής Συντονισμού www.espa.gr και στην ιστοσελίδα της ΕΥΔ ΕΠΑΕ , www.antagonistikotita.gr) ή με άλλον τρόπο, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχείο δ του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1828/2006.
- Σε περίπτωση διαπίστωσης ανακριβειών στη δήλωσή μου μετά την ένταξη του έργου, το έργο θα απενταχθεί και θα κληθώ να επιστρέψω εντόκως τη ληφθείσα δημόσια χρηματοδότηση.

Β. <u>Υπεύθυνη Δήλωση με την οποία θα δηλώνεται ότι:</u>

<u>Β.1:</u>

- Η αιτούσα λειτουργεί ως ανεξάρτητη επιχείρηση ή
- Η αιτούσα λειτουργεί ως «**ενιαία οικονομική μονάδα (οντότητα)»** από κοινού με άλλες επιχειρήσεις.[31] (Στην έννοια της «**ενιαίας οικονομικής μονάδας»** περιλαμβάνονται και οι **συνδεδεμένες και συνεργαζόμενες** με την αιτούσα επιχειρήσεις, όπως αυτές ορίζονται στο Παράρτημα 6 του παρόντος). Στην περίπτωση αυτή, συμπληρώνεται υποχρεωτικά ο παρακάτω Πίνακας για κάθε μία από τις ως άνω επιχειρήσεις με τις οποίες συνδέεται η αιτούσα:

Πίνακας 4: Επιχειρήσεις με τις οποίες η αιτούσα λειτουργεί ως «ενιαία οικονομική μονάδα».

Στοιχεία Επιχείρησης	Επεξήγηση
ΑΑ Επιχείρησης	Ο αύξων αριθμός της επιχείρησης με την οποία η αιτούσα λειτουργεί ως ενιαία οικονομική μονάδα (στην

[31] Σχετικά με την έννοια της ενιαίας οικονομικής μονάδας (οντότητας) βλ. τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα 3.

	έννοια περιλαμβάνονται και οι συνδεδεμένες/ συνεργαζόμενες επιχειρήσεις).
Επωνυμία Επιχείρησης	
Α.Φ.Μ. Επιχείρησης	
Κ.Α.Δ. Επιχείρησης	Αναγράφεται ο κύριος Κ.Α.Δ.
Ποσοστό Συμμετοχής	0-100
Επώνυμο Νομίμου Εκπροσώπου	
Όνομα Νομίμου Εκπροσώπου	
Πατρώνυμο Νομίμου Εκπροσώπου	
Α.Φ.Μ. Νομίμου Εκπροσώπου	
Έγγραφο Ταυτοποίησης Νομίμου Εκπροσώπου	Α.Δ.Τ. ή Ισοδύναμο
Θέση στην Επιχείρηση Νομίμου Εκπροσώπου	

Για κάθε επιχείρηση (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) για την οποία δηλώνεται ότι η αιτούσα λειτουργεί ως ενιαία οικονομική μονάδα, απαιτείται επιπλέον, η προσκόμιση των Πρακτικού Γενικής Συνέλευσης του φορέα της επένδυσης (εάν πρόκειται για Α.Ε.), ή καταστατικού του φορέα της επένδυσης (εάν πρόκειται για Ο.Ε), ή οποιουδήποτε άλλου ισοδύναμου εγγράφου (συμβάσεις, μετοχολόγιο, ισολογισμοί, δηλώσεις, ΦΕΚ κ.λπ.). που να αποδεικνύει ένα ή περισσότερα από τα κατωτέρω:

i. *Την ύπαρξη μιας νομικής προσωπικότητας.*
ii. *Την ύπαρξη μόνιμης και ενιαίας οικονομικής διαχείρισης και στρατηγικής.*
iii. *Την υιοθέτηση της δομής μιας εταιρείας εισηγμένης σε δύο χρηματιστήρια.*
iv. *Την εσωτερική αντιστάθμιση κερδών και ζημιών ή τη διανομή των εσόδων μεταξύ των διαφόρων επιχειρήσεων του ομίλου.*
v. *Την από κοινού ευθύνη των επιχειρήσεων ή την κατανομή των εξωτερικών κινδύνων μεταξύ τους.*
vi. *Τις αμοιβαίες συμμετοχές στο κεφάλαιο μεταξύ των επιχειρήσεων που αποτελούν την οικονομική μονάδα.*
vii. *Τη σχέση της αιτούσας με άλλες επιχειρήσεις οι οποίες χαρακτηρίζονται ως συνδεδεμένες ή συνεργαζόμενες με αυτήν.*

Β.2:

- Το ύψος των ενισχύσεων που η αιτούσα, καθώς και οι επιχειρήσεις που λειτουργούν μαζί με αυτήν ως ενιαία οικονομική μονάδα *(στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες και οι συνεργαζόμενες με την αιτούσα επιχειρήσεις)*,[32] έχουν αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης της ενίσχυσης κατά τα τελευταία τρία οικονομικά έτη (τρέχον οικονομικό έτος και τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη) από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στο πλαίσιο της Πράξης, βάσει καθεστώτος De Minimis.

[32] Ο ορισμός των συνεργαζόμενων και συνδεδεμένων επιχειρήσεων παρατίθεται στο Παράρτημα 6.

Στη δήλωση θα αναφέρονται τα στοιχεία για τις ενισχύσεις που έχουν χορηγηθεί βάσει του καθεστώτος De Minimis (πρόγραμμα, φορέας επιδότησης, χρονολογία ένταξης και ποσό). Στην περίπτωση που η επιχείρηση δεν έχει λάβει καμία ενίσχυση, θα το αναγράφει στην υπεύθυνη δήλωση.

Πίνακας 5: Πίνακας Επιχορηγήσεων De Minimis

ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ De Minimis ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ Η ΑΙΤΟΥΣΑ ΕΧΕΙ ΑΠΟΚΤΗΣΕΙ ΕΝΝΟΜΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΛΗΨΗΣ. **Στον Πίνακα συμπληρώνονται και οι ενισχύσεις που έχουν ληφθεί βάσει του προσωρινού καθεστώτος (2009/C83/01).** **(Αφορά στην επιχείρηση που υποβάλλει πρόταση (αιτούσα) καθώς και σε αυτές με την οποία η αιτούσα λειτουργεί ως ενιαία οικονομική μονάδα (στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες ή συνεργαζόμενες με την αιτούσα επιχειρήσεις).**							
Πρόγραμμα/ Μέτρο/ Δράση από το οποίο η επιχείρηση έχει αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης της ενίσχυσης (από 1/1/2010 και μετά) και φορέας χορήγησης ενίσχυσης.	Αριθμός Υπουργικής Απόφασης Ένταξης ή αριθμός σύμβασης ή άλλου εγγράφου με το οποίο τεκμηριώνεται η απόκτηση του έννομου δικαιώματος	Ημ/νία Υπουργικής Απόφασης Ένταξης ή ημερομηνία απόκτησης του έννομου δικαιώματος	Ποσό δημόσιας χρηματοδότησης που αναγράφεται στην Απόφαση Ένταξης.	Ποσό Δημόσιας Χρηματοδότησης που έχει καταβληθεί πραγματικά στην επιχείρηση.	Ημ/νία καταβολής τελευταίας χρηματοδότησης.	Επωνυμία Δικαιούχου της Ενίσχυσης.	ΑΦΜ Δικαιούχου της Ενίσχυσης.

Επισημαίνεται ότι ως ημερομηνία δημόσιας χρηματοδότησης θεωρείται η ημερομηνία έκδοσης της Υπουργικής Απόφασης ένταξης/υπαγωγής και εν γένει παραχώρησης του έννομου δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης. Ελέγχεται από την αρμόδια αρχή το σύνολο των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που η επιχείρηση λαμβάνει, τόσο κατά την διάρκεια του οικείου οικονομικού έτους, όσο και των δύο προηγουμένων οικονομικών ετών προκειμένου να εξακριβωθεί αν η νέα ενίσχυση δεν οδηγεί σε υπέρβαση του ανωτάτου ορίου που ισχύει για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας. Σε κάθε περίπτωση για τον υπολογισμό του ανωτέρω χρονικού διαστήματος λαμβάνονται υπόψη και οι τυχόν τροποποιήσεις των ανωτέρω αποφάσεων.(Εάν δηλαδή ένα επενδυτικό σχέδιο έχει ολοκληρωθεί και έχει τροποποιηθεί η αρχική του έγκριση, λαμβάνεται υπ' όψιν η τελευταία τροποποιημένη εγκριτική απόφαση).

<u>Β.3:</u>

- Το ύψος των ενισχύσεων για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες που η αιτούσα, καθώς και οι επιχειρήσεις που λειτουργούν μαζί με αυτήν ως ενιαία οικονομική μονάδα *(στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες και οι συνεργαζόμενες με την αιτούσα επιχειρήσεις),* έχουν αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης της ενίσχυσης, κατά τα τελευταία τρία οικονομικά έτη (τρέχον οικονομικό έτος και τα δύο προηγούμενα

οικονομικά έτη) από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στο πλαίσιο της Πράξης, βάσει οιουδήποτε άλλου καθεστώτος.

Στη δήλωση θα αναφέρονται τα στοιχεία για τις ενισχύσεις που έχουν χορηγηθεί βάσει οιουδήποτε άλλου καθεστώτος που δεν εμπίπτει στις διατάξεις περί ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (πρόγραμμα, φορέας επιδότησης, χρονολογία ένταξης και ποσό) για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες που πρόκειται να σωρευθούν με ενισχύσεις ήσσονος σημασίας. Στην περίπτωση που η επιχείρηση δεν έχει λάβει καμία ενίσχυση, θα το αναγράφει στην υπεύθυνη δήλωση.

Πίνακας 6: Επιχορηγήσεις βάσει οποιουδήποτε άλλου (πλην de minimis) καθεστώτος για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες.

ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ (πλην De Minimis) ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ Η ΑΙΤΟΥΣΑ ΕΧΕΙ ΑΠΟΚΤΗΣΕΙ ΕΝΝΟΜΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΛΗΨΗΣ, ΒΑΣΕΙ ΟΠΟΙΟΥΔΗΠΟΤΕ ΑΛΛΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΙΔΙΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ. Αφορά στην επιχείρηση που υποβάλλει πρόταση (αιτούσα) καθώς και σε αυτές με την οποία η αιτούσα λειτουργεί ως ενιαία οικονομική μονάδα (στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες ή συνεργαζόμενες με την αιτούσα επιχειρήσεις).							
Πρόγραμμα/ Μέτρο/ Δράση από το οποίο η επιχείρηση έχει αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης της ενίσχυσης (από 1/1/2010 και μετά) και φορέας χορήγησης ενίσχυσης.	Αριθμός και ημερομηνία Υπουργικής Απόφασης ένταξης / υπαγωγής ή ημερομηνία απόκτησης του έννομου δικαιώματος	Ίδιες δαπάνες που απετέλεσαν αντικείμενο ενίσχυσης δυνάμει άλλου καθεστώτος	Ποσό δημόσιας χρηματοδότησης που αναγράφεται στην Απόφαση Ένταξης/υπαγωγής.	Ποσό Δημόσιας Χρηματοδότησης που έχει καταβληθεί πραγματικά στην επιχείρηση.	Ημ/νία καταβολής τελευταίας χρηματοδότησης.	Επωνυμία Δικαιούχου της Ενίσχυσης.	ΑΦΜ Δικαιούχου της Ενίσχυσης.

Επισημαίνεται ότι ως ημερομηνία δημόσιας χρηματοδότησης θεωρείται η ημερομηνία έκδοσης της Υπουργικής Απόφασης ένταξης/υπαγωγής και εν γένει παραχώρησης του έννομου δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης.

B.4:

- Το ύψος των ενισχύσεων που έχει συμπεριληφθεί σε επενδυτική πρόταση, η οποία έχει υποβληθεί από την αιτούσα επιχείρηση καθώς και από τις επιχειρήσεις που λειτουργούν μαζί με αυτήν ως ενιαία οικονομική μονάδα (στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες και οι συνεργαζόμενες με την αιτούσα επιχειρήσεις) και βρίσκεται σε στάδιο αξιολόγησης ή ένταξης, βάσει καθεστώτος de minimis για οποιαδήποτε δαπάνη ή οιουδήποτε άλλου καθεστώτος για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες.

Στη δήλωση θα αναφέρονται τα στοιχεία για το ύψος των ενισχύσεων που έχουν συμπεριληφθεί σε επενδυτική πρόταση, η οποία έχει υποβληθεί από την αιτούσα επιχείρηση, καθώς και από τις επιχειρήσεις που λειτουργούν μαζί με αυτήν ως ενιαία οικονομική μονάδα (στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες και οι συνεργαζόμενες με την αιτούσα επιχειρήσεις) και βρίσκεται σε στάδιο αξιολόγησης ή ένταξης[33], βάσει καθεστώτος de minimis για οποιαδήποτε δαπάνη ή οιουδήποτε άλλου καθεστώτος για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες (πρόγραμμα, φορέας επιδότησης, ημερομηνία υποβολής αίτησης, αιτούμενη επιχορήγηση).

Πίνακας 7: Πίνακας αιτούμενων επιχορηγήσεων που βρίσκονται σε στάδιο αξιολόγησης ή ένταξης βάσει καθεστώτος de minimis για οποιαδήποτε δαπάνη ή οιουδήποτε άλλου καθεστώτος για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες.

ΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ που βρίσκονται σε στάδιο αξιολόγησης ή ένταξης βάσει καθεστώτος De Minimis για οποιαδήποτε δαπάνη ή οιουδήποτε άλλου καθεστώτος για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες. Στον Πίνακα συμπληρώνονται και οι αιτούμενες ενισχύσεις βάσει του προσωρινού καθεστώτος (2009/C83/01) Αφορά στην επιχείρηση που υποβάλλει πρόταση (αιτούσα) καθώς και σε αυτές με την οποία η αιτούσα λειτουργεί ως ενιαία οικονομική μονάδα (στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες ή συνεργαζόμενες με την αιτούσα επιχειρήσεις).				
Πρόγραμμα/ Μέτρο/ Δράση στο οποίο/α η επιχείρηση έχει υποβάλλει πρόταση και φορέας χορήγησης ενίσχυσης.	Ημ/νία Υποβολής επενδυτικής πρότασης	Ποσό αιτούμενης δημόσιας χρηματοδότησης	Επωνυμία Δικαιούχου της Ενίσχυσης.	ΑΦΜ Δικαιούχου της Ενίσχυσης.

- Σε περίπτωση διαπίστωσης ανακριβειών στη δήλωσή μου μετά την ένταξη του έργου το έργο θα απενταχθεί και θα κληθώ να επιστρέψω εντόκως τη ληφθείσα δημόσια χρηματοδότηση.

12) Σε περίπτωση που στον φορέα της επένδυσης συμμετέχουν φυσικά ή νομικά πρόσωπα με ποσοστό άνω του 25% απαιτείται, επιπλέον, η προσκόμιση: Πρακτικού Γενικής Συνέλευσης του φορέα της επένδυσης (εάν πρόκειται για Α.Ε.) ή καταστατικού του φορέα της επένδυσης (εάν πρόκειται για Ο.Ε) ή οποιουδήποτε άλλου ισοδύναμου εγγράφου που να αποδεικνύει τη συμμετοχή αυτή.

13) Σε περίπτωση που ο φορέας ή μέτοχοι του φορέα της επένδυσης συμμετέχουν σε άλλες επιχειρήσεις με ποσοστό άνω του 25% απαιτείται, επιπλέον, η προσκόμιση: Πρακτικού γενικής συνέλευσης της εν λόγω επιχείρησης (αν πρόκειται για Α.Ε.) ή Καταστατικού της εν λόγω επιχείρησης (αν πρόκειται για Ο.Ε.) ή οποιουδήποτε άλλου ισοδύναμου εγγράφου αποδεικνύει τη συμμετοχή αυτή.

[33] Στο «στάδιο ένταξης» θεωρείται δεδομένο ότι η επενδυτική πρόταση έχει αξιολογηθεί θετικά και εγκριθεί για χρηματοδότηση από το οικείο πρόγραμμα, αλλά δεν έχει ακόμη εκδοθεί η σχετική απόφαση ένταξης.

Στις περιπτώσεις Συνεργασιών υποβάλλονται όλα τα ανωτέρω δικαιολογητικά για κάθε συμβαλλόμενο ξεχωριστά, εκτός από το δικαιολογητικό της παραγράφου 4.4.2, στοιχείο (9) «Αναλυτικές Προσφορές», οι οποίες περιγράφονται μεν για κάθε συμβαλλόμενο, συλλέγονται δε και υποβάλλονται ενιαία από τον Νόμιμο εκπρόσωπο της Συνεργασίας, ο οποίος επιπρόσθετα υποβάλλει:

- Υπεύθυνη Δήλωση του **Νομίμου Εκπροσώπου της Συνεργασίας** περί αποδοχής του διορισμού του.
- Υπεύθυνη Δήλωση του **Αναπληρωτή Νομίμου Εκπροσώπου της Συνεργασίας** περί αποδοχής του διορισμού του.

Σε κάθε περίπτωση η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Εφαρμογής του Υπουργείου Τουρισμού (Ε.Υ.ΣΕ.Υ.Τ.) και ο Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε. διατηρούν το δικαίωμα να ζητήσουν οποιοδήποτε δικαιολογητικό, προκειμένου να καταστεί δυνατή η διασταύρωση και ο έλεγχος της ακρίβειας των υποβαλλόμενων στοιχείων σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή πριν και μετά την υποβολή της πρότασης και μέχρι την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και τη λήξη της πενταετίας από αυτήν.

4.5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

Η διαδικασία αξιολόγησης των επενδυτικών προτάσεων περιλαμβάνει τα εξής στάδια:

- Έλεγχος δικαιολογητικών συμμετοχής και τυπικών προϋποθέσεων (4.5.1)
- Αξιολόγηση – Βαθμολόγηση προτάσεων (Παράγραφος 4.5.2)
- Σύγκληση Κεντρικής Επιτροπής Αξιολόγησης και Παρακολούθησης για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της (Παράγραφος 4.5.3).
- Ειδοποίηση επιχειρήσεων για τα τελικά αποτελέσματα της αξιολόγησης (έγκριση / απόρριψη πρότασης)
- Έκδοση της Υπουργικής Απόφασης ένταξης (για τις προτάσεις που εντάσσονται στην Πράξη).

4.5.1. Έλεγχος δικαιολογητικών συμμετοχής και τυπικών προϋποθέσεων

Σε αυτό το στάδιο ελέγχεται η επιλεξιμότητα του υποβάλλοντος την πρόταση, με βάση τα αναφερόμενα στην παράγραφο 4.2 του παρόντος Οδηγού, που αφορούν στην ικανοποίηση των τυπικών προϋποθέσεων για τη συμμετοχή στην Πράξη. Ο έλεγχος των απαραιτήτων δικαιολογητικών των υποβαλλόμενων προτάσεων και της ικανοποίησης των τυπικών προϋποθέσεων διενεργείται από τον Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε..

Ο έλεγχος δικαιολογητικών γίνεται από τον Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε. και οι όποιες εκκρεμότητες δύναται να αποσταλούν εντός **είκοσι (20) ημερών** από την έγγραφη ειδοποίηση του Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε. Σε περίπτωση μη προσκόμισης των στοιχείων που ζητούνται, οποιαδήποτε έλλειψη δικαιολογητικού, που δεν επιτρέπει την εξαγωγή συμπεράσματος για την τήρηση των προϋποθέσεων συμμετοχής στη Πράξη, **επιφέρει τη μη αξιολόγηση** του προτεινόμενου έργου. Σε περίπτωση που μία πρόταση δεν πληροί τις τυπικές προϋποθέσεις του Οδηγού, δεν προχωρά σε περαιτέρω στάδιο αξιολόγησης.

Μετά την ολοκλήρωση της ως άνω διαδικασίας ο Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε. προωθεί στην αρμόδια Επιτροπή της παραγράφου 4.5.3 κατωτέρω αφενός Πίνακα των προτάσεων που πληρούν τους όρους πληρότητας και τις τυπικές προϋποθέσεις συμμετοχής του παρόντος Οδηγού, αφετέρου Πίνακα των προτάσεων οι οποίες δεν πληρούν τους ως άνω όρους , προσκομίζοντας όλα τα σχετικά στοιχεία τεκμηρίωσης. Η Επιτροπή επικυρώνει με σχετικό πρακτικό της τους ως άνω Πίνακες και προωθεί τις επιλέξιμες προς βαθμολόγηση προτάσεις για αξιολόγηση.

4.5.2. Αξιολογητές –Μητρώο Αξιολογητών

Οι αξιολογήσεις των υποβαλλόμενων προτάσεων διενεργούνται από **έναν (1) αξιολογητή**, ο οποίος προέρχεται από το Μητρώο Αξιολογητών του Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε., που καταρτίζεται μετά από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος και εγκρίνεται από την ΕΥΔ/ΕΠΑΕ. Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται ότι ο αξιολογητής δεν ταυτίζεται με κανένα δυνητικό δικαιούχο ή πάροχο συμβουλευτικής υπηρεσίας κανενός επενδυτικού σχεδίου που έχει υποβληθεί στην Πράξη.

Η διαδικασία αξιολόγησης περιλαμβάνει και επόπτες αξιολόγησης, οι οποίοι επιλέγονται από το προσωπικό των Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης της Πράξης, ορίζονται από τον Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε. και έχουν ως αντικείμενο την ορθή τήρηση της διαδικασίας αξιολόγησης.

4.5.3. Κεντρική Επιτροπή Αξιολόγησης και Παρακολούθησης

Για τις ανάγκες της εγκριτικής διαδικασίας της Πράξης, δημιουργείται Κεντρική Επιτροπή Αξιολόγησης και Παρακολούθησης, η οποία είναι 5μελής και ορίζεται με σχετική απόφαση του Υπουργού Τουρισμού. Στην Κεντρική Επιτροπή Αξιολόγησης και Παρακολούθησης συμμετέχει ως μέλος ο Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε.. Για τις ανάγκες της Πράξης, δύναται να ορίζονται επιπρόσθετες Κεντρικές Επιτροπές Αξιολόγησης και Παρακολούθησης με τις ίδιες αρμοδιότητες για την εξέταση των προτάσεων.

Χωρίς δικαίωμα ψήφου μπορεί να συμμετάσχει στην Κεντρική Επιτροπή Αξιολόγησης και Παρακολούθησης και αρμόδιο στέλεχος από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠΑΕ (ΕΥΔ ΕΠΑΕ). Η Κεντρική Επιτροπή Αξιολόγησης και Παρακολούθησης έχει την ευθύνη της

γνωμοδότησης επί όλων των υποβαλλόμενων προτάσεων, μετά την αξιολόγησή τους από τους αξιολογητές και ειδικότερα έχει τις εξής **αρμοδιότητες:**

- Μεριμνά για κάθε ενέργεια που απαιτείται στο πλαίσιο της οργάνωσης και εποπτείας της διαδικασίας Αξιολόγησης.
- Γνωμοδοτεί επί των εισηγήσεων του ΕΦΕΠΑΕ, για την οριστικοποίηση των προτάσεων, που πληρούν τις αναγκαίες προϋποθέσεις συμμετοχής και οι οποίες θα προχωρήσουν στο στάδιο αξιολόγησης. Στο πλαίσιο αυτό, διαθέτει τη δυνατότητα τεκμηριωμένης απόρριψης σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι δεν πληρείται κάποια από τις αναγκαίες προϋποθέσεις συμμετοχής.
- Εξετάζει τις προτάσεις που έχουν απορριφθεί στο στάδιο του ελέγχου των αναγκαίων προϋποθέσεων συμμετοχής και διατυπώνει αιτιολογημένη γνώμη περί επαναξιολόγησης, στις περιπτώσεις για τις οποίες έχει διαπιστωθεί προφανές λάθος.
- Γνωμοδοτεί επί των αξιολογήσεων και βαθμολογιών των αξιολογητών και οριστικοποιεί τον προϋπολογισμό και τη βαθμολογία των προτάσεων.
- Αποφαίνεται επί των ενστάσεων που υποβάλλονται στον Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε. και διατυπώνει αιτιολογημένη γνώμη στις περιπτώσεις για τις οποίες εγείρονται αμφισβητήσεις.
- Έχει την ευθύνη της παρακολούθησης των επενδυτικών σχεδίων, καθώς και τη συνολική εποπτεία της πράξης και της τήρησης των διατάξεων του οδηγού.
- Γνωμοδοτεί επί των εισηγήσεων του ΕΦΕΠΑΕ για πάσης φύσεως τροποποιήσεις ή/και απεντάξεις των επενδυτικών σχεδίων και εισηγείται στον Υπουργό Τουρισμού για την έκδοση της απόφασης τροποποίησης ή απένταξης των επενδυτικών σχεδίων, όπου αυτή απαιτείται, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον οδηγό της πράξης.
- Γνωμοδοτεί επί της εισήγησης του ΕΦΕΠΑΕ για την ολοκλήρωση της πράξης και εισηγείται στον Υπουργό Τουρισμού για την έκδοση της σχετικής απόφασης.

Οι γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής πρέπει να αφορούν στο σύνολο της πρότασης και να είναι επαρκώς αιτιολογημένες. Η Κεντρική Επιτροπή Αξιολόγησης και Παρακολούθησης βρίσκεται σε απαρτία και μπορεί να συνεδριάσει όταν παρευρίσκονται τρία (3) τουλάχιστον από τα μέλη της τα οποία έχουν δικαίωμα ψήφου, ένα εκ των οποίων πρέπει να είναι ο Πρόεδρος αυτής.

4.5.4. Διάρκεια διαδικασίας αξιολόγησης

Η προθεσμία για την ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης των προτάσεων συμπεριλαμβανομένης της διενέργειας προκαταρκτικού σταδίου για τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής και τυπικών προϋποθέσεων (παράγραφος 4.5.1 ανωτέρω) ορίζεται μέχρι **εξήντα (60) εργάσιμες ημέρες**. Στην περίπτωση εφαρμογής πρόσθετου σταδίου αξιολόγησης από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες ή άλλη ειδική επιτροπή (όπως Κεντρική Επιτροπή Αξιολόγησης), η ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης αυξάνεται κατά τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες.

Μετά το πέρας της παραπάνω διαδικασίας εκδίδεται από τον Υπουργό Τουρισμού η απόφαση ένταξης στην Πράξη, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 4.6 κατωτέρω.

4.5.5. Αξιολόγηση και βαθμολόγηση των προτάσεων

Οι υποβληθείσες προτάσεις που πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις εξετάζονται και βαθμολογούνται από τους αξιολογητές σύμφωνα με τα κριτήρια του παρόντος οδηγού όπως αυτά αναφέρονται στην παράγραφο 4.5.6. Κάθε πρόταση αξιολογείται από **ένα αξιολογητή** και βαθμολογείται με βάση τα κριτήρια του παρόντος οδηγού. Η τελική βαθμολογία της πρότασης είναι ο βαθμός του αξιολογητή.

Βασικές αρχές που διέπουν τη διαδικασία αξιολόγησης είναι οι εξής:

- Οι προτάσεις που προωθούνται προς αξιολόγηση ανατίθενται προς εξέταση στους αξιολογητές με κλήρωση που γίνεται με ηλεκτρονικό τρόπο.
- Κάθε κλήρωση για χρέωση πρότασης σε αξιολογητή, λαμβάνει χώρα, είτε μέσω αυτόματης κλήρωσης που διενεργείται από το σύστημα, είτε -σε περίπτωση αντικειμενικής αδυναμίας του τελευταίου- μέσω κλήρωσης που διενεργείται από τους υπεύθυνους της διαδικασίας και σε κάθε περίπτωση τη στιγμή της διενέργειας της αξιολόγησης. Κανένα εμπλεκόμενο μέλος δε γνωρίζει εκ των προτέρων το φυσικό πρόσωπο που θα αναλάβει την αξιολόγηση.
- Κάθε πρόταση αξιολογείται από ένα (1) αξιολογητή. Η αξιολόγηση πραγματοποιείται σε ειδικούς, ελεγχόμενους χώρους που θα διατεθούν για το σκοπό αυτό και η όλη διαδικασία εποπτεύεται από αρμόδιους επόπτες.
- Από τη στιγμή της χρέωσης μιας πρότασης έως και την ολοκλήρωση της αξιολόγησης δεν είναι επιτρεπτή η έξοδος από τους προβλεπόμενους χώρους, η χρήση κινητών τηλεφώνων και η οποιαδήποτε επικοινωνία του αξιολογητή με άλλα πρόσωπα. Σε περίπτωση αναγκαστικής διακοπής της αξιολόγησης, ακυρώνεται η σχετική διαδικασία και η πρόταση δρομολογείται προς νέα χρέωση.
- Επενδυτικά σχέδια επιχειρήσεων που τηρούν λογιστικά βιβλία πρέπει να συγκεντρώνουν βαθμολογία <u>50 μονάδων κατ’ ελάχιστον</u> προκειμένου να μπορούν να υπαχθούν στην Πράξη. Για τις επιχειρήσεις που δεν υποχρεούνται στην τήρηση λογιστικών βιβλίων απαιτείται η συγκέντρωση βαθμολογίας <u>55 μονάδων κατ’ ελάχιστον</u> για να μπορούν να υπαχθούν στην Πράξη.
- Σε περίπτωση **ισοβαθμίας** δύο ή περισσοτέρων επενδυτικών σχεδίων, εξετάζεται η εξάντληση ή μη του προϋπολογισμού στην Περιφέρεια όπου υπάγεται η εκάστοτε επιχείρηση και υλοποιείται η επένδυση. Δευτερευόντως, εξετάζεται ο μέσος όρος της βαθμολογίας που συγκέντρωσε το επενδυτικό σχέδιο στα κριτήρια αξιολόγησης Β1 έως Β4 του Πίνακα 8 και προκρίνονται κατά σειρά τα επενδυτικά σχέδια με τη μεγαλύτερη βαθμολογία. Εάν προκύπτει ξανά ισοβαθμία, εξετάζεται ο μέσος όρος της βαθμολογίας που συγκεντρώνει το επενδυτικό

σχέδιο στα κριτήρια Β6, Β7 και Β8. Η βαθμολογία στρογγυλοποιείται έως το δεύτερο δεκαδικό ψηφίο.

Μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης των προτάσεων από τους αξιολογητές οι αξιολογηθείσες προτάσεις εισάγονται στην Κεντρική Επιτροπή Αξιολόγησης και Παρακολούθησης για εξέταση.

Συγκεκριμένα για κάθε πρόταση αναφέρεται:

- Η βαθμολογία της πρότασης από τον αξιολογητή.
- Ο προτεινόμενος προϋπολογισμός από τον αξιολογητή.

Η τελική βαθμολογία και ο προϋπολογισμός της κάθε πρότασης οριστικοποιούνται από την Κεντρική Επιτροπή Αξιολόγησης και Παρακολούθησης, κατόπιν παρουσίασης της αξιολόγησης της πρότασης από τον Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε..

Σε κάθε περίπτωση η αρμόδια Κεντρική Επιτροπή Αξιολόγησης και Παρακολούθησης είναι υπεύθυνη για την οριστικοποίηση του τελικού διαμορφωμένου προϋπολογισμού της πρότασης αιτιολογώντας με σχετική τεκμηρίωση τυχόν περικοπές σε σχέση με τον υποβαλλόμενο προϋπολογισμό της πρότασης.

Τα αποτελέσματα των εργασιών της Κεντρικής Επιτροπής Αξιολόγησης και Παρακολούθησης καταγράφονται στα σχετικά πρακτικά που υποβάλλονται στον Υπουργό Τουρισμού για την έκδοση της απόφασης ένταξης.

4.5.6. Κριτήρια αξιολόγησης - Βαθμολογία προτάσεων - Κατάταξη προτάσεων

Για την αξιολόγηση των προτάσεων και την ένταξη των επενδύσεων στην Πράξη λαμβάνονται υπόψη τα κριτήρια του παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 8: Κριτήρια αξιολόγησης και βαθμολογία

Α/Α	Κριτήριο αξιολόγησης			Βαθμολογία επιχειρήσεων που δεν τηρούν λογιστικά βιβλία.	Βαθμολογία επιχειρήσεων που τηρούν λογιστικά βιβλία.
Α.	**Βιωσιμότητα του φορέα της Επένδυσης.**			**0**	**10**
	Δείκτης				
Α.1	Περιθώριο Κέρδους (Κ).				7
Α.2	Κάλυψη επένδυσης από κέρδη προ φόρων και αποσβέσεων (ΚΕΚ).				3

Β.	**Συνάφεια του προτεινόμενου επενδυτικού σχεδίου με τις απαιτήσεις και τους στόχους του Προγράμματος και τεκμηρίωση της επένδυσης.**	**Βαθμολογία επιχειρήσεων που δεν τηρούν λογιστικά βιβλία.**	**Βαθμολογία επιχειρήσεων που τηρούν λογιστικά βιβλία.**	**100**	**90**
	Δείκτης				
Β.1	Ενσωμάτωση και υποστήριξη της ανάπτυξης των εναλλακτικών τουριστικών δραστηριοτήτων. (Παραγωγή και παροχή εναλλακτικών τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών, εισαγωγή καινοτομιών στην παραγωγή, διάθεση και προώθηση των εναλλακτικών τουριστικών δραστηριοτήτων, ενσωμάτωση ΤΠΕ, ειδικής τεχνογνωσίας κ.λπ.).			30	30
	Υψηλή:	30	30		
	Μέτρια:	17	17		
	Χαμηλή:	0	0		
Β.2	Τεκμηρίωση του συνολικού προϋπολογισμού και ανάλυσή του ανά κατηγορία επιλέξιμων ενεργειών. Πληρότητα και αρτιότητα του τεχνικού σχεδιασμού της πρότασης τουλάχιστον σε σχέση με: - την προτεινόμενη μεθοδολογία - τη συμπληρωματικότητα μεταξύ των προτεινόμενων ενεργειών - το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.			20	20
	Υψηλή:	20	20		
	Μέτρια:	13	13		
	Χαμηλή:	0	0		
Β.3	Συνάφεια του προτεινόμενου εξοπλισμού με τους επιδιωκόμενους στόχους του επενδυτικού σχεδίου.			10	10
	Υψηλή:	10	10		
	Μέτρια:	7	7		
	Χαμηλή:	0	0		
Β.4	Συνάφεια των προτεινόμενων κτιριακών παρεμβάσεων, διαρρυθμίσεων, βελτιώσεων, διαμόρφωσης υφιστάμενων χώρων, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων κ.λ.π., με τις προτεινόμενες ενέργειες και τους επιδιωκόμενους στόχους του επενδυτικού σχεδίου.			5	5
	Υψηλή:	5	5		
	Μέτρια:	3	3		
	Χαμηλή:	0	0		
Β.5	Βαθμός κάλυψης των αναγκών του φορέα της επένδυσης σε σχέση με το επενδυτικό σχέδιο.			5	5
	Υψηλή:	5	5		
	Μέτρια:	3	3		
	Χαμηλή:	0	0		
Β.6	Ενσωμάτωση πράσινων ενεργειών			5	5
	Υψηλή:	5	5		

	Μέτρια:	3	3		
	Χαμηλή:	0	0		
Β.7	Ενσωμάτωση ενεργειών προσβασιμότητας ΑμεΑ.			5	5
	Υψηλή:	5	5		
	Μέτρια:	3	3		
	Χαμηλή:	0	0		
Β.8	Ενσωμάτωση προτύπων και συστημάτων.			10	10
	Υψηλή:	10	10		
	Μέτρια:	7	7		
	Χαμηλή:	0	0		
Β.9	Τεχνική, λειτουργική και οργανωτική επάρκεια του φορέα της επένδυσης για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου.			10	
	Υψηλή:	10			
	Μέτρια:	7			
	Χαμηλή:	0			
	ΣΥΝΟΛΟ	**100**	**90**	**100**	**100**

Για τις περιπτώσεις Συνεργασίας, η αξιολόγηση της Ομάδας Κριτηρίων Α' «Βιωσιμότητα του Φορέα της επένδυσης» διενεργείται μόνο για τον Υπεύθυνο (Leader) της Συνεργασίας.

Η Τελική Βαθμολογία (ΤΒ) της κάθε πρότασης προκύπτει από το άθροισμα των δύο (2) ομάδων κριτηρίων, δηλαδή: ΤΒ = Α + Β.

Ο τρόπος υπολογισμού και βαθμολόγησης των ανωτέρω ομάδων κριτηρίων (Α και Β) παρουσιάζεται αναλυτικά στο Παράρτημα 11.

4.6. ΕΝΤΑΞΗ ΕΡΓΩΝ

Μετά τη διαδικασία της Παραγράφου 4.5 συνάγεται η τελική βαθμολογία των προτάσεων και συντάσσεται από τον Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε. τελικός πίνακας με τις επιλέξιμες και τις μη επιλέξιμες προς ένταξη επιχειρήσεις ανά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Ο πίνακας υποβάλλεται στην Κεντρική Επιτροπή Αξιολόγησης και Παρακολούθησης, η οποία και τον οριστικοποιεί με σχετικό πρακτικό. Κατόπιν, δημοσιοποιείται ηλεκτρονικά και κοινοποιείται σε όλους τους υποψήφιους δικαιούχους με κάθε πρόσφορο μέσο (ταχυδρομική αποστολή, ταχυμεταφορά, τηλεομοιοτυπία, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο κ.λπ.). Ακολούθως, υποβάλλεται μαζί με τα σχετικά πρακτικά στον Υπουργό Τουρισμού για την επικύρωσή τους και την έκδοση της Απόφασης Ένταξης. Η σχετική απόφαση δημοσιοποιείται επίσης ηλεκτρονικά και κοινοποιείται στους δικαιούχους με κάθε πρόσφορο μέσο (ταχυδρομική αποστολή, ταχυμεταφορά, τηλεομοιοτυπία, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο κ.λπ.). Για κάθε πράξη που αξιολογήθηκε αρνητικά ή κρίθηκε ως μη παραδεκτή ή δεν λαμβάνεται απόφαση λόγω μη επάρκειας πόρων, ο δυνητικός δικαιούχος ενημερώνεται εγγράφως από τον Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε., αμέσως

μετά την έκδοση της Υπουργικής Απόφασης έγκρισης των πρακτικών της Κεντρικής Επιτροπής Αξιολόγησης και Παρακολούθησης, ένταξης, έγκρισης χρηματοδότησης και απόρριψης επενδυτικών σχεδίων. Στην έγγραφη ενημέρωση τεκμηριώνονται οι λόγοι απόρριψης του επενδυτικού σχεδίου. Επί της απόφασης αυτής χωρά ένσταση σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2690/1999 «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Η διαδικασία έκδοσης της ατομικής απόφασης ένταξης ολοκληρώνεται εντός **τριάντα (30) εργάσιμων ημερών** από την ημερομηνία έκδοσης της Υπουργικής Απόφασης έγκρισης των πρακτικών της Κεντρικής Επιτροπής Αξιολόγησης και Παρακολούθησης, ένταξης, έγκρισης χρηματοδότησης και απόρριψης επενδυτικών σχεδίων (εφόσον η επιχείρηση προσκομίσει εντός της προθεσμίας αυτής τα τυχόν απαιτούμενα δικαιολογητικά).

Η **ατομική απόφαση ένταξης** εμπεριέχει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες και τους όρους για την ορθή εκτέλεση και παραλαβή του έργου, τις υποχρεώσεις της επιχείρησης και τους στόχους που πρέπει να επιτύχει.

Οι επιχειρήσεις των οποίων τα αιτήματα χρηματοδότησης εγκριθούν, συμφωνούν πως η έκδοση της Υπουργικής Απόφασης έγκρισης των πρακτικών της Κεντρικής Επιτροπής Αξιολόγησης και Παρακολούθησης, ένταξης, έγκρισης χρηματοδότησης και απόρριψης επενδυτικών σχεδίων συνεπάγεται δημοσίευση της επωνυμίας της επιχείρησης, του τίτλου της πράξης και του ποσού της δημόσιας χρηματοδότησης στον κατάλογο των δικαιούχων που δημοσιεύεται ηλεκτρονικά (τουλάχιστον στις ιστοσελίδες της Εθνικής Αρχής Συντονισμού του ΕΣΠΑ www.espa.gr και του ΕΠΑΕ, www.antagonistikotita.gr) ή με άλλον τρόπο, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχείο δ του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1828/2006, όπως δηλώνουν υπεύθυνα σύμφωνα με την Παράγραφο 4.4.2. του παρόντος Οδηγού.

5. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

5.1. ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Με την έκδοση της απόφασης ένταξης του επενδυτικού σχεδίου, ο δικαιούχος μεριμνά ώστε να ολοκληρωθούν στο σύνολό τους, επιτυχώς, όλες οι προβλεπόμενες ενέργειες όπως αναλύονται περαιτέρω στον παρόντα Οδηγό.

Το έργο πρέπει να ολοκληρωθεί το αργότερο **εντός εικοσιενός (21) μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της Υπουργικής Απόφασης ένταξης** και θεωρείται ολοκληρωμένο εφόσον πιστοποιηθεί το φυσικό και οικονομικό αντικείμενό του από το αρμόδιο όργανο ελέγχου, τον Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε. και εγκριθούν οι υλοποιηθείσες δαπάνες (οικονομική πιστοποίηση).

Σε περίπτωση διακοπής ή καθυστέρησης των εργασιών για την υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της εγκεκριμένης πράξης, η προθεσμία υλοποίησης της επένδυσης μπορεί να παραταθεί, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος από τη δικαιούχο επιχείρηση και αντίστοιχης έγκρισης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 5.4 του παρόντος Οδηγού.

Σε περίπτωση που η δικαιούχος επιχείρηση δεν καταφέρει να τηρήσει τις ανωτέρω χρονικές προθεσμίες, τότε το σχέδιο απεντάσσεται από την Πράξη και επιστρέφεται εντόκως το σύνολο της μέχρι τότε καταβληθείσας δημόσιας χρηματοδότησης.

Σε περιπτώσεις αδιαμφισβήτητων περιστατικών ή/και γεγονότων ανωτέρας βίας, αντικειμενικής αδυναμίας, φυσικών καταστροφών κ.λπ., η δικαιούχος επιχείρηση δύναται να αιτηθεί παράταση υλοποίησης του επενδυτικού της σχεδίου αμέσως και πάντως σε εύλογο χρόνο από τη στιγμή επέλευσης των ανωτέρω περιστατικών ή/και γεγονότων. Οι ανωτέρω περιπτώσεις εξετάζονται αποκλειστικά από την ΚΕΑΠ.

5.2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Μόλις μια επιχείρηση ενημερωθεί με σχετική επιστολή για την έγκριση του επενδυτικού σχεδίου της, οφείλει να:

- Μελετήσει τους όρους και τους περιορισμούς της απόφασης ένταξης,
- Ξεκινήσει άμεσα την υλοποίηση του εγκεκριμένου επενδυτικού σχεδίου, μεριμνώντας για την τήρηση των χρονικών προθεσμιών και των όρων συμμετοχής στην Πράξη.

Οι επιλέξιμες ενέργειες που αποτελούν το φυσικό αντικείμενο του επενδυτικού σχεδίου θα καθορίζονται σαφώς στην απόφαση ένταξης και η επιχείρηση είναι υποχρεωμένη να τις υλοποιήσει όπως εγκρίθηκαν.

5.3. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Κάθε δικαιούχος επιχείρηση, κατά την υλοποίηση του οικονομικού αντικειμένου του επενδυτικού σχεδίου, πρέπει να συγκεντρώνει επαρκές υλικό (παραστατικά) που να τεκμηριώνουν κάθε δαπάνη που περιλαμβάνεται στο εγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο και πραγματοποιήθηκε κατά την υλοποίηση της επένδυσης.

Το ανωτέρω υλικό συνίσταται σε εξοφλημένα τιμολόγια πώλησης ή/και παροχής υπηρεσιών του προμηθευτή προς την επιχείρηση, αποδείξεις παροχής υπηρεσιών, δελτία αποστολής και οποιοδήποτε άλλο δικαιολογητικό κριθεί απαραίτητο. Οι βασικές αρχές που διέπουν το υλικό αυτό αποτυπώνονται ακολούθως:

- Στα παραστατικά θα πρέπει να αναφέρεται η επωνυμία και το Α.Φ.Μ. του προμηθευτή, να περιγράφονται αναλυτικά όλα τα επιμέρους στοιχεία και οι ποσότητες (ή η διάρκεια των υπηρεσιών). Ειδικά για τον εξοπλισμό, θα πρέπει να περιγράφεται το αντικείμενο των εργασιών που εκτελέστηκαν για την εγκατάστασή του.
- Στα παραστατικά θα πρέπει να είναι σαφή και διαχωρίσιμα τα τμήματα των δαπανών που εμπίπτουν στο οικονομικό αντικείμενο του επενδυτικού σχεδίου. Επίσης, θα πρέπει να είναι εμφανείς ή να μπορούν να εξαχθούν σαφώς οι καθαρές αξίες χωρίς Φ.Π.Α..
- Η επιχείρηση οφείλει να τηρεί τις ισχύουσες διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (Κ.Β.Σ.) σχετικά με τη λογιστική παρακολούθηση των έργων της. Σε περίπτωση που τηρεί βιβλία Γ’ κατηγορίας απαιτείται η δημιουργία ξεχωριστής λογιστικής μερίδας, έτσι ώστε να προκύπτουν λογιστικά οι δαπάνες που αφορούν την ενισχυόμενη επένδυση.
- Οι τουριστικές επιχειρήσεις που απαλλάσσονταν από την υποχρέωση τήρησης βιβλίων είναι υποχρεωμένες σύμφωνα με το άρθρο19 του Ν.3842/2010 να τηρούν από 1/7/2010 τα βιβλία και τα στοιχεία που προβλέπονται στο Κ.Β.Σ.. Επισημαίνεται ότι κατά την αποπληρωμή θα προσκομιστούν όλα τα απαραίτητα στοιχεία και παραστατικά που προβλέπονται στον Οδηγό για τον έλεγχο του οικονομικού αντικειμένου, όπως ισχύει και για τις υπόλοιπες επιχειρήσεις.
- Η επιχείρηση θα πρέπει να τηρεί τα στοιχεία του οικονομικού αντικειμένου κατά τέτοιον τρόπο, ώστε να διασφαλίζεται η επαρκής διαδρομή ελέγχου (δηλαδή, να είναι σαφής και διαχωρίσιμη κάθε δαπάνη για κάθε παραστατικό που εκδίδεται από πλευράς προμηθευτών).
- Για όλα τα είδη των πραγματοποιούμενων δαπανών η υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου θα επιβεβαιώνεται και από τις καταγεγραμμένες περιγραφές και ποσότητες στα αντίστοιχα παραστατικά (τιμολόγια πώλησης/υπηρεσιών, αποδείξεις παροχής υπηρεσιών, δελτία αποστολής για εξοπλισμό, συμβάσεις από υπηρεσίες κλπ.). Ως εκ τούτου, κατά την έκδοση των παραστατικών θα πρέπει πάνω σε αυτά να αναγράφονται αναλυτικά τα επιμέρους στοιχεία του φυσικού αντικειμένου και οι ποσότητες που τιμολογούνται, καθώς επίσης να είναι σε συμφωνία με τον τρόπο περιγραφής του φυσικού αντικειμένου στο αντίστοιχο εγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο.

Επισημαίνεται ότι η αρχειοθέτηση των παραστατικών θα πρέπει να γίνεται ανά κατηγορία δαπάνης και ημερομηνία. Τα πρωτότυπα δικαιολογητικά και παραστατικά στοιχεία των δαπανών της επένδυσης πρέπει να τηρούνται από την επιχείρηση σε ειδική μερίδα, καθ’ όλη τη διάρκεια της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, αλλά και στη συνέχεια **για διάστημα τριών ετών μετά το κλείσιμο του Επιχειρησιακού Προγράμματος και τουλάχιστον μέχρι το 2020** και να τίθενται στη διάθεση των αρμόδιων οργάνων (Ελληνικών ή οργάνων Ευρωπαϊκής Ένωσης), εφόσον ζητηθεί σχετικός έλεγχος.

Στην περίπτωση συνεργασιών οι παραπάνω υποχρεώσεις ισχύουν για καθεμία εκ των συμβαλλομένων επιχειρήσεων.

5.3.1. Εξόφληση δαπανών

Η εξόφληση κάθε δαπάνης (τμηματική ή ολική), για να είναι επιλέξιμη, πρέπει να ακολουθεί τις ισχύουσες φορολογικές διατάξεις και μπορεί να γίνει ως ακολούθως:

1. Φορολογικά στοιχεία αξίας ή λοιπά έγγραφα που εκδίδονται ή συντάσσονται αντί φορολογικών στοιχείων, συνολικής αξίας κάτω των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ (με ΦΠΑ), μπορούν πέραν των τρόπων εξόφλησης που περιγράφονται παρακάτω, να εξοφλούνται απευθείας στον προμηθευτή και με μετρητά. Στην περίπτωση αυτή (εξόφληση με μετρητά) για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή και καρτέλα προμηθευτή (λογαριασμός 50).

2. Φορολογικά στοιχεία αξίας ή λοιπά έγγραφα που εκδίδονται ή συντάσσονται αντί φορολογικών στοιχείων, συνολικής αξίας **τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ και άνω (με ΦΠΑ)** τα οποία εκδίδονται για συναλλαγές μεταξύ επιτηδευματιών εξοφλούνται μέσω εταιρικών τραπεζικών λογαριασμών του εκδότη-πωλητή αγαθών ή υπηρεσιών και του λήπτη των αντίστοιχων στοιχείων ή με επιταγή έκδοσης του λήπτη των στοιχείων αυτών. Δεν επιτρέπεται εξόφληση των στοιχείων αυτών με μετρητά.

Αποδεκτοί τρόποι εξόφλησης είναι :

- Έκδοση επιταγής από τον εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) προς τον προμηθευτή, που πρέπει να έχει εξοφληθεί σε χρόνο προγενέστερο της συμβατικής ημερομηνίας ολοκλήρωσης του έργου. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται: (α) τα σχετικά με την εκδοθείσα επιταγή έντυπα κίνησης των εταιρικών τραπεζικών λογαριασμών (extrait) του λήπτη της ενίσχυσης ή/και βεβαίωση της τράπεζας ότι έχει εξοφληθεί (αριθμός επιταγής-ημερομηνία-ποσό) (β) φωτοαντίγραφο του σώματος της επιταγής, (γ) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή και (δ) καρτέλα προμηθευτή (λογαριασμός 50), όπου απαιτείται.
- Κατάθεση μετρητών στον τραπεζικό λογαριασμό του προμηθευτή, από τον λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχο). Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται τουλάχιστον: (α) το αντίγραφο κατάθεσης του ποσού στον εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό του προμηθευτή από το οποίο θα φαίνεται: ο δικαιούχος του λογαριασμού, δηλαδή ο προμηθευτής των αγαθών και υπηρεσιών, ο καταθέτης, δηλαδή ο λήπτης της Ενίσχυσης (δικαιούχος), καθώς και τα στοιχεία του εξοφλούμενου παραστατικού, (β) καρτέλα ταμείου (λογαριασμός 38) ή/και extrait εταιρικού λογαριασμού από όπου θα διαπιστώνεται η ανάληψη των μετρητών(για βιβλία Γ κατηγορίας), (γ) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή και (δ) καρτέλα προμηθευτή (λογαριασμός 50).

- Μεταφορά από τον εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) σε εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό του προμηθευτή. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται τουλάχιστον: (α) αντίγραφο του εγγράφου της τράπεζας για μεταφορά χρημάτων όπου φαίνονται τα στοιχεία των λογαριασμών (δικαιούχου – προμηθευτή), (β) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή και (γ) καρτέλα προμηθευτή (λογαριασμός 50).
- Έκδοση Τραπεζικής Επιταγής από τον λήπτη της ενίσχυσης προς τον προμηθευτή. Πρόκειται για επιταγές που εκδίδονται από νόμιμα λειτουργούσα στην Ελλάδα τράπεζα, είτε με αντίστοιχη κατάθεση μετρητών στην τράπεζα από το δικαιούχο, είτε με χρέωση του εταιρικού τραπεζικού λογαριασμού του δικαιούχου. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται τουλάχιστον: (α) αντίγραφο και φωτοτυπία του σώματος της αντίστοιχης επιταγής, (β) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή (γ) σε περίπτωση έκδοσης της επιταγής με χρέωση του εταιρικού τραπεζικού λογαριασμού του δικαιούχου της ενίσχυσης, το έντυπο κίνησης του τραπεζικού λογαριασμού (extrait) του λήπτη της ενίσχυσης και (δ) καρτέλα προμηθευτή (λογαριασμός 50).
- Ηλεκτρονική τραπεζική συναλλαγή. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτούνται τουλάχιστον: (α) έντυπο κίνησης του τραπεζικού εταιρικού λογαριασμού (extrait), (β) αντίγραφο της ηλεκτρονικής συναλλαγής από το οποίο θα φαίνεται ο λήπτης του ποσού πληρωμής, δηλαδή ο προμηθευτής των αγαθών και υπηρεσιών, ο καταθέτης, δηλαδή ο δικαιούχος της ενίσχυσης, καθώς και τα στοιχεία του εξοφλούμενου παραστατικού (γ) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή και (δ) καρτέλα προμηθευτή (λογαριασμός 50).
- Χρεωστική - Πιστωτική κάρτα. Προϋπόθεση για την πιστοποίηση της πληρωμής είναι η χρεωστική - πιστωτική κάρτα να είναι στο όνομα του δικαιούχου της ενίσχυσης, δηλαδή του επιχειρηματία μόνο στην περίπτωση των ατομικών επιχειρήσεων και οπωσδήποτε εταιρική σε περίπτωση που ο δικαιούχος της ενίσχυσης είναι εταιρεία. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να υπάρχει επαρκής διαδρομή ελέγχου του λογαριασμού της χρεωστικής - πιστωτικής κάρτας και να αποδεικνύεται μέσω της κίνησής του η εξόφληση των παραστατικών δαπανών της επένδυσης. Για την πιστοποίηση της πληρωμής μέσω χρεωστικής –πιστωτικής εταιρικής κάρτας απαιτούνται τουλάχιστον: (α) έντυπο κίνησης του λογαριασμού (extrait) χρέωσης της εταιρικής χρεωστικής - πιστωτικής κάρτας (β) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή και (γ) καρτέλα προμηθευτή (λογαριασμός 50).

Σε όλες τις περιπτώσεις, τα σχετικά παραστατικά εξοφλούνται σύμφωνα με τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (Κ.Β.Σ.) μέχρι 31.12.2012 και σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών (Κ.Φ.Α.Σ.) από 1.1.2013 και εντεύθεν.

Το σύνολο των ως άνω συναλλαγών πρέπει να συνοδεύεται από τις κατά περίπτωση και σύμφωνα με την τηρούμενη κατηγορία λογιστικών βιβλίων της επιχείρησης (Β’ ή Γ’ Κατηγορίας), λογιστικές καταχωρήσεις.

Στην περίπτωση τήρησης λογιστικών βιβλίων **Β' κατηγορίας** (απλογραφικά) πρέπει να προσκομιστούν αντίγραφα των λογιστικών καταχωρήσεων των παραστατικών τιμολόγησης των δαπανών/εξόδων του έργου (π.χ. τιμολογίων, αποδείξεων παροχής υπηρεσιών κλπ.) στο βιβλίο εσόδων-εξόδων της επιχείρησης.

Στην περίπτωση τήρησης λογιστικών βιβλίων **Γ' κατηγορίας** (διπλογραφικά) πρέπει να προσκομιστούν αντίγραφα των λογιστικών καταχωρήσεων των παραστατικών τιμολόγησης και εξόφλησης των δαπανών/εξόδων της επένδυσης στα αναλυτικά καθολικά των οικείων λογαριασμών (π.χ. προμηθευτών, παγίων, ταμείου κλπ.) και στο γενικό ημερολόγιο.

Επισημαίνεται ότι :

- Δεν επιτρέπεται κατακερματισμός της δαπάνης που οδηγεί σε αποφυγή της παραπάνω υποχρέωσης (δηλαδή δεν επιτρέπεται τμηματική πληρωμή τιμολογίου, με σκοπό την μετάπτωση σε μικρότερη κατηγορία τρόπου εξόφλησης δαπανών).
- Δεν είναι επιτρεπτή η εξόφληση δαπανών με επιταγές τρίτων.
- Το σύνολο των πιστοποιημένων δαπανών θα πρέπει να έχει εξοφληθεί πριν από την ολοκλήρωση της εκάστοτε έκθεσης επαλήθευσης/ πιστοποίησης του έργου και σε κάθε περίπτωση μέχρι την ημερομηνία λήξης του έργου.
- Δεν είναι επιλέξιμοι οι χρεωστικοί τόκοι, οι προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, τα έξοδα συναλλάγματος και χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές καθώς και τα λοιπά καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα του δικαιούχου.
- Όλες οι εταιρείες-προμηθευτές της επιχείρησης για τις δαπάνες του προγράμματος θα πρέπει να τηρούν εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό. Σε περίπτωση καταθέσεων σε προσωπικό λογαριασμό και όχι εταιρικό (εξαιρούνται οι προμηθευτές που είναι ατομικές επιχειρήσεις) δεν θα πιστοποιούνται οι εν λόγω δαπάνες.
- Δεν είναι επιτρεπτή η εξόφληση του προμηθευτή μέσω λογαριασμών και παραστατικών των εταίρων/μετόχων της επιχείρησης.
- Για τιμολόγια που είναι ξενόγλωσσα (εκτός αγγλικής) και δυσκολεύουν την απόφαση για την επιλεξιμότητα τους μπορεί να ζητηθεί η μετάφραση τους στην ελληνική γλώσσα από επίσημο φορέα.
- Σε περιπτώσεις προμηθειών από το εξωτερικό θα προσκομίζονται για την πιστοποίηση των δαπανών όλα τα συνοδευτικά έγγραφα, το απαιτούμενο προτιμολόγιο (Proforma Invoice) και τα αντίστοιχα τραπεζικά εμβάσματα. Δηλαδή:

    1. Εντολή έκδοσης εντάλματος/γραμμάτιο είσπραξης όπου να αναγράφεται ο δικαιούχος καθώς και ο αριθμός του εξοφλούμενου παραστατικού.

2. Swift όπου να αναγράφεται ο δικαιούχος καθώς και ο αριθμός του εξοφλούμενου παραστατικού.

- Για τον έλεγχο των τιμών, οι αρμόδιες Υπηρεσίες μπορούν να ελέγχουν τα στοιχεία αξίας των μηχανημάτων και εξοπλισμού και να ζητούν από τον δικαιούχο, τον προμηθευτικό οίκο ή και τρίτους πρόσθετα κατά την κρίση τους στοιχεία και πληροφορίες για εξακρίβωση της αξίας, για τον έλεγχο των τιμών αυτών. Για τον έλεγχο του κόστους των λοιπών πάγιων στοιχείων της επένδυσης μπορούν να χρησιμοποιούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες κάθε είδους αποδεικτικά στοιχεία. Ο ΕΦΕΠΑΕ έχει το δικαίωμα περικοπής εγκεκριμένων δαπανών κατά την πιστοποίηση τους, αν αυτές δεν εξυπηρετούν τη σκοπιμότητα του επιχειρηματικού σχεδίου ή κριθούν υπερβολικές ως προς το κόστος τους.

Σε περίπτωση Συνεργασιών, τα παραπάνω ισχύουν για κάθε μία εκ των συμβαλλομένων επιχειρήσεων.

5.4. ΠΑΡΑΤΑΣΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η ολοκλήρωση του έργου εντός της προθεσμίας υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 5.1 ανωτέρω, οι δικαιούχοι μπορούν να αιτούνται τεκμηριωμένα στον Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε. την παράταση της ολοκλήρωσης του έργου. Το αίτημα παράτασης εξετάζεται και εγκρίνεται από τον Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε.

Η παράταση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους **τρεις (3) μήνες, πλην των περιπτώσεων που εμπίπτουν στα περιστατικά του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 5.1, όπου αρμόδια για τον καθορισμό του εύλογου χρόνου παράτασης είναι η Κεντρική Επιτροπή Αξιολόγησης και Παρακολούθησης**.

5.5. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Κατά τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, επιτρέπονται τροποποιήσεις του οικονομικού και φυσικού αντικειμένου της επένδυσης, εφόσον με την αιτούμενη τροποποίηση δεν αλλοιώνονται οι προϋποθέσεις ένταξης του έργου στη Πράξη και τα κριτήρια βαθμολόγησής του. Σημειώνεται ότι **δε γίνεται δεκτό αίτημα αύξησης του εγκεκριμένου ποσού της δημόσιας χρηματοδότησης**.
Τα αιτήματα τροποποιήσεων δύναται να περιλαμβάνουν μεταφορά δαπανών (μεταξύ κατηγοριών δαπανών). Στις περιπτώσεις που δεν υπερβαίνει το 35% του συνολικά εγκεκριμένου προϋπολογισμού, όπως αυτός ισχύει κατά την ημερομηνία υποβολής του σχετικού αιτήματος και υπό την προϋπόθεση α) ότι τηρούνται τα όρια δαπανών (ανά κατηγορία δαπάνης) που τίθενται στις σχετικές παραγράφους του παρόντος και β) ότι δεν αλλοιώνονται οι προϋποθέσεις ένταξης του

έργου στην Πράξη καθώς και τα κριτήρια βαθμολόγησης του και οι στόχοι που έχουν τεθεί, τα αιτήματα τροποποιήσεων εξετάζονται υποχρεωτικά από τον ΕΦΕΠΑΕ.

Για τις ανωτέρω περιπτώσεις, ο δικαιούχος υποβάλλει τεκμηριωμένο αίτημα στον Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε., με συνημμένα όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά.

Στις περιπτώσεις που η τροποποίηση φυσικού και οικονομικού αντικειμένου είτε υπερβαίνει το 35% είτε διαπιστώνεται αλλοίωση των προϋποθέσεων ένταξης και βαθμολόγησης της πρότασης, το αίτημα κατόπιν σχετικής εισήγησης του ΕΦΕΠΑΕ, εξετάζεται υποχρεωτικά από την ΚΕΑΠ. Σε κάθε περίπτωση η αίτηση πρέπει να δικαιολογείται ειδικώς και επαρκώς ως προς την αναγκαιότητα της τροποποίησης και την τεκμηρίωση της μη αλλοίωσης των προϋποθέσεων ένταξης του έργου στην Πράξη καθώς και των κριτηρίων βαθμολόγησης του και των στόχων που έχουν τεθεί.

Η **Κεντρική Επιτροπή Αξιολόγησης και Παρακολούθησης** εξετάζει τις ακριβείς διαφοροποιήσεις σχετικά με τα κριτήρια επιλεξιμότητας και τα κριτήρια αξιολόγησης, καθώς και τη σκοπιμότητα της τροποποίησης και την ισοδυναμία της νέας προτεινόμενης λύσης και γνωμοδοτεί για την απόρριψη ή αποδοχή του αιτήματος τροποποίησης. Αναλυτικά οι αρμοδιότητες της Επιτροπής παρατίθενται στην Παράγραφο 4.5.3. Η απόφαση τροποποίησης εκδίδεται από τον Υπουργό Τουρισμού κατόπιν σχετικής εισηγήσεως της Κεντρικής Επιτροπής Αξιολόγησης και Παρακολούθησης.

Ο **Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε.** μπορεί να εξετάζει και να εγκρίνει ή απορρίπτει, τυχόν αιτήματα επενδυτών που έχουν ενταχθεί στη Πράξη και αφορούν σε αλλαγές ήσσονος σημασίας που αναφέρονται περιοριστικά σε:

- Αλλαγή συμβούλου εκπόνησης μελετών, φορέων πιστοποίησης.
- Αλλαγή έδρας της επιχείρησης ή μεταβολή της νομικής μορφής της επιχείρησης, εφόσον δε μεταβάλλεται το ποσοστό χρηματοδότησης και ο τόπος υλοποίησης της επένδυσης.
- Αλλαγή προμηθευτή χωρίς ουσιώδη μεταβολή των βασικών τεχνικών χαρακτηριστικών και της σκοπιμότητας των δαπανών.
- Αιτήματα αλλαγής εξοπλισμού χωρίς ουσιαστική μεταβολή των τεχνικών χαρακτηριστικών και δυνατοτήτων του.
- Αλλαγή υπευθύνου έργου.
- Αλλαγή νομίμου εκπροσώπου.
- Αλλαγή μετοχικής σύνθεσης με την προϋπόθεση ότι από την τροποποίηση δεν διαπιστώνεται σώρευση στον Κανονισμό de minimis. Σε διαφορετική περίπτωση το αίτημα θα εξετάζεται από την ΚΕΑΠ έπειτα από τεκμηριωμένη εισήγηση του ΕΦΕΠΑΕ.
- Τροποποιήσεις του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου για τις περιπτώσεις όπου: α) η μεταφορά κονδυλίων εντός της ίδιας κατηγορίας δαπανών (από υποκατηγορία σε υποκατηγορία), η οποία δεν υπερβαίνει το 50% του εγκεκριμένου προϋπολογισμού της κατηγορίας δαπάνης και δεν αλλοιώνονται οι προϋποθέσεις ένταξης του έργου στην πράξη και β) η μεταφορά δαπανών εντός της ίδιας υποκατηγορίας καθώς και από την κατηγορία

δαπάνης 4 προς την 5 σε ποσοστό έως 100% εφόσον δεν αλλοιώνονται οι προϋποθέσεις ένταξης του έργου στην Πράξη.

- Τα αιτήματα τροποποιήσεων που περιλαμβάνουν μεταφορά δαπανών (μεταξύ κατηγοριών δαπανών), η οποία όμως δεν μπορεί να υπερβαίνει το 35% του συνολικά εγκεκριμένου προϋπολογισμού, και υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται τα όρια δαπανών (ανά κατηγορία δαπάνης) που τίθενται στις σχετικές παραγράφους του παρόντος.
- Τροποποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου που δεν υπερβαίνει το 35% του αρχικά εγκεκριμένου προϋπολογισμού, εφόσον δεν αλλοιώνονται οι προϋποθέσεις ένταξης του έργου στην Πράξη καθώς και τα κριτήρια βαθμολόγησης του και οι στόχοι που έχουν τεθει.

Τροποποιήσεις που δεν υπάγονται σε καμία εκ των ανωτέρων κατηγοριών εξετάζονται από την ΚΕΑΠ κατόπιν σχετικής εισήγησης του ΕΦΕΠΑΕ.

Οι ανωτέρω αλλαγές, τις οποίες εγκρίνει ο Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε. δεν λογίζονται ως τροποποιήσεις, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου και δύναται να εξετάζονται κατά τη φάση της πιστοποίησης.

Σε κάθε περίπτωση, το σύνολο των τροποποιήσεων, είτε εξετάζονται από τον ΕΦΕΠΑΕ είτε από την ΚΕΑΠ, δε μπορούν να υπερβαίνουν το 50% του εγκεκριμένου προϋπολογισμού.

6. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ, ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

6.1. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ

Η παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης των έργων θα πραγματοποιείται μέσω φυσικών και οικονομικών πιστοποιήσεων που θα διενεργούνται από τα αρμόδια στελέχη του Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε.. Ο έλεγχος του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου κατά τη διαδικασία υλοποίησης των έργων γίνεται υποχρεωτικά στο σύνολο των ενταγμένων έργων. Στον έλεγχο αυτό δύναται να συμμετέχουν και στελέχη της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού και Εφαρμογής του Υπουργείου Τουρισμού.

ΦΑΣΕΙΣ ΕΡΓΟΥ	ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ
Έναρξη-χορήγηση προκαταβολής.	Αίτημα χορήγησης προκαταβολής-Κατάθεση ισόποσης εγγυητικής επιστολής.	Μέχρι το 50% της δημόσιας χρηματοδότησης.
Με την ολοκλήρωση τουλάχιστον του 30% και μέχρι 80% του οικονομικού αντικειμένου	Αίτημα ενδιάμεσης πληρωμής με διοικητική επαλήθευση με την ολοκλήρωση τουλάχιστον 30% του οικονομικού αντικειμένου.	Το σύνολο της αναλογούσας επιχορήγησης επί των πιστοποιημένων δαπανών. Σε περίπτωση λήψης προκαταβολής, επιστροφή/απομείωση της εγγυητικής ή διατήρηση εγγυητικής και καταβολή του υπόλοιπου ποσού μέχρι το 100% της επιχορήγησης.
Με την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου.	Αίτημα ολοκλήρωσης και Έκθεση ολοκλήρωσης έργου(μέχρι 3 μήνες μετά την ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου)	Υπόλοιπο χρηματοδότησης

6.1.1. Εκθέσεις προόδου έργων

Η παρακολούθηση των έργων των δικαιούχων γίνεται μέσω των διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων του Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου των έργων τους από ειδικά για το σκοπό αυτό όργανα ελέγχου του ΕΦΔ κατόπιν αιτήματος πιστοποίησης του δικαιούχου.

Το αίτημα πιστοποίησης του δικαιούχου θα συνοδεύεται απαραίτητα από Αναλυτικές Εκθέσεις Προόδου (ΑΕΠ) έργων (Ενδιάμεση Έκθεση και Έκθεση Ολοκλήρωσης) οι οποίες θα υποβάλλονται ηλεκτρονικά και σε έντυπη μορφή και θα συνοδεύονται από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

Ενδιάμεσες Εκθέσεις Προόδου είναι δυνατόν να υποβληθούν δύο το πολύ, μετά την εκτέλεση τουλάχιστον του 30% και μέχρι 80% του συνολικού οικονομικού αντικειμένου (συμπεριλαμβανομένων προκαταβολών σε προμηθευτές) του έργου.

Δύναται να γίνει πιστοποίηση οικονομικού αντικειμένου προκαταβολών τις οποίες καταβάλει ο δικαιούχος προς τον προμηθευτή, με την προϋπόθεση ότι το σύνολο αυτών των προκαταβολών δε θα υπερβαίνει το 30% του συνολικά εγκεκριμένου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.

Ο δικαιούχος έχει δικαίωμα αίτησης συνολικής πιστοποίησης του έργου του χωρίς την υποβολή ενδιάμεσης έκθεσης προόδου (υποβολή απευθείας Έκθεσης Ολοκλήρωσης).

Κάθε Έκθεση / αίτημα ενδιάμεσης πιστοποίησης / ολοκλήρωσης ενεργοποιεί τις διαδικασίες επαλήθευσης-πιστοποίησης όσον αφορά στην υλοποίηση του επενδυτικού έργου και καταβολής της επιχορήγησης που αναλογεί.

Για την πιστοποίηση της Έκθεσης Ολοκλήρωσης είναι υποχρεωτικός ο επιτόπιος έλεγχος και ο πλήρης έλεγχος οικονομικού και φυσικού αντικειμένου στο σύνολό τους.

6.1.2. Έλεγχοι έργων

Ο έλεγχος του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου πραγματοποιείται στην έδρα της επιχείρησης (ή στα γραφεία του ΕΦΔ για τους διοικητικούς ελέγχους) από Όργανο Ελέγχου που απαρτίζεται από έμπειρα στελέχη του ΕΦΕΠΑΕ ή και εξωτερικούς συνεργάτες, τα οποία θα λάβουν σχετική εκπαίδευση και οδηγίες από τον ΕΦΕΠΑΕ και ορίζονται από αυτόν.

Για την πραγματοποίηση του ελέγχου θα πρέπει πρώτα να αποσταλεί η αντίστοιχη Αναλυτική Έκθεση Προόδου ανάλογα με την φάση στην οποία βρίσκεται το έργο καθώς και το αίτημα επαλήθευσης - πιστοποίησης από τον δικαιούχο. Η έκθεση προόδου και το αίτημα Επαλήθευσης - Πιστοποίησης υποβάλλεται από τον δικαιούχο σε ειδικά τυποποιημένο για το σκοπό αυτό έντυπο, τόσο ηλεκτρονικά όσο και σε έντυπη μορφή και συνοδεύεται από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά. Η Αναλυτική Έκθεση Προόδου και το αίτημα επαλήθευσης θα πρέπει να συνταχθεί σύμφωνα με τις Οδηγίες που θα αποστείλει ο ΕΦΕΠΑΕ στον δικαιούχο μετά/ή με την υπογραφή της απόφασης ένταξης.

Ο ΕΦΕΠΑΕ προκειμένου η επιχείρηση να είναι κατάλληλα προετοιμασμένη κατά την ημερομηνία του ελέγχου αποστέλλει σχετικό έγγραφο ειδοποίησης ελέγχου πριν την ακριβή ημερομηνία του ελέγχου και κατόπιν συνεννόησης με την επιχείρηση.

Η επιχείρηση από την πλευρά της θα πρέπει να διευκολύνει τα όργανα ελέγχου και να τηρεί τις οδηγίες που αυτά θα της υποδεικνύουν καθώς και τις ημερομηνίες αποστολής των εκκρεμοτήτων που διαπιστώθηκαν κατά τον επί τόπου έλεγχο.

Μετά το πέρας του επιτόπιου ελέγχου και την αποστολή των τυχόν εκκρεμοτήτων που θα προκύψουν, αποστέλλεται σχετική επιστολή συνοδευόμενη με συγκεντρωτικό πίνακα πιστοποιημένων δαπανών ανά κατηγορία δαπάνης.

Ο επιτόπιος έλεγχος περιλαμβάνει δύο φάσεις:

- Την πιστοποίηση του φυσικού αντικειμένου (τεχνική πιστοποίηση)
- Την πιστοποίηση του οικονομικού αντικειμένου (οικονομική πιστοποίηση).

Η παρουσία του υπεύθυνου του έργου είναι απαραίτητη κατά την διάρκεια της διενέργειας του ελέγχου.

Η τελική έκθεση ελέγχου υπογράφεται από όλα τα μέλη του οργάνου ελέγχου.

6.1.2.1. Τεχνική Πιστοποίηση

Η τεχνική πιστοποίηση πραγματοποιείται με επιτόπια επίσκεψη του Οργάνου Ελέγχου (όργανο πιστοποίησης). Η παρουσία του Υπευθύνου Έργου εκ μέρους του δικαιούχου καθ' όλη τη διάρκεια της τεχνικής πιστοποίησης είναι υποχρεωτική και αποτελεί κατά βάση προϋπόθεση για την ομαλή διεξαγωγή του ελέγχου.

Λαμβάνοντας υπόψη:

- την απόφαση ένταξης και τις τυχόν εγκεκριμένες τροποποιήσεις της πρότασης
- τη υποβληθείσα Έκθεση Προόδου
- τον Οδηγό Εφαρμογής του Προγράμματος και τα λοιπά έντυπα της προκήρυξης
- το σχετικό νομικό, θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο

το Όργανο Ελέγχου εξετάζει λεπτομερώς τις ενέργειες του έργου που υλοποίησε ο δικαιούχος ελέγχοντας τα σχετικά στοιχεία που τεκμηριώνουν την ορθή ολοκλήρωση του Φυσικού Αντικειμένου και την τήρηση των επιμέρους όρων της απόφασης ένταξης. Επίσης, ελέγχει το σύνολο των παραστατικών για να διαπιστώσει την ορθή κατανομή των δαπανών σε κάθε Κατηγορία Ενεργειών και ανά ποσοτικό στοιχείο και να επιβεβαιώσει το εύλογο του κόστους. Ο ΕΦΔ έχει το δικαίωμα περικοπής εγκεκριμένων δαπανών κατά την πιστοποίησή τους, αν αυτές δεν εξυπηρετούν τη σκοπιμότητα του επιχειρηματικού σχεδίου ή κριθούν υπερβολικές ως προς το κόστος τους.

Σε περίπτωση που η πρόοδος στην υλοποίηση κάποιας δραστηριότητας υπολείπεται του αρχικού σχεδιασμού, διευκρινίζεται ο λόγος της υστέρησης, εκτιμάται και σημειώνεται το ποσοστό ολοκλήρωσης.

Υπενθυμίζεται ότι η πιστοποίηση δαπανών συνοδεύεται με την υποβολή των αντίστοιχων παραστατικών και δικαιολογητικών σύμφωνα με τις οδηγίες που θα αποστείλει ο ΕΦΕΠΑΕ και με τα αναφερόμενα στον παρόντα Οδηγό.

6.1.2.2. Οικονομική Πιστοποίηση

Η οικονομική πιστοποίηση πραγματοποιείται με επιτόπια επίσκεψη του Οργάνου Ελέγχου, παράλληλα με τη διενέργεια της τεχνικής πιστοποίησης.

Το Όργανο Ελέγχου κατά κύριο λόγο :

- εξετάζει την επιλεξιμότητα των συγκεκριμένων πραγματοποιηθεισών δαπανών, την ορθότητα, εγκυρότητα και νομιμότητα αυτών καθώς και των σχετικών παραστατικών έκδοσης και εξόφλησης τους.
- ελέγχει τα πρωτότυπα παραστατικά των δαπανών, τα πρωτότυπα λοιπών δικαιολογητικών, τα οποία μονογράφει και σφραγίζει με ειδική σφραγίδα, που φέρει το τίτλο του προγράμματος. Το όργανο ελέγχου ελέγχει και αντίστοιχα τηρούμενα στοιχεία από τις λογιστικές εγγραφές των πράξεων για να επιβεβαιώσει την ορθή εκτέλεση του οικονομικού αντικειμένου (π.χ. βιβλία εσόδων-εξόδων, καρτέλες προμηθευτών, ημερολόγια κλπ.).

6.2. ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΜΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ

6.2.1 Υποβολή αιτήματος ενδιάμεσης πληρωμής με διοικητική επαλήθευση.

Η Επιχείρηση δικαιούται κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου να υποβάλλει αίτημα για ενδιάμεση πληρωμή με διοικητική επαλήθευση, όταν θα έχει υλοποιήσει τουλάχιστον το 30% και μέχρι 80% του οικονομικού αντικειμένου το οποίο θα περιλαμβάνει συνοπτική τεκμηρίωση για το υλοποιηθέν φυσικό αντικείμενο του επενδυτικού σχεδίου και για τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν.

Η υποβολή του αιτήματος ενδιάμεσης πληρωμής με διοικητική επαλήθευση γίνεται ηλεκτρονικά. Οι δικαιούχοι, εντός δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής του αιτήματος, υποβάλλουν υποχρεωτικά στον ΕΦΕΠΑΕ και το «φυσικό» αρχείο με τα αποδεικτικά στοιχεία/ παραστατικά (τιμολόγια, αποδείξεις είσπραξης, δελτία παροχής υπηρεσιών, εξοφλήσεις, extrait, λογιστικές εγγραφές φωτογραφικό υλικό, κλπ.). Το αίτημα ενδιάμεσης πληρωμής με διοικητική επαλήθευση δύναται να περιλαμβάνει και προκαταβολές. Μαζί με τα παραστατικά υποβάλλεται Υπεύθυνη Δήλωση (με γνήσιο υπογραφής) για το ακριβές αντίγραφο των παραστατικών εκ του πρωτοτύπου, καθώς και στοιχεία τεκμηρίωσης της προόδου υλοποίησης του φυσικού αντικειμένου, όπως φωτογραφικό υλικό που να αποδεικνύει την υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου. Στην περίπτωση όπου ο επενδυτής είχε την υποχρέωση να προσκομίσει οποιεσδήποτε άδειες ή εγκρίσεις που απαιτούνται για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου με το αίτημα ολοκλήρωσης

της επένδυσης, σε αυτή τη φάση οφείλει να προσκομίσει τις αιτήσεις που έχουν υποβληθεί προς τις αρμόδιες υπηρεσίες για την έκδοση των ανωτέρων αδειών.

Η ημερομηνία υποβολής του φυσικού αρχείου αποδεικνύεται μόνο από τον αριθμό πρωτοκόλλου εισερχομένων του ΕΦΕΠΑΕ και λογίζεται ως η **επίσημη ημερομηνία υποβολής** του αιτήματος ενδιάμεσης πληρωμής με διοικητική επαλήθευση.

Ο ΕΦΕΠΑΕ διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει οποιαδήποτε διευκρίνηση επί των ανωτέρω δικαιολογητικών ή/και οποιοδήποτε επιπρόσθετο στοιχείο το οποίο εκτιμά ότι συμβάλλει στην τεκμηρίωση της πιστοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του επενδυτικού σχεδίου, εντός δέκα (10) ημερών, από την επίσημη ημερομηνία υποβολής του αιτήματος ενδιάμεσης πληρωμής με διοικητική επαλήθευση.

Μετά την διοικητική επαλήθευση των δαπανών ο ΕΦΕΠΑΕ συντάσσει έκθεση επαλήθευσης επί των πιστοποιημένων διοικητικά δαπανών και καταβάλει την αναλογούσα επιχορήγηση μέσα σε 10 ημερολογιακές ημέρες από την υποβολή του πλήρους φυσικού αρχείου. Τα πρωτότυπα παραστατικά θα σφραγιστούν κατά την επιτόπια επαλήθευση ολοκλήρωσης.

Σε περίπτωση που ο επενδυτής έχει λάβει προκαταβολή, ο ΕΦΕΠΑΕ προχώρα σε επιστροφή /απομείωση της εγγυητικής επιστολής προκαταβολής ή διατήρηση της εγγυητικής επιστολής και καταβολή του επιπλέον ποσού μέχρι 100% της αναλογούσας επιχορήγησης.

6.2.2. Υποβολή αιτήματος ολοκλήρωσης επένδυσης.

Με την ολοκλήρωση της επένδυσης (φυσικό και οικονομικό αντικείμενο) και **το αργότερο εντός τριών (3) μηνών** από την ημερομηνία ολοκλήρωσης που αναφέρεται στην απόφαση ένταξης του επενδυτικού σχεδίου, η δικαιούχος επιχείρηση θα πρέπει, να υποβάλει αίτημα ολοκλήρωσης της επένδυσης συνοδευόμενο από σχετική Έκθεση (Έκθεση Ολοκλήρωσης). Ταυτόχρονα η επιχείρηση δύναται να υποβάλλει αίτημα παράτασης του χρόνου υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου το οποίο όμως δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 3 μήνες από την ημερομηνία που προβλέπεται στην αρχική απόφαση ένταξης. Διευκρινίζεται ότι ως ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου λογίζεται η τελευταία ημερομηνία εξόφλησης παραστατικού δαπάνης του έργου.

Το αίτημα ολοκλήρωσης περιλαμβάνει συνοπτική τεκμηρίωση για το υλοποιηθέν φυσικό αντικείμενο του επενδυτικού σχεδίου και για τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν και αποτελείται από δύο διακριτά μέρη:

Α. Έκθεση ολοκλήρωσης στην οποία περιλαμβάνεται:

- Στοιχεία τεκμηρίωσης της ολοκλήρωσης του φυσικού αντικειμένου του συνόλου της επένδυσης, όπως προβλεπόταν στην απόφαση ένταξης στην Πράξη.

- Στοιχεία σχετικά με τις τροποποιήσεις που έγιναν κατά την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου.
- Στοιχεία πιστοποίησης της πραγματοποίησης των δαπανών και πληρωμών που έγιναν για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου.
- Τυχόν παρατηρήσεις της επιχείρησης σχετικά με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου.

Β. Δικαιολογητικά ολοκλήρωσης στα οποία περιλαμβάνονται:

i. Τα παραστατικά και λοιπά δικαιολογητικά τα οποία πιστοποιούν την πραγματοποίηση των δαπανών υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου (τιμολόγια, αποδείξεις είσπραξης, δελτία παροχής υπηρεσιών, πιστοποιητικά ποιότητας κ.λπ.).

ii. Οι άδειες λειτουργίας, οι ειδικές άδειες, οι άδειες άσκησης επαγγέλματος και το Ε.Σ.Λ. σε ισχύ, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα σχετικά στην παράγραφο 4.4.2 του παρόντος Οδηγού.

iii. Τα δικαιολογητικά που προβλέπονται για την απόκτηση του Ε.Σ.Λ. για τα οποία υπάρχει η υποχρέωση ανανέωσης, δηλαδή:
   - Πιστοποιητικό πυρασφάλειας που να καλύπτει το σύνολο της εγκατάστασης.
   - Έγκριση περιβαλλοντικών όρων όπου αυτή απαιτείται.
   - Βεβαίωση καλής λειτουργίας του αποχετευτικού συστήματος.

iv. Όλες τις προβλεπόμενες άδειες εν ισχύ που απαιτούνται (πχ. άδεια καταστημάτων και λοιπών εγκαταστάσεων υγειονομικού ενδιαφέροντος κ.λπ.).

v. Το Ειδικό Σήμα Ποιότητας για την Ελληνική κουζίνα μαζί με όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά όπου απαιτείται ή *την αίτηση για την χορήγηση του Σήματος Ποιότητας για την Ελληνική Κουζίνα του ΕΟΤ το αργότερο έως και την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος ολοκλήρωσης της επένδυσης. Στις περιπτώσεις αυτές η επιχείρηση οφείλει να προσκομίσει το Σήμα εντός 12 μηνών από την ολοκλήρωση της επένδυσης. Η μη προσκόμιση του Σήματος εντός της ανωτέρω προθεσμίας επιφέρει την επιστροφή εντόκως του (5%) της καταβληθείσας δημόσιας χρηματοδότησης.*

vi. Οποιεσδήποτε άλλες άδειες απαιτήθηκαν (π.χ. πολεοδομικών αρχών κ.λπ.) προκειμένου να υλοποιηθεί το επενδυτικό σχέδιο. Ειδικά, για τα επενδυτικά σχέδια που περιλαμβάνουν παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ για κάλυψη ιδίων αναγκών, απαιτείται και η προσκόμιση της Σύμβασης Σύνδεσης (καθεστώς αυτοπαραγωγού) με τον αρμόδιο Διαχειριστή του Συστήματος ή του Δικτύου.

vii. Τίτλοι ιδιοκτησίας ή μισθωτήριο συμβόλαιο που να καλύπτει χρονικά κατ' ελάχιστον πέντε (5) έτη από την ημερομηνία ολοκλήρωσης που αναφέρεται στην απόφαση ένταξης του επενδυτικού σχεδίου (το τελευταίο ισχύει μόνο για επιχειρήσεις που λειτουργούν σε χώρο/εγκατάσταση με σύμβαση μίσθωσης).

Στην περίπτωση που δεν προσκομιστούν τα ανωτέρω δικαιολογητικά και στοιχεία που πιστοποιούν την υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου, η επένδυση απεντάσσεται στο σύνολό της.

Στη περίπτωση συνεργασιών οι παραπάνω υποχρεώσεις ισχύουν για καθεμία εκ των συμβαλλομένων επιχειρήσεων.

Κάθε αίτημα ολοκλήρωσης **ενεργοποιεί ταυτόχρονα τις διαδικασίες επαλήθευσης-πιστοποίησης της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου**, καθώς και της καταβολής της αναλογούσας επιχορήγησης.

Η **υποβολή του αιτήματος ολοκλήρωσης γίνεται ηλεκτρονικά**. Οι δικαιούχοι, το αργότερο **εντός δέκα (10) ημερών** από την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής του αιτήματος, υποβάλουν **υποχρεωτικά** στον Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε. και το «**φυσικό» αρχείο με τα αντίγραφα των δικαιολογητικών και λοιπών στοιχείων** που ζητούνται ανωτέρω (σημείο Β) και τεκμηριώνουν το αίτημα. Η ημερομηνία υποβολής του φυσικού αρχείου αποδεικνύεται μόνο από τον αριθμό πρωτοκόλλου εισερχομένων του Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε. και λογίζεται ως η **επίσημη ημερομηνία υποβολής** του αιτήματος ολοκλήρωσης.

Σε περίπτωση που υποβληθεί αίτημα ολοκλήρωσης χωρίς να έχει υποβληθεί αίτημα τροποποίησης και κατά την διενέργεια του ελέγχου ο ΕΦΕΠΑΕ διαπιστώσει ότι υφίστανται επιλέξιμες τροποποιήσεις του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου, που δεν υπερβαίνουν συνολικά το 35% του εγκεκριμένου προϋπολογισμού όπως αυτό ισχύει, και δεν αλλοιώνονται οι προϋποθέσεις ένταξης του έργου στην πράξη, τότε ο ΕΦΕΠΑΕ δύναται να παραλάβει το έργο εισάγοντας όλα τα απαραίτητα στοιχεία στο ηλεκτρονικό σύστημα παρακολούθησης και πιστοποίησης του έργου. Εν συνεχεία αποστέλλει στο Δικαιούχο σχετική επιστολή με τις δαπάνες που πιστοποιήθηκαν και αυτές που δεν πιστοποιήθηκαν καθώς επίσης και τα συνολικά στοιχεία σχετικά με την παραλαβή του έργου.

Η ΕΥΣΕΥΤ και ο Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε. διατηρούν το δικαίωμα να ζητήσουν οποιαδήποτε διευκρίνιση επί των ανωτέρω δικαιολογητικών ή/και οποιοδήποτε επιπρόσθετο στοιχείο το οποίο εκτιμούν ότι συμβάλλει στην τεκμηρίωση της πιστοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του επενδυτικού σχεδίου, **μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες,** από την επίσημη ημερομηνία υποβολής του αιτήματος ολοκλήρωσης και ο επενδυτής οφείλει να απαντήσει εντός **πέντε (5) εργασίμων ημερών,** από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτόν της σχετικής αίτησης παροχής των πρόσθετων στοιχείων.

Οι έλεγχοι επί του εμπροθέσμου καθώς και επί της πληρότητας και της ορθότητας των αιτημάτων ολοκλήρωσης, πραγματοποιούνται το αργότερο εντός **τριάντα (30) εργασίμων ημερών** από την επίσημη ημερομηνία υποβολής τους.

6.3. ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Η οριστική παραλαβή του έργου πραγματοποιείται έπειτα από την υποβολή του αιτήματος και της έκθεσης ολοκλήρωσης του έργου από τον Δικαιούχο και την πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου από τον Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε.. Τα έργα θεωρούνται ολοκληρωμένα εφόσον:

– Ο εξοπλισμός έχει εγκατασταθεί και λειτουργεί νόμιμα για τους σκοπούς της προτεινόμενης επένδυσης.
– Έχουν υλοποιηθεί όλες οι προβλεπόμενες ενέργειες που προβλέπονται στην επενδυτική πρόταση και στην απόφαση ένταξης του έργου στην Πράξη.
– Η επιχείρηση έχει καταστήσει το σύνολο του φυσικού αντικειμένου που προβλέπεται στην απόφαση ένταξης πλήρως λειτουργικό.
– Η επιχείρηση λειτουργεί το φυσικό αντικείμενο για την ανάπτυξη των εναλλακτικών τουριστικών δραστηριοτήτων για τις οποίες δεσμεύτηκε με βάση την απόφαση ένταξης του έργου στην Πράξη.

Με βάση τα αποτελέσματα της ανωτέρω επιβεβαίωσης, ο Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε. προβαίνει εντός τριάντα (30) εργάσιμων ημερών, στην έκδοση πράξης παραλαβής του έργου με βάση την οποία:

- Βεβαιώνεται η ολοκλήρωση της επένδυσης.
- Ορίζεται το τελικό καταβλητέο ποσό της δημόσιας επιχορήγησης.

Μετά την έκδοση της ως άνω πράξης παραλαβής, πραγματοποιείται από τον Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε. η λογιστική εκκαθάριση και καταβάλλεται στο δικαιούχο ποσοστό του 100% της δημόσιας χρηματοδότησης.
Η απόφαση ολοκλήρωσης εκδίδεται από την ΕΥΣΕΥΤ και υπογράφεται από τον Υπουργό Τουρισμού και περιλαμβάνει το σύνολο των ολοκληρωμένων έργων της πράξης, τα οποία έχουν παραληφθεί από τον ΕΦΕΠΑΕ. Η απόφαση αυτή θα περιλαμβάνει πίνακα με τα στοιχεία των ολοκληρωμένων έργων ανά περιφέρεια όπως επωνυμία. ΑΦΜ, αρχικά εγκεκριμένο προϋπολογισμό και αναλογούσα δημόσια δαπάνη, τελικό προϋπολογισμό και καταβληθείσα δημοσία δαπάνη, καθώς και ημερομηνία ολοκλήρωσης της επένδυσης.

6.4. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ

6.4.1. Προκαταβολή

Μετά την έκδοση της Υπουργικής Απόφασης ένταξης του έργου στην Πράξη δύναται να χορηγηθεί προκαταβολή, μέχρι το 50% της δημόσιας χρηματοδότησης και εφόσον ο δικαιούχος προσκομίσει **ισόποση εγγυητική επιστολή** της προκαταβολής από αναγνωρισμένο προς τούτο Πιστωτικό Ίδρυμα, η οποία εκδίδεται υπέρ του Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε. και με διάρκεια ισχύος αορίστου χρόνου.
Η **εγγυητική επιστολή** της προκαταβολής επιστρέφεται εντός δέκα (10) εργασίμων ημερών από την ημερομηνία υπογραφής της απόφασης ολοκλήρωσης από τον Υπουργό Τουρισμού, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 6.3 του παρόντος Οδηγού.

Η εγγυητική επιστολή προκαταβολής δύναται να απομειώνεται σταδιακά με βάση ισόποσο συμψηφισμό με πιστοποιηθείσες δαπάνες του έργου και έπειτα από αίτημα του επενδυτή, στο οποίο θα καθορίζεται το ποσό το οποίο ζητεί να του καταβληθεί σε μετρητά και το ποσό τυχόν απομείωσης της εγγυητικής προκαταβολής. Η εγγυητική επιστολή επιστρέφεται στο δικαιούχο μετά τον πλήρη συμψηφισμό της με πραγματοποιθείσες δαπάνες.

Επίσης, παρέχεται η δυνατότητα / επιλογή στον δικαιούχο, όταν καλύψει δαπάνες (ελεγμένες και πιστοποιημένες) ισόποσες με την εγγυητική επιστολή, να ζητήσει την διατήρηση του συνόλου της εγγυητικής επιστολής έναντι καταβολής νέας ισόποσης δημόσιας επιχορήγησης. Στην περίπτωση αυτή η εγγυητική επιστολή επιστρέφεται στο δικαιούχο μετά τον πλήρη συμψηφισμό της με πραγματοποιθείσες δαπάνες στην ολοκλήρωση του έργου

6.4.2. Ενδιάμεση καταβολή

Ενδιάμεσες καταβολές πραγματοποιούνται έπειτα από υποβολή Ενδιάμεσης Έκθεσης Προόδου από πλευράς δικαιούχου και πιστοποίηση φυσικού και οικονομικού αντικειμένου από τον ΕΦΕΠΑΕ όπου και προσδιορίζεται το ύψος των επιλέξιμων δαπανών του έργου μέχρι τη στιγμή της υποβολής της Έκθεσης, και η αναλογούσα δημόσια χρηματοδότηση. Στον δικαιούχο καταβάλλεται σύμφωνα με δηλούμενη επιθυμία του, είτε το σύνολο της αναλογούσας δημόσιας χρηματοδότησης χωρίς απομείωση της εγγυητικής προκαταβολής, είτε μέρος αυτής με απομείωση της εγγυητικής προκαταβολής κατά το υπόλοιπο.

Μπορούν να υποβληθούν μέχρι δύο ενδιάμεσες καταβολές-μετά την εκτέλεση τουλάχιστον 30% και έως 80% του συνολικού οικονομικού και αντίστοιχου φυσικού αντικειμένου.

6.4.3. Τελική καταβολή

Πραγματοποιείται έπειτα από υποβολή Έκθεσης ολοκλήρωσης του έργου από πλευράς δικαιούχου και πιστοποίηση από τον αρμόδιο για το σκοπό αυτό ΕΦΔ (σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο Κεφάλαιο 6.3)

Κατά την παραλαβή του έργου, προσδιορίζεται το ύψος των επιλέξιμων δαπανών του, η ημερομηνία ολοκλήρωσης του, πραγματοποιείται η λογιστική εκκαθάρισή του και καταβάλλεται στον δικαιούχο η τυχόν οφειλόμενη δημόσια χρηματοδότηση

6.4.4. Υποβαλλόμενα δικαιολογητικά – Εκχώρηση

Για την καταβολή των πληρωμών της δημόσιας χρηματοδότησης απαιτούνται:

i. Βεβαίωση παρακράτησης (απόδοσης) φόρων και ασφαλιστικών εισφορών ή εναλλακτικά ασφαλιστική και φορολογική ενημερότητα (ή βεβαίωση οφειλής προς το δημόσιο.
ii. Σύμβαση εκχώρησης επιχορήγησης με τράπεζα ή άλλο πιστωτικό ίδρυμα, εφόσον έχει γίνει εκχώρηση.
iii. Πρακτικό όπου δηλώνεται ότι δεν έχει εκχωρηθεί η επιχορήγηση, εφόσον δεν έχει γίνει εκχώρηση:

- Πρακτικό Δ.Σ. για Α.Ε.
- Πρακτικό Γ.Σ. για Ε.Π.Ε.
- Υπεύθυνη δήλωση από διαχειριστή για Ε.Ε. & Ο.Ε, ατομική επιχείρηση.

iv. Τυχόν τροποποιήσεις του καταστατικού σύστασης της εταιρίας και ΦΕΚ.

v. Βεβαίωση της οικίας Νομαρχίας περί μη περαιτέρω τροποποίησης του καταστατικού.

vi. Πιστοποιητικό μη πτώχευσης και μη αίτησης για πτώχευση.

vii. Πιστοποιητικό μη θέσης σε εκκαθάριση.

viii. Πιστοποιητικό μη θέσης σε αναγκαστική διαχείριση.

ix. Για ορισμό εκπροσώπου για είσπραξη χρημάτων, εφόσον δεν έχει γίνει εκχώρηση:
- Πρακτικό Δ.Σ. για Α.Ε.
- Πρακτικό Γ.Σ. για Ε.Π.Ε.
- Πληρεξούσιο ή εξουσιοδότηση από το διαχειριστή για Ε.Ε. και Ο.Ε.

x. Μετοχική σύνθεση και σύνθεση του Δ.Σ.

xi. Αθεώρητο τιμολόγιο επιχορηγήσεων § 3 του άρθρου 12 του ΠΔ 186/26-5-92.

xii. Απόδειξη παραλαβής της επιταγής, εφόσον η πληρωμή γίνεται με επιταγή ή απόδειξη είσπραξης αν γίνει απευθείας κατάθεση στον λογαριασμό του δικαιούχου.

Η επιχορήγηση καταβάλλεται απευθείας στην ενισχυόμενη επιχείρηση και δεν επιτρέπεται η εκχώρηση της σε τρίτους. Κατ’ εξαίρεση είναι δυνατή η εκχώρηση της επιχορήγησης σε Τράπεζες, σύμφωνα με την παράγραφο 4.3.5 του παρόντος Οδηγού.

6.5 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Ο έλεγχος μετά την ολοκλήρωση του έργου και την πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου γίνεται από τον Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε.,

Η παρακολούθηση της τήρησης των ανωτέρω και λοιπών δεσμεύσεων των δικαιούχων των ενισχύσεων και ιδιαίτερα της διατήρησης της απασχόλησης γίνεται υποχρεωτικά με διοικητική επαλήθευση και εξασφαλίζει ότι οι ενισχυθείσες επιχειρήσεις τηρούν τις υποχρεώσεις ένταξης τους στην Πράξη, όπως αυτές συγκεκριμενοποιούνται στο Κεφάλαιο 7 και το συνημμένο παράρτημα (Παράρτημα 13) του παρόντος Οδηγού και στην απόφαση ένταξης.

Είναι δυνατόν να διενεργούνται, είτε δειγματοληπτικά είτε στοχευμένα, επιτόπιες επαληθεύσεις από τον Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε., και από άλλα όργανα του Ελληνικού Δημοσίου ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σε περίπτωση επενδυτικού σχεδίου που υλοποιήθηκε από συνεργαζόμενες επιχειρήσεις και για οποιονδήποτε λόγο μία επιχείρηση εξ αυτών **παύσει τη λειτουργία της μετά την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου αλλά πριν από τη λήξη της τριετίας**

(πενταετίας για μεγάλες επιχειρήσεις) ισχύος της Συνεργασίας, εξετάζεται από τον ΕΦΕΠΑΕ και την Ε.Υ.Σ.Ε.Υ.Τ. η ενεργοποίηση της διαδικασίας ανάκτησης των τυχόν καταβληθέντων ποσών και μέχρι του ποσοστού συμμετοχής της επιχείρησης αυτής **επί του προϋπολογισμού** του εγκεκριμένου επενδυτικού σχεδίου, με την επιφύλαξη των όσων προβλέπονται σχετικά στην παράγραφο 7 του παρόντος Οδηγού.

Στην περίπτωση αυτή, οι λοιποί συμβαλλόμενοι δύνανται, κατόπιν αιτήματος τους προς τον ΕΦΕΠΑΕ και την Ε.Υ.Σ.Ε.Υ.Τ.να συνεχίσουν τη λειτουργία του έργου, εφόσον :

i. Η επιχείρηση που παύει τη λειτουργία της δεν είναι ο Υπεύθυνος (Leader) της Συνεργασίας.
ii. Η συνέχιση του έργου κριθεί αιτιολογημένα επαρκής από επιχειρησιακή και λειτουργική άποψη.
iii. Στη βάση της εισήγησης αυτής δύναται να τροποποιηθεί η Υπουργική Απόφαση ολοκλήρωσης του έργου.

Η διασφάλιση της συνέχισης της λειτουργίας του έργου – με τον προαναφερθέντα τρόπο – συνεκτιμάται για την λήψη της απόφασης ανάκτησης των τυχόν καταβληθέντων ποσών στην επιχείρηση η οποία παύει τη λειτουργία της **μετά την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου αλλά πριν από τη λήξη της τριετίας (πενταετίας για μεγάλες επιχειρήσεις) ισχύος της Συνεργασίας.**

Στην περίπτωση που η ως άνω επιχείρηση έχει οριστεί ως **Υπεύθυνος (Leader)** της Συνεργασίας ή συμμετέχει στη Συνεργασία με **ποσοστό επί του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου τουλάχιστον 40%**, εξετάζεται η ενεργοποίηση της διαδικασίας ανάκτησης των καταβληθέντων ποσών για όλους ανεξαιρέτως τους συμβαλλόμενους.

6.5.1 Επιβολή κυρώσεων

Σε περίπτωση διαπίστωσης μη τήρησης των ανωτέρω, εφαρμόζονται οι προβλεπόμενες από τους όρους της απόφασης ένταξης κυρώσεις, όπως η αναλογική μείωση ή επιστροφή εντόκως της καταβληθείσας δημόσιας επιχορήγησης.

Για την ανάληψη τέτοιων ενεργειών, αρχικά ενημερώνεται ο δικαιούχος επενδυτής και γίνεται σύσταση με δυνατότητα ανάληψης διορθωτικής κίνησης από την πλευρά του. Σε περίπτωση μη ανταπόκρισης του επενδυτή, ο Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε. και η Ε.Υ.Σ.Ε.Υ.Τ.. ενεργούν αυτεπάγγελτα, σύμφωνα με το αντίστοιχο κανονιστικό πλαίσιο.

6.5.2 Διατήρηση της απασχόλησης μετά την επένδυση

Ο έλεγχος αυτός αφορά στη δέσμευση της επιχείρησης να διατηρήσει τις θέσεις απασχόλησης του έτους 2010 σε Ετήσιες Μονάδες Εργασίας (Ε.Μ.Ε.), όπως υποχρεωτικά δηλώνει κατά τη φάση της υποβολής της επενδυτικής πρότασης (έντυπο υποβολής).

Οι Ετήσιες Μονάδες Εργασίας υπολογίζονται ως εξής:

ΕΜΕ = αριθμός εργαζομένων * (ώρες απασχόλησης/8) * (ημέρες απασχόλησης/25) *(μήνες απασχόλησης/12).

Ο αριθμός απασχολούμενων σε κάθε επιχείρηση υπολογίζεται και ελέγχεται με βάση τις θεωρημένες καταστάσεις της Επιθεώρησης Εργασίας (κατάσταση προσωπικού και ωρών εργασίας), το έντυπο Ε7 ή/και τα επικυρωμένα αντίγραφα των Αναλυτικών Περιοδικών Δηλώσεων ΙΚΑ, όπου αυτό απαιτείται.

Η διατήρηση της απασχόλησης αφορά αποκλειστικά στις επιλέξιμες δραστηριότητες (Κ.Α.Δ.) της επιχείρησης και τον τόπο υλοποίησης της επένδυσης μέσω των οποίων η επιχείρηση υλοποιεί το επενδυτικό της σχέδιο. Στις περιπτώσεις που η επιχείρηση έχει και άλλες δραστηριότητες πέραν των επιλέξιμων Κ.Α.Δ., θα πρέπει να επιμερίζει η ίδια την απασχόληση προκειμένου να είναι δυνατός ο έλεγχος επίτευξης της διατήρησης αποκλειστικά για εκείνες που χρηματοδοτήθηκαν.

Για τον έλεγχο της τήρησης των ως άνω υποχρεώσεων, ο επενδυτής με υπεύθυνη δήλωσή του θα αναφέρει των αριθμό των Ε.Μ.Ε. των επιλέξιμων Κ.Α.Δ. της επιχείρησης καθώς και τον τόπο υλοποίησης της επένδυσης. Η δήλωση αυτή θα συνοδεύεται από το ετήσιο έντυπο Ε7, τις καταστάσεις επιθεώρησης εργασίας και τις Αναλυτικές Περιοδικές Δηλώσεις για το χρονικό διάστημα που απαιτείται.

Η διατήρηση των θέσεων απασχόλησης των δικαιούχων της ενίσχυσης ελέγχεται υποχρεωτικά με διοικητική επαλήθευση με τη συμπλήρωση **δύο (2) ετών** από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της επένδυσης. Από το αποτέλεσμα του ελέγχου αυτού εξαρτάται αν ο επενδυτής θα επιστρέψει μέρος ή καθόλου το ποσό της επιχορήγησης. Πιο συγκεκριμένα, αν διατηρηθεί ο αριθμός των θέσεων εργασίας εκφραζόμενος ως μέσος όρος των Ετήσιων Μονάδων Εργασίας (Ε.Μ.Ε.) για τα δύο (2) έτη από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ολοκλήρωσης της επένδυσης, δεν επιβάλλεται στον επενδυτή καμία κύρωση. Αντίθετα, οποιαδήποτε μείωση του αριθμού των θέσεων εργασίας εκφραζόμενου ως μέσου όρου των Ετήσιων Μονάδων Εργασίας (Ε.Μ.Ε.) για τα δύο (2) έτη μετά την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ολοκλήρωσης της επένδυσης, επιφέρει εντόκως την **επιστροφή του 5%** της καταβληθείσας δημόσιας επιχορήγησης.

Για τον υπολογισμό των δύο (2) ετών λαμβάνεται υπ' όψιν το έτος ολοκλήρωσης της επένδυσης, καθώς και το επόμενο έτος.

Στις περιπτώσεις των συνεργασιών η διατήρηση των θέσεων απασχόλησης ισχύει για όλες τις συμβαλλόμενες επιχειρήσεις.

7. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Οι επιχειρήσεις των οποίων οι επενδύσεις υπάγονται στη Πράξη, μετά την ένταξή τους και μέχρι την παρέλευση τριετίας για τις ΜΜΕ και πενταετίας για τις μεγάλες επιχειρήσεις από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της επένδυσης, οφείλουν:

- να τηρούν τους όρους της ένταξης,
- να μη διακόπτουν την παραγωγική δραστηριότητα της επένδυσης, εκτός αν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας που προκαλούνται από φυσικά φαινόμενα,
- να μην παύσουν τη λειτουργία της επιχείρησης, εκτός αν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας που προκαλούνται από φυσικά φαινόμενα. Στις περιπτώσεις αυτές, απαιτείται επαρκώς και ειδικώς έγγραφη αιτιολογημένη ενημέρωση του Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε. και της Αναθέτουσας Αρχής.
- να εγγράψουν τα πάγια περιουσιακά στοιχεία για τα οποία έχουν ενισχυθεί σε θεωρημένο από την αρμόδια ΔΟΥ βιβλίο παγίων ή αντίστοιχο βιβλίο, κατά τα προβλεπόμενα του Κ.Β.Σ/Κ.Φ.Α.Σ για το είδος της επιχείρησης και να διατηρήσουν τον εξοπλισμό αυτό στην κατοχή τους, τουλάχιστον επί μια τριετία (πενταετία για μεγάλες επιχειρήσεις) μετά τη λήξη του επιχειρηματικού σχεδίου,
- να μη μεταβιβάζουν για οποιοδήποτε λόγο τα πάγια περιουσιακά στοιχεία για τα οποία έχουν ενισχυθεί, εκτός εάν αυτά αντικατασταθούν αιτιολογημένα εντός εξαμήνου από άλλα, κυριότητας του φορέα και ανάλογης αξίας, που ανταποκρίνονται στην εξυπηρέτηση της παραγωγικής λειτουργίας της επιχείρησης. Στις περιπτώσεις αυτές, απαιτείται επαρκώς και ειδικώς αιτιολογημένο έγγραφο αίτημα του Φορέα προς τον Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε. ο οποίος γνωμοδοτεί και εισηγείται επί του αιτήματος στο αρμόδιο όργανο το αργότερο εντός τριών (3) μηνών από την παραλαβή του.

Επιπλέον, μέχρι παρέλευσης τριετίας μετά το κλείσιμο του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» 2007-2013 και τουλάχιστον μέχρι το 2020 δύναται να ζητηθεί από τις ενισχυθείσες επιχειρήσεις να προσκομίζουν οποιοδήποτε στοιχείο, έγγραφο ή δικαιολογητικό απαιτηθεί προκειμένου να διαπιστώνεται, κατά την αιτιολογημένη κρίση της αναθέτουσας αρχής, τήρηση των όρων του παρόντος Οδηγού και της Υπουργικής Απόφασης ένταξης.

Για χρονικό διάστημα τριών ετών για τις ΜΜΕ και πέντε ετών για τις μεγάλες επιχειρήσεις από την ολοκλήρωση, οι ενισχυθείσες επιχειρήσεις δεν επιτρέπεται:

- να μεταβάλουν χωρίς ενημέρωση του αρμόδιου οργάνου, κατά οποιοδήποτε τρόπο, την εταιρική τους σύνθεση ως προς τα πρόσωπα ή τα ποσοστά συμμετοχής τους, εξαιρουμένων αυτών των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες ή εισάγονται στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, καθώς και των μεταβολών στην εταιρική/μετοχική τους σύνθεση συνεπεία κληρονομικής διαδοχής.

- να εκμισθώνουν χωρίς έγκριση του αρμόδιου οργάνου μέρος ή το σύνολο της ενισχυθείσας επένδυσης. Η έγκριση δίνεται με τον όρο της συνέχισης της λειτουργίας της επιχείρησης στο ίδιο παραγωγικό αντικείμενο και η ευθύνη για την τήρηση των όρων ένταξης παραμένει στον εκμισθωτή. Στις περιπτώσεις αυτές, απαιτείται επαρκώς και ειδικώς αιτιολογημένο έγγραφο αίτημα του φορέα προς τον Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε. ο οποίος γνωμοδοτεί και εισηγείται σχετικά στο αρμόδιο όργανο το αργότερο εντός μηνός από την παραλαβή του.

Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι έχουν υποβληθεί στην υπηρεσία ψευδή ή παραπλανητικά στοιχεία ή ότι έχουν αποσιωπηθεί τέτοια στοιχεία, η γνώση των οποίων θα οδηγούσε στον αποκλεισμό της ένταξης του επιχειρηματικού σχεδίου στις διατάξεις του παρόντος ή θα οδηγούσε στο να ενταχθεί με όρους διαφορετικούς ή σε μη πιστοποίηση της ολοκλήρωσης, η απόφαση ένταξης:

i. Εάν δεν έχει ολοκληρωθεί η επένδυση και έχει δοθεί τμήμα της ενίσχυσης, ανακαλείται και επιστρέφεται εντόκως η καταβληθείσα ενίσχυση ή καταπίπτει η εγγυητική επιστολή στην περίπτωση χορήγησης προκαταβολής,

ii. Εάν έχει ολοκληρωθεί η επένδυση, επιστρέφεται το σύνολο της χορηγηθείσας ενίσχυσης.

Ο ΕΦΕΠΑΕ κατά την πιστοποίηση της επένδυσης, θα ζητάει από τον επενδυτή αποδεικτικά στοιχεία για τον έλεγχο του μεγέθους της επιχείρησης, για την περίοδο πριν την υπαγωγή της στο πρόγραμμα «Εναλλακτικός Τουρισμός». Σε περίπτωση που αυτό δεν καταστεί δυνατό κατά τη δεδομένη στιγμή να τεκμηριωθεί, οι υποχρεώσεις των επιχειρήσεων θα είναι για πενταετία από την ημερομηνία ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου.

Σε κάθε περίπτωση κατά την ένταξη του έργου οριστικοποιείται το σύνολο των υποχρεώσεων της επιχείρησης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΕΚ 1998/2006 (DE MINIMIS).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: ΕΘΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ (ΚΑΔ 2008) & ΠΟΛ.1086/22.06.2009

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3: ΕΝΙΑΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ (ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ Ε.Ε. C95 ΤΗΣ 16.04.2009 ΚΑΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟ ΒΙ)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4: ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5: ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΤΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΩΝ ΓΡΑΜΜΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ – ΟΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ (ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ 2004/C 244/02)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6: ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7: ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΠΟΛ 1146/30.11.2009 & ΠΟΛ. 1091/14.06.2010.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 8: ΕΤΑΙΡΟΙ Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 9: ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ Α ΤΟΥ Ν.1599/1986

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 10: ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ Β ΤΟΥ Ν.1599/1986

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 11: ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 12: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 13: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ

(Τα ως άνω Παραρτήματα βρίσκονται αναρτημένα στις ιστοσελίδες του Υπουργείου Τουρισμού http://www.mintour.gov.gr και http://www.gnto.gov.gr της ΕΥΔ-ΕΠΑΕ http://www.antagonistikotita.gr, του ΕΣΠΑ, www.espa.gr και του ΕΦΕΠΑΕ www.efepae.gr).

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 14 Φεβρουαρίου 2014

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ	**ΟΛΓΑ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗ**

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΛΛΩΝ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Σε έντυπη μορφή:

- Για τα Φ.Ε.Κ. από 1 έως 16 σελίδες σε 1 € προσαυξανόμενη κατά 0,20 € για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.
- Για τα φωτοαντίγραφα Φ.Ε.Κ. σε 0,15 € ανά σελίδα.

Σε μορφή DVD/CD:

Τεύχος	Ετήσια έκδοση	Τριμηνιαία έκδοση	Μηνιαία έκδοση
Α΄	150 €	40 €	15 €
Β΄	300 €	80 €	30 €
Γ΄	50 €	-	-
Υ.Ο.Δ.Δ.	50 €	-	-
Δ΄	110 €	30 €	-

Τεύχος	Ετήσια έκδοση	Τριμηνιαία έκδοση	Μηνιαία έκδοση
Α.Α.Π.	110 €	30 €	-
Ε.Β.Ι.	100 €	-	-
Α.Ε.Δ.	5 €	-	-
Δ.Δ.Σ.	200 €	-	20 €
Α.Ε.-Ε.Π.Ε.	-	-	100 €

- Η τιμή πώλησης μεμονωμένων Φ.Ε.Κ. σε μορφή cd-rom από εκείνα που διατίθενται σε ψηφιακή μορφή και μέχρι 100 σελίδες, σε 5 € προσαυξανόμενη κατά 1 € ανά 50 σελίδες.

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

Τεύχος	Έντυπη μορφή
Α΄	225 €
Β΄	320 €
Γ΄	65 €
Υ.Ο.Δ.Δ.	65 €

Τεύχος	Έντυπη μορφή
Δ΄	160 €
Α.Α.Π.	160 €
Ε.Β.Ι.	65 €
Α.Ε.Δ.	10 €

Τεύχος	Έντυπη μορφή
Α.Ε.-Ε.Π.Ε.	2.250 €
Δ.Δ.Σ.	225 €
Α.Σ.Ε.Π.	70 €
Ο.Π.Κ.	-

- Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. (έντυπη μορφή) θα αποστέλλεται σε συνδρομητές ταχυδρομικά, με την επιβάρυνση των 70 €, ποσό το οποίο αφορά τα ταχυδρομικά έξοδα.

- Η καταβολή γίνεται σε όλες τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.). Το πρωτότυπο διπλότυπο (έγγραφο αριθμ. πρωτ. 9067/28.2.2005 2η Υπηρεσία Επιτρόπου Ελεγκτικού Συνεδρίου) με φροντίδα των ενδιαφερομένων, πρέπει να αποστέλλεται ή να κατατίθεται στο Εθνικό Τυπογραφείο (Καποδιστρίου 34, Τ.Κ. 104 32 Αθήνα).
- Σημειώνεται ότι φωτοαντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές Επιταγές για την εξόφληση της συνδρομής, δεν γίνονται δεκτά και θα επιστρέφονται.
- Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα μέλη της Ένωσης Ιδιοκτητών Ημερησίου Τύπου Αθηνών και Επαρχίας, οι τηλεοπτικοί και ραδιοφωνικοί σταθμοί, η Ε.Σ.Η.Ε.Α, τα τριτοβάθμια συνδικαλιστικά όργανα και οι τριτοβάθμιες επαγγελματικές ενώσεις δικαιούνται έκπτωσης πενήντα τοις εκατό (50%) επί της ετήσιας συνδρομής.
- Το ποσό υπέρ ΤΑ.Π.Ε.Τ. (5% επί του ποσού συνδρομής), καταβάλλεται ολόκληρο (Κ.Α.Ε. 3512) και υπολογίζεται πριν την έκπτωση.
- Στην Ταχυδρομική συνδρομή του τεύχους Α.Σ.Ε.Π. δεν γίνεται έκπτωση.

Πληροφορίες για δημοσιεύματα που καταχωρίζονται στα Φ.Ε.Κ. στο τηλ.: 210 5279000.
Φωτοαντίγραφα παλαιών Φ.Ε.Κ.: τηλ.: 210 8220885.

Τα φύλλα όλων των τευχών της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως διατίθενται δωρεάν σε ηλεκτρονική μορφή από την ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου (www.et.gr)

Ηλεκτρονική Διεύθυνση: http://www.et.gr - e-mail: webmaster.et@et.gr

ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΑΠΟ 08:00 ΜΕΧΡΙ 13:30

02000445240214009 6

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004